

Transactwijth fienf, Ende Wederclaudhes,  
taes

Don Louijs van Bourbonich Carillo ende Toledo,  
marquis was fcomita Ende was fcaractua, Graue was  
pinho, vanden Nederland was Elck des Coning onfz getel,  
Eldfouder Suintenreir Ende fap's grace vanden  
Nederclaudes ende was fknigindes.

Wij garen, op de cracht gedact was d'eer tijde is verfgeijde  
confederatie mitte ffrancez minifter vanden vancis, die des Sou-  
uerenirs off Commandants inde frontieractes, Ende andere  
gejoudes mit ffrancez vancis, vancis docide op de onderdactes  
Ende Afalles vanden Coning onfz getel, vancis Ende hys fgeijde  
offprotus vancis met get tractat was fgeijde vancis vancis, hys fgeijde  
vancis de vancis, des vancis fgeijde vancis Coning vancis vancis  
vancis vancis als alle de vancis Suintenreir ende Commandants  
te doer, noch te doer doer enige conies in land was sijne vancis,  
noch op de frontier vancis flic, die vancis vancis was vancis de gar-  
nifon, sijnde inde vancis ffrancez, off inde vancis geijde  
vancis de vancis vancis vancis vancis, fgeijde vancis  
vancis vancis, gelijk doer hys fgeijde enige fane geijde is geijde,  
off vancis, vancis vancis vancis off vancis, Ende andere vancis  
vancis flic vancis vancis vancis, met vancis vancis vancis was  
vancis vancis vancis vancis vancis vancis vancis, is con-  
federatie, Ende op de vancis vancis vancis vancis vancis vancis  
vancis, tot get tractat was vancis vancis vancis vancis,  
Ende vancis des vancis vancis vancis, vancis vancis vancis  
vancis dat was vancis, op dat vancis vancis vancis vancis  
vancis noch vancis is vancis vancis vancis vancis vancis,  
noch vancis, Ende fop die vancis vancis vancis vancis vancis  
vancis vancis was vancis vancis vancis vancis vancis vancis  
vancis vancis, middes vancis vancis, die vancis vancis vancis

Etiam licet fuerint de natiuitate qualitate et de circumstantiis  
valde carnis die fuerint in uallibus, docuere oia et procedere  
ut ge was quibus lot eant uandem officio et magis eandem  
et de eiusdem was uelle de peccatis, unde was ad audire  
de factis was diuinitat. die per grauitate fuerint, offi-  
cium inuentez totte uoyse et actio, offi-  
cium die uoyse conuictus, fonde per dacth yez h-  
Tunde h-  
puel get uoyse de fer, diuinit per district was uoyse  
doctz publiciter in de ger uoyse h-  
qui acquiande fuerint, die inuente  
gelbe et is h-  
was die uoyse 1659. Was ge parat  
de Marquitz, Franco was pinto, uoyse  
de fer in uoyse die pinto Franco  
pinto, die uoyse die pinto Franco  
uoyse die pinto Franco  
pinto Franco  
pinto Franco  
pinto Franco

Accord. is substantis uoyse  
Brief, W. uoyse



Peys met Franckryck

Dreentfeste ende Defame, Broome, onse lieue ghebrueder

Wij seijndes, die zecmme geselschap tranfact, aifschelijc was  
nijn hinc die sijn de... de... de... de... de... de... de... de... de... de...  
Comitencie ende Caritij, gnaede vande Nederlanden ende  
was... ghebrueder, ende de... de... de... de... de... de... de... de... de... de...  
Comitencie ib ghebrueder, noy ende de... de... de... de... de... de... de... de... de... de...  
Croone, Spaingue ende Franckryck geselschap, met een  
trafact onse aifschelijc vande... vande... vande... vande... vande... vande... vande... vande... vande... vande...  
cane vande... fcinis, Al ordonne ende... de... de... de... de... de... de... de... de... de... de...  
ende was... de...  
dat was... de...  
seijndes, met demonstratie was... de...  
elijc gax als dat... de...  
comitencie de...  
was... de...  
elijc gax, ende de...  
halz te... de...  
geudez... de...  
tot... de...  
1660.

Canclare ende...  
Ma...  
domb...

De ordonnas vande...  
et. vande...  
[Signature]



Sijne Excellentie, Alte Herzog der Marchen  
1660 Stad geparaphiret (So VI onder schreuen,  
Der marquis Creteil van spino, niet oudt,  
Nicolas de Doysignis was de niet her,  
Der prince Creteil van spino, her van de  
oudt want guld en zilver, del may van de same  
de coning, gouverneur en cap van de same  
want land en her van de same en de  
graaf van de same, en de de de de  
en de de de de de de de de de  
de de de de de de de de de de

Attestatie, sub tantum mittet  
originalis origi

W. Ma...

Translat vintte franse inde  
nederlandse taal,

Don loijs van Brabant, Carillo oud  
Lobedo, Marguit van fronta en van  
Caracena, Graue van spino, vander  
raedt van staet, dot Coning onser seens  
hert. Gouverneur en cap. van  
nederland, ende van Burgundie, &c.

Men laet verstaan, dat inde Coninkrijcken van  
Spanyen, ende Brankrijck y publicoort  
eenig goedt, vaker, bethouding, ende suld  
wijb, mit vriendtschap ende yants ende fin  
cero reconciliatie, tusschen den alder soest  
alder excellenten, ende aldermaestresten  
prince, y filixt bijder gratie Godts Ro  
minch vande rijcken van Sxaynen, aertse  
hertog van Borkenijck, hertog van Bur  
gundie, van Brabant, Gelderland, &c.  
Graue van Vlaenderen, onser seens  
rainen seens, ende den alder soest, alder  
excellenter, ende aldermaestresten prince,  
loijs bijder gratie Godts Coninch van  
Brankrijck en Navarra, soo voor sin  
aet, sinne vassallen, onderfacten in donan  
ende van alle sinne Coninkrijcken, land  
aerden ende heerlichheiden, van sinne ge  
soorsamenheit, Ende dat bij middel van dier  
sin is geuolast, te gaen ende te comen,  
betheren, ende verbliven, in alle die  
placten, der voors Coninkrijcken, staeten,  
ende lander, te negotieren, ende handel van  
coomanschap te drijuen, correspondentie der  
eene, mitte, andere te senden, ende dat  
mit alle wijst ende versoenheit soo  
te lande als ter see, ende ende reuision  
en vlatoren van desen ende y seens candel  
want Geboort, en om sin aedelen te

maintiening, It expres verboed, al  
alle o er sonen van fulle qualiteit, al zij  
zijn, t onder noemen te der, al te innouwen  
en keu ghe facke soe zij ook sonde mogen zijn,  
ten contrarie, ende tot af werde van fulle  
o er sonde, van dingelich ghe kracht te verde  
al in breu cheit van den rijc, en ver houde  
van de gemeine ruste, Gedone tot Brin  
den S. Martij 1560 le le ge par af font  
Jo. o. Andert hij ent van Mar quis  
Grans van spinto; Andert font ten orde  
nante van si ne de te; Inde le le le le  
Andert hij ent

Accordeert in substantie met  
sijn origineel

W. Maat

*[Handwritten signature]*

TRACTAET  
VAN VREDE  
TVSSCHEN DE CROONEN VAN  
SPAIGNIEN  
ENDE  
VRANCKRYCK.

Besloten ende vast-ghestelt door den seer Excellenten Heere Don Louys Men-  
dez de Haro ende Gusman, Marquis van Carpio, Grave Hertoghe van Oli-  
vares, Eeuwigh Gouverneur van de Konincklycke Paleysen ende Arsenalen  
der Stadt Sevilla, eeuwigh Groot Cancellier van de Indien, Groot  
Commandeur van d'Ordre van Alcantara, van den Raedt van State des  
Conincks onsen Heere, Edelman van syne Camere ende synen oppersten  
Stal-meester. Ende door den Heere Cardinael Jules Mazarin.



TOT BRUSSEL;  
By Huybrecht Anthoon *Velpius*, Drucker van syne Majesteit, in den gulden  
Arent by't Hof. M. D C. L X.

---

Met Priylegie.

RECEIVED  
MAY 1 1942

U.S. DEPARTMENT OF THE INTERIOR  
BUREAU OF LAND MANAGEMENT  
WASHINGTON, D. C.





On Philippe by der gratie Godts, Coninck van Castilien, van Leon, van Arragon, van beyde de Sicilien, van Hierusalem, van Portugal, van Navarre, van Grenade, van Toleden, van Valentien, van Gallicien, van de Mailiorken, van Sevillien, van Sardinien, van Cordube, van Corsycke, van Murcie, van Jaen, van de Algarben, van Algyre, van Gibraltar, van de Eylanden van Canarien, van Indien, soo Orientale als Occidentale, van de Eylanden ende vaste landen der zee Oceane: Arts-Hertoghe van Oostenryck: Hertoghe van Bourgundien, van Brahandt ende van Milanen: Grave van Habsbourg, van Vlaenderen, van Thirol, ende Barcelona: Heere van Biscayen ende van Molina, &c. Hebbende Don Louys de Haro ende den Cardinael Jules Mazarin t' samengesproken op de palen van de Coninckrycken van spaignien ende Vranckryck, ter seyden de Pirenéen met myn orden ende macht, ende van den Alder-Christelycksten Coninck mynen seer lieven ende seer beminaden Broeder ende Neve, ieder voor'ighene hem raecte ten opsichte van de Vredens-Tractaten, ende die volbrengende, in de maniere begrepen in't Tractaet van woordt tot woorde hier gheinfereert, daer van de besluytinghe is vast ghestelt ende ghe-teeckent by de voorseyde Don Louys, ende Cardinael, op den sevensten van November van desen teghenwoordighen jare duysent ses-hondert ende negenen-vyftigh, waer van den inhoudt hier naer volght.

**I**N DEN NAME VAN DE ALDER-HEYLIGHSTE DRYVULDICHEYT, Vander, Soons ende Heylighen Gheest, drye personen ende eenen eenighen waren Godt, ende van onse lieve Vrouwe, die heylighe Maghet Maria, kennelyck zy aen allen, dat t' sedert eene soo langh-duerige ende bloedige oorloge, als diet' sedert vele jaren herwaerts heeft ghequollen ende ghepynight de Volcken, Coninckrycken, Staten, ende Landen, onderworpen de ghehoorsaemheyt van de Serenissime, Alder-hooghste ende machtighste Princen Philips den I V. Catholycken Coninck van spaignien, ende Louys den XI V. Alder-Christelycksten Coninck van Vranckryck ende van Navarre. In welcken oorloghe hebbende hen-lieden oock ghemenghelt andere Princen ende Republicken, hunne ghebueren ende bondt-ghenooten, daer uyt souden zyn ontstaen veelderhande quaeden, miserien, ellenden ende verderfsenisse van vele kostelycke Steden ende Landen van beyde partyen, ende al-hoe-wel dat op andere tyden ende door verscheyde middelen, souden zyn inneghevoert gheweest onderhandelinghen van verghelyckinghe, nochtans door de heymelycke oordeelen Godts, eghene en soudt hebben konnen voorts-brenghen de ghewunste uyt-werckinghe van de twee Majesteyten, tot dat ten lesten dien hooghsten

Godt die in syne handt is houdende de herten der Coninghen, ende die aen hem alleen besunderlyck heeft behouden de kostelycke gave van den Vrede, bewoghen door syne bermhertigheyt ende oncyndelycke goedtheydt, heeft verlicht ende gheleydt de twee Coninghen op eenen selven tydt ende sonder andere tusschenpraecke als van hare vaderlycke gheneghentheydt, ende begheerte van 'tgoed, verlichtinghe ende ruste van hare goede onderdanen, ende van de ganfche Christenthey; inder vueghen dat sy ghevonden hebben den middel van een eynde te stellen aen soo vele onghelucken, van te vergheten, ende uyt te blusschen d'oorsaken ende beweghenissen van de voorsyde oorloghe, ende op te rechten, eenen goeden luyveren ende gheduerighen Vrede ende Broederschap onder hun, hare naercomelingen, bondtsghenooten ende dependenten, ter eeren Godts ende verheffinghe van ons heyligh Catholyck Gheloof, by middel van den welcken moghen verbeter worden t'allen kanten, de schaden ende ellenden tot noch toegheleden. Om waer toe te gheraeken, ende met dese meyninghe, de voorsyde t'wee Heeren Coninghen souden gheordonneert hebben aen hare twee eerste ende opperste Ministers, te weten den seer Excellenten Heere, den Heere Don Louys Mendez de Haro, ende Gusman, Marquis van Carpio, Grave Hertoghe van Olivares, eeuwigh Gouverneur van de Conincklycke Paleysen ende Arsenalen der Stede van Seville, eeuwigh Groot Cancellier van de Indien, van den Raedt van staten van syne Catholycke Majesteyt, Grooten Commandeur van d'Ordre van Alcantara, Edelman van syne Camere, ende synen oppersten Stalmeester: Ende den Eminentissimen Heere, Heere Jules Mazarin, Cardinael van de Heylige Roomsche Kercke, Hertogh van Mayenne, Overhoofd van allen de Raden van den alder-Christelycksten coninck, &c. Haer te versamen op de palen van de twee Koninckrycken besyden de Pirenéen, als best onderrecht over hare Heylighe meyninghen, hare interesten ende d'alder-binnenste verholentheden van haer-lieder herten, ende by ghevolgh de alder-bequacmste, om te vinden de noodtsakelycke oorboorlyckheden om te voleyndighen hare verschillen, hebbende haer daer toe ghegheven volle machten dewelcke beyder sydts herkent zynde, bevonden zyn gheweest ghenoechsaem, ende waer van de copyen t'eynden dit reghenwoordigh Tractaet staen gheinsereert, uyt kracht van de welcke, de voorsyde twee Ministers hebben veraccordeert, opgherecht ende vast-ghestelt d'articulen hier naer volghende.

## I.

**I**N den ersten, is over een ghekomen ende gheaccordeert, datter voortsaen sal wesen enen goeden, vasten ende gheduerighen Vrede, verbondt, ende eeuwighhe alliantie ende vriendtschap tusschen den Catholycken ende alder-Christelyckste Koninghen, hare kinderen, gheboren, ende die noch sullen komen gheboren te worden, hare hoirs, naercomelinghen ende erfghenamen, hare  
Koniack-

3

Koninckrycken, Staten, Landen ende onderdanen die sich onderlinghs sullen beminnen als goede Broeders, besorghende uyt alle hare macht, het goet, d'eere, ende reputatie d'een van d'ander, ende vermydende ter goeder trouwen, soo vele haer moghelyck wesen sal, den eenen des anderens schade.

II.

In ghevolghe van dese goede vereeninghe, sal de schorsinghe van alle soorten van vyanthschappen vast ghestelt ende ghereeckent op den achtsten dagh Mey van desen teghenwoordighen jare, continuereu naer den inhoudt van dien, tusschen de voorseyde Heeren Koninghen, heere onderdanen, vassallen ende adherenten, soo ter zee ende andere wateren, als te Lande, ende generalyck t'alle plaetsen, daer tot nu toe d'oorloghe tusschen hare Majesteyten gheweest is. Ende soo eenighe nieuwigheyt ofte wegghen van fayte, hier naermaels waren voorghenomen door de wapenen, oft in wat maniere dat het zy, onder den naem ende d' Autoriteyt van den eenen van de voorseyde Heeren Koninghen, in prejuditie van den anderen; sal de schade gherepareert worden sonder uytstel ende de dinghen herstelt in den selven staet daer inne sy waren op den voorseyden achtsten dagh Mey, dat de voorz. schorsinghe van wapenen wierdt vast-gheseth ende ghereeckent: d'inhoudt van de welcke sal moeten onderhouden worden totten dagh van de publicarie van den Vrede.

III.

Ende om te ontgaen, dat de verschillen die in 't toekomende mochten ontsaen tusschen eenighe Princen oft Potentaeten, bondt-ghenooten van de voorseyde Heeren Koninghen; niet en komen te stooren de goede intelligentie ende vrientschap van haere Majesteyten, noch de ghemeyne ruste, die een ieder van hun begeert te maecken soo seker ende gheduerich, dat gheen toeval de selve moghe beroeren, is overkomen ende gheaccordeert, dat hier naermaels ghebeurende eenich verschil, tusschen haere gheallieerde, die haer mochte brenghen tot eenen openen breuck onder haer-lieden, egheene van de voorseyde Heeren Koninghen en sal op-vallen oft quellen met syne wapenen noch en sal gheven eenighen openbaeren oft heymelycken bystandt, teghens eenighe des anders bondt-ghenooten, sonder dat eerst, ende voor alle dinghen den voorseyden Heere Koninck en sal hebben ghetracteert in 't Hof van den anderen, by middele van synen Ambassadeur oft van eenighen anderen bysonderen persoon, over het subject van 't selve verschil: verhoedende soo vele alst sal wesen in haere macht, ende door haere autoriteyt, het aenvatten van de waepenen, tusschen haer lieder bondt-ghenooten, tot dat, oft door het oordeel, van de twee Koninghen, indien haere bondt-ghenooten hun daer over willen ghedraghen tot haere decisie, oft door haer tusschen-spreken ende autoriteyt, het voorseyde verschil in 't minnelyck sullen hebben kunnen te nederlegghen; inder voeghen dat ieghcluyck van hunne bondt-ghenooten, dien aengaende sy voldoen, schouwende van d'eene

ende d'andere syde het aenvatten van de behulpighe wapenen : Naer d'welck, by soo verre d'autoriteyt van de twee Koninghen, oft hunne Officien ende tusschen-spraecke, niet en hebben kunnen voortbrengghen de verghelykinghe, ende dat de bondt ghenooten nemen eyndelyck den wech van de wapenen, sal ieder van de voorseyde Heeren Koninghen moghen bystaen synen bondt-ghenoodt mit syne sterckten : sonder dat, ter oorsaecke van dien, men come tot eenighen breucke tusschen haere Majesteiten, noch dat heure vrientdschap daer door ghestoort zy; belovende selfs, in sulcken ghevalle, ieder van de twee Koninghen, dat hy niet en sal toelaeten, dat syne wapenen, noch die van synen bondt-ghenoodt innecomen binnen eenighen van de Staten van den anderen Koninck, om aldaer vyandtschappen te doen; Maer dat den twist sal worden beflicht binnen de palen van den Staet, oft van de Staeten der bondt-ghenooten, die onderlinghe sullen syn strydende, sonder dat eenighe oorlooghs-daet, oft andere te gheschieden in dese ghelyckformicheyt, ghehouden worde voor eene contraventie, aen dit teghenwoordich Vredens-Tractaet. Als insghelycks, soo dickwils ende menich werven, dat eenighen Prince oft gheallieerden Staet van den eenen der voorseyde Heeren Koninghen, sich vinden sal directelyck oft indirectelyck bevochten door de sterckten van den anderen Koninck, in 't ghene hy sal besitten ofte houden ten tyde van de teeckeninghe van dit teghenwoordigh Tractaet, oft in 't ghene hy sal moeten besitten in 't volbrengghen van 't selve, 't sal gheoorlooft zyn aen den anderen Koninck, by te staen oft te helpen den bevochten Prince oft Staet, sonder dat, allen 't ghene sal ghedaen wesen in conformiteyt van desen teghenwoordighen artikel, door de behulpfame Troupen, terwylen die syn sullen ten dienste van den bevochten Prince oft Staet, moghe worden ghenomen voor eene contraventie teghens dit teghenwoordich Tractaet. Ende inghevalle het ghebeurde dat eenen van de twee Heeren Koninghen eerst bevochten wierdt, in 't ghene hy teghenwoordelyck is besittende, oft moet besitten uyt krachte van dit teghenwoordich Tractaet, door eenighen anderen Prins oft Staet wie het zy, oft door veele Princen ende Staeten 't samen verbonden, en sal den anderen Koninck niet vermoghen te voegghen syne machten tot den voorseyden Prince oft Staet invaerder, al hoe wel hy andersints ware synen synen bonds-ghenoodt, niet meer als torte voorseyde Ligue van de Princen ende Saten oock invaerders, ghelyck gheseyt is, mochte gheven aen den selven Prince ende Staet oft aen de voorseyde Ligue eenigh bystandt van volck, gheldt noch vivres, noch passagie, oft wederom-keer, binnen syne staten, aen hare personen noch aen hare troupen.

Wat aen-belanght de Koninckrycken, Princen ende staten, die teghenwoordelyck zyn in oorloghe met een van de voorseyde Heeren Koninghen, die welcke in dit teghenwoordigh Tractaet van Vrede niet en sullen hebben kunnen worden begrepen, oft die zynde begrepen gecweest, 't selve niet en sullen hebben

aenghenomen, is overeen ghekomen ende gheaccordeert gheweest, dat den anderen Coninck niet en sal vermoghen naer de publicatie van 'tvoorseyde Tractact, heur te geven directelyck noch indirectelyck, eenighe soorte van bystandt, van volck, van vivres, noch van gheldt; ende noch minder aen de onderdanen die souden moghen hier namaels, hun opworpen oft revoltieren teghens eenen van de voorseyde Heeren Koninghen.

## I V.

Alle oorsaken van vyantschap oft misverstandt, sullen blyven uytghebluft ende vernieticht voor altydt: ende allen 'tghene datter is ghedaen ende ghepasseert ter occasie van de teghenwoordighe oorloghe, oft gheduerende de selve, sal worden ghestelt in eene eeuwige verghetenthey, sonder dat-men sal vermoghen in't toekomstende, van den eenen kant noch den anderen, directelyck noch indirectelyck, daer over te doene enigh ondersoeck by Justitie oft andersints, onder wat pretext dat het zy, noch dat heure Majesteyten, oft heure onderdanen, dienaers oft adherenten van d'eene ende d'andere syde, vermoghen te betuyghen eenighe soorte van ghevoelen over allen de offencien ende schaden die sy souden moghen hebben ontfanghen gheduerende d'oorloghe.

## V.

By middel van desen Vrede ende vaste vrientdschap, sullen d'onderdanen van beyde syden, hoe danigh die zyn, midts achtervolghende de Wetten ende costumen van des Lande, moghen gaen, komen, handelen ende wederomkeeren in d'landt van den eenen ende den anderen Koopmans ghewysc, ende alsoo't hun goet-duncken sal, soo te lande als ter zee ende andere soete wateren, r'samen tracteren ende handelen, ende sullen d'onderdanen van den eenen in't Landt van den anderen, worden ondersteunt ende beschermt, als cyghen onderdanen, midts redelyck betalende, in alle plaetsen de ghewoonelycke rechten ende de ghene dewelcke by heure Majesteyten, ende heure naerkomelingen sullen worden opghestelt.

## VI.

De Steden, onderdanen, kooplieden, verblyvers, ende inwoonders van de Coninckrycken, Staten, Provintien, ende Landen, toebehoorende aen den catholycken Koninck, sullen ghenieten de selve Privilegien, Vryheden, liberteyten ende sekerheyden, binnen het Koninckryck van Vranckryck ende andere Staten toebehoorende den Heere alder-christelycksten Koninck, die ghenieten d'onderdanen van Enghelandt, sonder dat-men sal vermogen in Vranckryck ende andere plaetsen van de ghehoorsaemhey van den alder-christelycksten Koninck, te heyschen, noch te trecken van de Spaignaerden ende andere onderdanen van den Heere catholycken Koninck grootere rechten, ende impositien, als de ghene die sullen betaect zyn, by de natuerlycke van Enghelandt. ende.

ende van de Staten Generael van de Vereenighde Provintien oft andere vremdelinghen, die aldaer sullen worden ghetraectert op het favorabelste. 't selve tractement sal gheschieden in allen de Staten van de ghehoorsaemheyt van den Heere catholycken Koninck, aen allen d'onderdanen van den voorseyden Heere alder-christelycksten Koninck, van wat landt oft natie dat sezyn.

## VII.

Dien volghens, is't dat de Françoysen, oft andere onderdanen van de alder-christelyckste Majesteit, worden ghevonden in de voorseyde Koninckrycken van Spaignien, oft op de kusten der selver, te hebben in-ghescheept oft doen in-schepen in henneschepen, in wat soorte dat het zyn mach, eenighe verboden dinghen, om die te vervoeren buyten de selve Koninckrycken, de straf en sal haer niet verder moghen uytstrecken, als tot het ghene is gepractiqueert gheweest hier voortyden in sulcken ghevalle, ten opsichte van d'Enghelesche, oft 't ghene teghenwoordelyck ghepractiqueert wordt ten opsichte van de Hollanders, volghens de Tractaten ghemaect met Enghelandt, oft de Gheunierde Provincien, ende allen d'ondersoecken ende processen hier te voren ten desen regarde gheintenteert, sullen blyven gheannullert, ende te niet ghedaen. 't selve sal onderhouden worden ten opsichte van de Steden, onderdanen, verblyvers ende inwoonders van de Koninckrycken ende Landen toebehoorende den voorseyden Heere catholycken Koninck, die ghenieten sullen de selve Privilegien, Vryheyden ende liberteyten binnen allen de Staten van den voorseyden Heere alder-christelycksten Koninck.

## VIII.

Alle Françoysen ende andere onderdanen van den voorseyden Heere Alder-christelycksten Koninck, sullen moghen vryelyck, ende sonder dat hun mach worden ghegheven eenigh beletsel, vervoeren buyten de voorseyde Koninckrycken ende Landen van den voorseyden Heere Catholycken Koninck, 't ghene sy sullen hebben ghehadt van de verkoopinghe die sy ghedaen sullen hebben van granen, binnen de voorseyde Koninckrycken ende Landen, soo ende inder vueghen, als sulcks is gheploghen gheweest voor den oorlogh: ende 't selve sal onderhouden worden in Vranckryck, voor soo vele raecht die ghene van den voorseyden Heere Catholycken Koninck.

## IX.

De kooplieden; meesters van de schepen, sier-lieden; boodtsghesellen, heure schepen, koopmanschappen, waren, ende andere hun toebehoorende goederen, en sullen niet moghen worden ghearresteert oft aenghchouden van d'eenen noch van d'andere syde, 'tzy uyt krachte van eenigh Generael oft besonder Mandement, ende voor wat sake dat het zy, van oorloghe oft andersints, noch selver onder pretext van sich daer van te willen dienen tot bewarenisse ende beschermenisse van het Landt: ende generalyck, en sal niet met al-

len moghen worden ghenomen vande Onderdanen vande voorseyde Heeren Koninghen binnen de Landen vande ghehoorsaemheydt vanden anderen, als met consent vande ghene die het toebehooren sal, ende mits ghereet betalende 't ghene datmen van hen-lieden sal begheren. Men verstaet nochtans niet hier inne te begrypen de faississementen ende arresten van Justitie by ordinarisse wegghen, ter oorfake van schulden, obligatien, ende deughdelycke contracten vande ghene op de welcke de voorseyde faississementen sullen zyn ghedaen: waer inne sal gheprocedeert worden, ghelyck naer recht ende reden ghewoonlyck is, ghelyck 'tselve wirde gheobserveert voor dese leste oorloghe.

## X.

Allen d'Onderdanen vanden alder-Christelycksten Koninck sullen moghen in alle sekerheydt ende vryheydt varen ende trafiqueren binnen allen de Koninghrycken, Landen, ende Staten die zyn ofte wesen sullen in vrede, vriendschap, oft neutraliteyt met Vranckryck (uytghenomen Portugael ende sijne conquesten ende aen-liggende Landen, waer van anders ghedisponect is by eenen Article van het teghenwoordigh Tractaet) sonder dat sy moghen worden gheltoort ofte ghequelt in dese vryheydt, door de Schapen, Galeyen, Fregarten, Schuyten, oft andere zee-bouwfels, toebehoorende aenden Catholycken Koninck, oft eenighen van sijne Onderfaten, ter oorfake vande vyandschappen die sich bejeghenen, oft die hier naernaels sich souden bejeghenen tusschen den voorseyden Heere Catholycken Koninck, ende de voorseyde Rycken, Landen, ende Staten, ofte eenighen van hun die zyn ofte sullen wesen in vrede, vriendschap, oft neutraliteyt met Vranckryck: Wel verstaende dat d'uytneiminghe ghedaen van Portugael, in desen ende de naeruolghende Articulen ten opsichte vande Commercic, niet en sal plaetse hebben als voor soo veel tydts dat het voorseyde Portugael sal blyuen in den staet dat het teghenwoordelijck is: Ende dat indien 't ghebeurde, dat het voorseyde Portugael wirde herstelt inde ghehoorsaemheydt van sijne Catholijcke Majesteit, men aldan daer inne sich soude ghedraghen voor 't ghene is rakende de Commercic in't selue Koninghryck van Portugael, ten opsichte van Vranckryck, op de selue maniere als in d'andere Staten die hedenstaeghs is besittende de voorseyde Catholycke Majesteit, volghens den inhouden van dit teghenwoordigh ende naeruolghende Articulen.

## X I.

Dit veruoeren ende dese traficque sal sich verstrecken tot alle soorten van Coopmanschappen ende waeren die vryelyck ende sekerlyck veruoert wierden naer de selue Koninghrycken, Landen, ende Staten, eer die met Spaignien in oorloghe waren. Wel verstaende nochtans, dat ghedurende de voorseyde oorloghe, d'Onderdanen vanden alder-Christelycksten Koninck heur onthouden sullen aldaer te brenghen koopmanschappen voorts-komende uytte Staten van

den Catholycken Koninck, foodanighe die souden konnen dienen teghens hem ende sijne Staten, ende noch min de koopmanschappen van Contrebande.

## X I I.

Onder dese soorte van koopmanschappen van Contrebande verstaemen alleenlyck begrepen te wesen alle soorten van vierighe wapenen, ende andere assortementen van dien, als gheschut, musketten, mortieren, petarden, bomben, grenaden, faulcissen, ghepeckte reepen, affuyten, gaffels, bandelieren, buspoeder, koorden, salpeeter, ballen, pycken, rapiers, stormhocden, casketten, harnassen, hellebaerden, sabels, peerden, sadels van peerden, pistoolholsters, Tappier-gordels, ende andere assortementen dienende tot het ghebruyck van d'oorloghe.

## X I I I.

Onder dese soorte van koopmanschappen van Contrebande en sullen niet begrepen wesen de terwen, rogghe, ende andere granen, eertvruchten, olie, wynen, sout, noch generalyck allen 't ghene behoort tot het voetsel ende onderhoudt van het leuen; maer sullen vry blyuen ghelyck alle andere koopmanschappen ende waren niet begrepen inden voorgaenden Article, ende sal tvervoeren daer van toeghelaten wesen seluer totte vyandtlycke plaetsen vande Croon van Spaignien, behaluen naer Portugael ghelyck gheseydt is, ende naer de Steden ende plaetsen, beleghert, gheblockeert, oft berendt.

## X I V.

Tot executie van 'tvoorverhaelde, is gheaccordert gheweest, dat de selve sal gheschieden op de naevolghende maniere: Dat de schepen ende schuyten mette koopmanschappen vande Onderdanen vanden Heere alder-Christelijcksten Koninck, inghelooopen zynde in eenighe haven vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck daer sy ghewoonelijck waren inne te loopen ende te trafiqueren voor de teghenwoordighe oorloghe, ende willende van daer passeren tot die vande voorseyde vyanden, sullen verobligeert wesen alleenlijck te thoonen aen d'Officieren vande haven van Spaignien oft anderen Staet vanden voorseyden Heere Koninck, uytte welcke sy sullen vertrecken, hare paspoorten, inhoudende de specificatie vanden last huerder Schepen, betuyght ende gheteeckent metten ordinaris zeghel ende teecken, ende erkent by d'Officiers vande Admiraliteyt der havenen oft plaetsen van daer sy eerst sullen zijn vertrocken gheweest, met verklaringhe vande plaetse waer henen die worden gheschickt, alles inder vueghen ordinaris ende ghewoonelijck. Naer welcke ouer-ghevinghe van huere paspoorten inder vueghen voorscydt, sy niet en sullen moghen worden ghequelt noch ondersocht, aenghehouden noch verhindert in henne reysen, onder wat pretext dat het zy.

## X V.

'Tselve sal oock worden geplogen ten opsichte vande Fransche schepen ende schuy-



schuyten die soudē inloopen in eenige havens ofte Reen vande Staten vanden Catholijcken Koninck waer sy gewoon waren te trafickeren voor de teghenwoordighe oorloghe, sonder te willen inloopen inde havens, oft daer binnen loopende, hare Capiteynen ofte Meesters niet en soudē willen uytladen oft hare lasten breken: De welcke niet en sullen moghen worden gheobligeert om rekeninghe te doen van heur ladinghe als inden ghevalle van achterdencken datse de vyanden vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck soudē toevoeren die koopmanschappen van Contrebande, ghelijck hier boven verhaelt is.

## X V I.

Ende inden voorseyden ghevalle van schynlijck achterdencken, sullen de voorseyde Onderdanen vanden alder-Christelijcksten Koninck verbonden wesen te thoonen inde havens huere paspoorten inder voegen hier boven verhaelt.

## X V I I.

Dat soo sy waren inneghelooopen in eenighe havens oft Reen, oft waren bejeghent in volle zee by eenighe Schepen vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck oft particuliere Reeders sijne Onderdanen, de voorseyde Spaensche Schepen, om alle desorders te vermyden, en sullen de Fransche niet meer naerderen als het draghen een Canon-schote, ende sullen vermoghen te seyn den heuren kleynen boote ofte langh-boot aen boort vande Fransche schepen oft schuyten, ende daer binnen doen gaen alleenlijck twee oft drye personen, aende welcke sullen worden ghehoont de paspoorten byden Meester oft Patroon van 't Frans schip, inder voeghen hier boven ghespecificceert, nae de forme de welcke in 't eynde van dit Tractaet sal wesen gheinsereert: Door de welcke moghen blijcken niet alleenlijck sijne ladinghe, maer oock de plaetse van sijne wooninghe ende residentie, ende den naem soo vanden Meester ende Patroon, als van 't schip seluer; ten eynde dat door dese twee middelen men moghte kennen oftse voeren koopmanschappen van Contrebande, ende dat ghenoeghsaem blijcke soo vande qualiteyt van 't voorseyde schip, als vanden Meester ende Patroon desselvs, aen welcke paspoorten ende zee-brieven sal moeten ghegheuen worden volkomen ghelooue ende betrouwen, ende op datmen te beter kenne hare weerde, ende datse in gheenderlye maniere en moghen vervalst ende nae-ghemaect worden, sullen ghegheuen worden sekere mercken ende teghen-teeckenē van elck vande twee Heeren Koninghen.

## X V I I I.

Ende inghevalle dat inde voorseyde Fransche schepen, ende schuyten, door de bovengheseyde middelen worden bevonden eenighe koopmanschappen ende waren, vande ghene die hier voren zyn verclaert van Contrebande ende verboden, de selve sullen worden ontladen, aenghedraghen, ende gheconfisqueert voor de Rechters vande Admiraliteyt van Spaignien oft andere compe-

tente, sonder dat daerom het schip ende schuyte oft andere vrye ende toeghelaten goederen, koopmanschappen, ende waeren in't selve schip beuonden, in eenigherhande manieren moghen aengheueert noch gheconfisqueert worden.

## X I X.

Is daer-en-bouen vergheleken ende gheaccordeert gheweest, dat allen 't gene sal worden beuonden gheladen by d'Onderdanen van sijne alder-Christelijckste Majesteyt in een schip vande vyanden vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck, al en waert gheene koopmanschap van Contrebande, sal zyn gheconfisqueert met allen 'tghene sijn sal beuinden in 'tselue schip, sonder exceptie oft voor-behoudt. Maer ten anderen oock, sal wesen vrye ende gheuydt alle 'tghene sal zyn ende sich beuinden inde Schepen toebehoorende d'Onderdanen vanden alder-Christelijcksten Koninck, al-hoe-wel dat de ladinghe oft een deel der selver toe-quame de vyanden vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck, uytghenomen de koopmanschappen van Contrebande, ten oplichte vande welcke men sijn sal reguleren, nae 'tghene byde voorgaende Articulen is ghedisponceert.

## X X.

Allen d'Onderdanen vanden voorseyden Heere Catholijcken Koninck, sullen reciprokelijck ghenieten de selue rechten, vryheden, ende exemptien in hare traficquen ende handelen binnen de hauens, Reen, Zeen, ende Staten van sijne alder-Christelijckste Majesteyt: 't Ghene gheseydt is dat d'Onderdanen vanden voorseyden Heere alder-Christelijcksten Koninck sullen ghenieten in die van sijne Catholijcke Majesteyt ende in volle zee, moete verstaen worden, dat de ghelyckigheydt sal wesen in alle manieren reciproquelijck van beyde zyden, ende seluer ingheualle dat hier naermaels den voorseyden Heere Catholijcken Koninck ware in vrede, vrindtschap, ende neutraliteyt met eenighe Koninghen, Princen, ende Staten die vyanden werden vanden voorseyden Heere alder-Christelijcksten Koninck, ieghelijck vande twee partyen moeten pleghen reciprokelijck de selue conditien ende restituicien in d'Articulen van dit teghenwoordigh Tractact uyt-ghedruckt, ten oplichte vande traficque ende commercie.

## X X I.

Ingheualle van d'eenen oft d'ander zyde gheschiedt eenighe contrauentie teghens d'Articulen, behelsende den koophandel by d'Officiers van d'Admiraliteyt vanden eenen der voorseyde twee Heeren Koninghen, oft eenighe andere Perfoonen, hoedanigh die souden moghen wesen, de klachte daer van ghebrocht zynde aen hare Majesteyten seluer oft aen heere Raden, de selue hare Majesteyten sullen terstonts de schade daer van doen repareren, ende alle dinghen doen executeren inder voeghen het hier bouen bestemp is. Ende in gheualle datmen in 't veruolgh vanden tydt ontdeckte eenighe bedrieghelyckhe-

heden oft inconuenienten rakende den voorseyden koophandel ende nauigatie, teghens de welcke men niet en soude ghenoech hebben voorsien by de voorseyde bouen-staende Articulen, soo salmen moghen van nieuws daer toe voeghen d'andere precautien die wederzijts gheoordeelt sullen worden betamelijck te wesen; blyuende ondertusschen dit teghenwoordigh Traetaet in sijne kracht ende sterckte.

X X I I.

Allen de ghearresteerde koopmanschappen ende effecten, in d'een oft d'ander Koninckryck op d'Onderdanen vande voorseyde Heeren Koninghen ten eyde van 't verkondighen vanden oorloghe, sullen wederom ghegheuen ende gherestitueert worden in goeder trouwen aende Eyghenaers, ingheualle die in wesen beuonden worden ten daghe vande verkondinge van dit teghenwoordigh Traetaet, ende allen de schulden ghecontracteert voor den oorlogh, die sullen beuonden worden ten daghe vande publicatie van het teghenwoordigh Traetaet, niet metter daedt aen andere betaelt gheweest te zyn, uyt krachte van Vonnissen ghegheuen op brieuen van confiscatie oft represailles, sullen worden afgeleght ende betaelt ter goeder trouwe: Ende opde eyschen ende t'veruolghen die daerom sullen worden ghedaen, sullen die voorseyde Heeren Koninghen ordonneren aen heure Officieren, alsoo goeden ende korte justitie t'administreren aende vremenlinghen, als aen hare eyghen Onderdanen, sonder eenigh onderscheydt van persoonen.

X X I I I.

D'actien die hier te vorens zyn gheintenteert gheweest, oft hier naermaels sullen gheintenteert worden voor d'Officieren vande voorseyde Heeren Koninghen, om pryzen, roofuen, ende represailles, teghens de ghene die niet en zyn onderworpen aenden Prince, in wiens jurisdictie de voorseyde Actien sullen zyn gheintenteert gheweest, sullen sonder swarigheydt worden versonden voor d'Officieren vanden Prince, vanden welcken die Verweeorders sullen beuonden worden te wesen onderdanen.

X X I V.

Ende om beter te verfekeren in 't roekomende, den koophandel ende de vrintschaftap tusschen d'Onderdanen vande voorseyde Heeren Koninghen, tot het meeste voordeel ende ghemack van hare Koninghrijcken, is bestempit ende gheaccordeert gheweest, dat ghebeurende hier naermaels eenighen breuck tusschen die twee kroonen (t'welck Godt verhoede) altydts sal ghegheuen worden aen beyderzijts Onderdanen ses maenden tydts om inne te trecken ende te veruoeren hare effecten ende Persoonen daer t'kun goet duncien sal; t'welck hun sal wesen toeghelaten te doene in alle vryheydt, sonder datmen hun moghe aendoen eenigh beletsel, noch ghedurende den voorseyden tydt procederen tot eenigh saisissement vande seluc effecten, en noch minder tot arrest van hare Persoonen.

## X X V.

D'inwoonders ende d'Onderdanen van d'een ende d'andere zyde, fullen ouer al inde Landen vande ghehoorsaemheydt vande voorseyde Heeren Koninghen hun moghen dienen van sulcke Advocaten, Procureurs, Notarissen, ende Solliciteurs, als haer goet duncken sal, waer toe oock sy fullen ghemitteert worden by d'ordinarisse Rechters als het van noode wesen sal, ende dat de voorseyde Rechters daer toe fullen worden versocht. Ende sal toeghelaten zyn aende voorseyde Onderdanen ende Inwoonders, van d'een ende d'ander zyde, te houden inde plaetsen daer sy fullen wonen de boecken van hare koopmanschap ende correspondentie inde tale die haer sal goet duncken, 'tzy Spaensche, Fransche, Nederlandtsche, oft andere, sonder dat sy daeromme fullen moghen worden veronrust oft ondersocht.

## X X V I.

De voorseyde Heeren Koninghen fullen moghen oprichten tot ghemack van hare Onderdanen trafficuerende inde Koninghrijcken ende Staten vanden eenen ende den anderen, Consuls vande Natien van hare voorseyde Onderdanen, de welcke fullen ghenieten de rechten, vryheden, ende exemptien, die ter sake van hare oeffeninghe ende employ haer zyn toebehoorende, ende sal d'oprechtinghe daer van gheschieden inde plaetsen ende ghelegentheden alwaer het met ghemeynen consente sal worden gheoordeelt noodtfakelijck te wesen.

## X X V I I.

Allen brieven van Marque ende repressailen de welcke hier te vorens souden moghen gheaccordeert gheweest zyn, om wat oorfake dat het zy, zyn ghesuspendeert, ende en fullen hier naermaels egeene moghen worden ghegheven by den eenen vande voorseyde Heeren Koninghen in prejuditie van d'Onderdanen vanden anderen, ten ware alleenlijck inghevalle van openbare weygheringhe van iustitie: Waer van, ende vande sommation de welcke tot dien eynde souden zyn ghedaen gheweest, de ghene die de voorseyde brieven fullen vervolgen, fullen verbonden wesen te doen blijcken in voeghen ende manieren by den rechte ghecrequireert.

## X X V I I I.

Allen d'Onderdanen van d'een ende d'ander zyde, soo Gheestelijcke als wereltlijcke, fullen worden herstelt in hare goederen, eeren, digniteyten, ende in't ghenieten vande beneficien daer mede sy voor den oorlogh waren voersien, 't zy by doot oft resignatie, 't zy by forme van Coadjutorie, oft anderssints. Tot welke herstellinghe in de goederen, eeren, ende digniteyten, men verstaet namentlijck begrepen te zyn alle de Napelsche Onderdanen vanden Heere Catholijcken Koninck, ter exceptie van de Staten, Gouvernements, ende andere Koninghlijcke officien, sonder dat-

datmen van d'ecne noch d'andere zyde vermagh te weygheren het Placet ende beletten, de neminghe van possessie acnde ghene die sullen wesen voorsien van prebenden, beneficien, oft Kerckelijcke digniteyten, voor den voorseyder tyde, noch te maintaineren die daer van sullen verkregghen hebben andere provisien ghedurende den oorlogh; ten sy voor de Pastoors die Canoninckelijcken souden zyn voorsien gheweest, de welcke sullen blyven inde ghenickinghe van hare Pastoryen. d'Ecne ende d'andere sullen in ghelycks herstelt worden inde ghebruyckinghe van allen ende ieghelijcke henne goederen, onberoclycke, ontquytbare renten, lyf-renten, ende los-renten, aengheveert ende beseten 't sedert den voorz. tyt, soo ter oorsake vanden oorlogh, als om gevolght te hebben de contrarie Partye: Mitsgaders van hare rechten, actien, ende successien haer aen-ghekommen; selver 't sedert het beginsel vanden oorlogh, sonder nochtans iet te mogen eysschen, nochte pretenderen vande vruchten ende inne-komen ontfanghen ende verschenen 't sedert d'aengrypen vande selve goederen, onberoclycke goederen, renten, ende beneficien, tot den dagh toe vande publicatie van dit teghenwoordigh Tractaet.

X X I X.

Noch desghelycks vande schulden, effecten, ende meubelen die voor den selven dagh sullen zyn gheconfisqueert gheweest, sonder dat immermeer die Crediteurs van alsulcke schulden, ende Depositariissen van sulcke effecten, ende hare erfghenamen, oft actie hebbende, daer-over sullen moghen vervolgh doen, noch daer van pretenderen het wederom kryghen. Welcke herstellighen inder voorseyder voeghen haer sullen verstrecken tot voerdeel vande gene die sullen gheuolght hebben de contrarie partye, inder voeghen datse door den middel van dit teghenwoordigh Tractaet, sullen wederom keeren inde gratie van heuren Koninck ende Souuereynen Prince, mitsgaders oock in hare goederen foodanigh als sy sullen beuonden worden te wesen ter sluytinghe ende teckeninghe van dit teghenwoordigh Tractaet.

X X X.

Ende sal de voorseyde herstellinghe der voorschreuen Onderdanen weder sijts gheschieden naer den inhoudt vanden voorgaenden 28. Article: Niet-teghenstaende alle giften, concessien, verklaringhen, confiscatien, beuelen, preparatoire oft diffinitive Vonnissen by contumacie, ten afwesen van partyen ende de selue onghehoort ghegheuen: Welcke Vonnissen ende allen ghewysde sullen blyuen nul ende van gheender weerden, ende als niet ghegheuen noch uytghesproken met volle ende gheheele vryheydt vande voorseyde partyen van wederom te komen in 't Landt uyt het welck sy hier te voren haer hebben vertrocken, om in persoone te ghenieten hare onroerlycke goederen, renten, ende innecompten, oft te stellen hare wooninghe buyten de voorsyde Landen in sulcken plaetse als haer goedt duncken sal, blyuende haer daer

van

van den keuse ende electie, sonder datmen teghens hun sal moghen pleghen enigh bedwanck ten opsichte van dien. Ende ingheualle sy lieuer hebben te woonen elders, sullen sy moghen deputeren ende committeren sulcke personen niet suspect, als haer goet duncken sal tot de regeringhe ende 'tgebruyck van hare goederen, renten, ende innekomen, maer niet ten opsichte vande beneficien vereysshende residentie, die sullen moeten personelyck worden gheadministreert ende bedient, sonder nochtans dat de vryheydt vande wooninghe in persoone, daer van in desen Artikel ghesproken is, sich vermoghe te strecken tot voordeel vande ghene daer van ter contrarien is ghedisponeert, by andere Artikelen van het teghenwoordigh Tractaet.

## X X X I.

Die ghene die sullen zyn voorsien gheveest van d'ecne oft d'andere zyde met beneficien staende ter collatie, presentatie, oft andere dispositie vande voorseyde Heeren Koninghen, oft andere soo Kerckelycke als Leecken, oft die sullen hebben verkregghen prowisien vanden Paus van eenighe andere beneficien ghelegghen onder die ghehoorsaemheydt vanden eenen vande voorseyde Heeren Koninghen, by het consent ende roe-laten vanden welcken sy die sullen hebben ghenoten ghedurende den oorlogh, sullen blyuen in het besit ende ghebruyck der voorseyde beneficien haer leuen lanck, als wel ende behoorlyck versien; sonder nochtans datmen verstaet te doen eenigh naedeel voor het toekomende aen 't recht vande wettighe Collateurs, die de selue sullen ghenieten ende ghebruycken ghelyck sy ghewoon waren voor den oorlogh.

## X X X I I.

Alle Prelaten, Abten, Prioren, ende andere Gheestelycke die zyn ghenomineert gheveest tot hare beneficien, oft voorsien vande selue door de voorseyde Heeren Koninghen voor den oorlogh, oft ghedurende de selue, ende vande welcke te voorsien oft te nomineren hare Majesteyten waren in possessie, voor den breucke tusschen de twee Croonen, sullen ghemainteneert worden inde possessie ende 'tgebruyck vande gheseyde beneficien, sonder daer inne te moghen worden ghestoort, om wat oorsake ende pretext dat het zy: Als oock in 't vry ghebruyck van allen de goederen die sullen worden beuonden van oudts daer van te hebben ghedependeert, ende in 't recht van te confereren de beneficien daer van dependende, in wat plaetse de voorseyde goederen ende beneficien worden beuonden ghelegghen te zyn, vermits nochtans, dat de voorseyde beneficien zyn vervult met bequame personen, ende die zyn hebbende de gherequireerde qualiteyten nae de reglementen die onderhouden waren voor den oorlogh, sonder datmen in 't toekomende vanden eenen kant noch den anderen vermagh te seynden Administrateurs om de voorseyde beneficien te regeren ende de vruchten te ghenieten, de welcke niet en sullen moghen worden ontfanghen als by de ghetituleerde die daer van wettelyck sullen zyn  
voor-

voorſien; Als oock allen de plaetſen die hier te voren hebben erkent de juridiſctie vande ſelve Prelaten, Abten ende Prioren, waer de ſelve gheleghen zyn, ſullen de ſelve oock moeten erkennen int toekomende, in ſoo verre dat blycke dat haer recht van oudts ghefondeert is, al waert oock ſoo, dat de ſelve plaetſen haer bevonden binnen het beſtreck der heerſchappye vande teghen partye, oft dependerende van cenige Caſſelryen oft Bailliagien, de voorſeyde teghen-partye toe-behoorende.

## XXXIII.

Op dat deſen Vrede, verbont ende goede correſpondentie blyve gelyckmen verlanght, dies te vaſter, gheduerigh ende onverbrekelyck is geaccordeert ende vaſt gheſtelt gheweest, in den naem vande voorſeyde Heeren Koninghen, dat ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit trouwe mette Doorluchthiſte Infante Vrouwe Marie Thereſe, audtſte Dochter van ſyne Catholycke Majesteit, ter oorſaecten van het welck de gheſeyde Heeren, Marquis, Grave Hertoghe van Olivares ende Cardinael Mazarin, uyt kracht vande ſpeciaele macht de welcke ſy daer toe zyn hebbende, ghemaect hebben ten ſelven daeghe vanden date van dit teghenwoordigh Tractaet, een ander beſunder Tractaet over de conditien van 'tgheseyde houwelyck ende den tydt vant celebrenen deſſelfs, waer toe ſy hun ghedraeghen, d'welck alhoe-wel het is ſeparaet, heeft de ſelve kracht ende ſterckte als dit teghenwoordigh Tractaet van Vrede, als zynde daer van het principaelſte deel, ende den koſtelyckſten pandt, tot deſſelfs meerdere verſekeringhe ende langhduerigheyt.

## XXXIV.

Ghemerckt dat de lanckheyden ende ſwaerigheden diemen ſoude hebben bejehent, ſoo men waere ghetreden totte ondergrondinghe van verſcheyden rechten ende pretentien der voorſeyde Heeren Koninghen, ſouden hebben moghen ſeer verachten het ſluyten van dit Tractaet, ende uyt-ſtellen het goedt dat de gehele Chriſtenheyt daer van is verwachtende, ende ſal ontfanghen, ſoo is beſtemt ende gheaccordeert ter aenſchouwinghe vanden Vrede, raeckende de behoudinghe ende weder-ghevinghe vande conqueſten ghedaen in deſen teghenwoordighen oorlogh, dat allen de verſchillen vande voorſeyde Heeren Koninghen, ſullen zyn gheeyndicht ende gheeffent in de maniere als hier naer is volghende.

## XXXV.

T'is beſtemt ende gheaccordeert voor 'tghene is aengaende de Nederlanden, dat den Heere Alder-chriſtelyckſten Koninck ſal blyven behouden ende ghebruycken effectivelyck, de Plaetſen, Steden, Landſchappen, ende Caſtelen, Domainen, Landen ende Heerlyckheden hier naer volghende.

In den eersten, int Graeffchap van Artois, de Stadt ende Cité van Atrecht ende haere Gouvernance ende Bailliage, van Hefdyn ende haer Bailliage, van Bapaume ende haer Bailliage, van Bethune ende haere Gouvernance oft Bailliage, van Lillers ende haer Bailliage, van Lens ende haer Bailliage, van het Graeffchap St. Pol, Teroanne ende haer Bailliage, van Pas ende haer Bailliage: als oock van allen d'ander Bailliagien ende Casselryen van 'tvoorseyde Artois, hoedaenigh die moghen wesen, al-hoewel die alhier befunderlyck niet en zyn ghenoeft: alleenlyck voor-behouden de Steden, Bailliagien ende Casselryen oft Gouvernantien van Aire ende St. Omer ende van haere toebehoorten, dependencien ende t'faemen voeghsels, die alte-mael blyven sullen aen syne Catholycke Majesteit: als oock de plaetse van Renty, in ghevalle die wordt bevonden te wesen vande voorseyde dependencien van Aire oft St. Omer, ende andersints niet.

## XXXVI.

Ten tweeden, inde Provincie ende 'tGraeffchap van Vlaenderen, den voorseyden Heere Alder-christelycksten Coninck sal blyven behouden ende ghenieten de plaetsen van Grevelinghe, de Schanssen Philippe, de Sluyse van Hannuyn, van Bourborch, ende haere Cassellerye, ende van S. Venant, t'zy dat het zy Vlaenderen oft Artois ende haere Domaynen, toebehoorten, dependencien ende by voeghsels.

## XXXVII.

Ten derden, inde Provincie ende Graeffchap van Henegauw den voorseyden Heere Alder-christelycksten Coninck sal blyven behouden ende ghenieten de plaetsen van Landrecy ende van Quesnoy ende haere Bailliagien, Prevoostschappen oft Casselleryen, Domaynen, toebehoorten ende dependencien.

## XXXVIII.

Ten vierden, inde Provincie ende Hertochdom van Luxemborgh, den voorseyden Heere Alder-christelycksten Coninck sal blyven behouden ende ghenieten de plaetsen van Thionville, Mont-medy ende Damvillers, haere toebehoorten, dependencien ende byvoeghsels Prevoostschappen ende Heerlyckheden: het Prevoostschap van Ivoy, Chavancy, het Kasteel ende syn Prevoostschap: ende van de plaetse ende Poste van Marville gheleghen op de kleyne Riviere ghenoeft Vesin, ende vande Prevoostye van het selve Marville, welcke plaetse ende Prevoostye hadden andermaels toebehoort ten deele aen de Hertoghen van Luxemborch, ende ten deele aen die van Bar.

## XXXIX.

Ten vyfden, syne Alder-christelyckste Majesteit, verclaert hebbende noyt te kunnen consenteren inde restitucie vande plaetsen van la Bassée ende van St. Winocxberghen, Cassellerye van t'voorseyde Berghen ende de royale Schans-



Schanſſe , ghebouwt , op de Vaert by de ſtadt van Berghen; ende ſyne Catholycke Majesteit hebbende toegelaeten datſe ſouden blyven aen Vranckryck, ten zy darinnen konſte over-een komen en effenen eene wiſſelinghe der ſelver plaetſen , met andere van ghelycke aenmerckinghe ende van reciproke welghelegentheyt , de voorſeyde twee Heeren Ghevolmachtighde, zyn over-een ghekomen , dat de voorſeyde twee plaetſen van la Baſſée ende van St. Winocx-berghe , haere Caſſelrye ende Royale Schanſſe van Berghen voor-noempt , ſouden worden ghewiſſelt met die van Marienborch ende Philippeville , ghelegghen tuſſchen Samber ende Maſe , haere toebehoorten , dependentien , by-voeghſels ende Domeynen ; ende daeromme ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit wederom gevende , gelijk hier naer ſal geſeyt worden, ten ſyne Catholycke Mt. de voorſeyde plaetſen van la Baſſée ende St. Winocx-berghe ende haer Caſſelrye , ende Royale Schanſſe , met haere toebehoorten , dependentien ende by-voeghſels ende Domeynen , ſyne Catholycke Majesteit ſal doen ſtellen , op den ſelven tyd , in handen van ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit , de voorſeyde plaetſen van Marienborch ende van Philippeville , om ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit die te blyven behouden , ende die effectivelyck te ghenieten , ende haere toe-behoorten , dependentien , by-voeghſels ende Domeynen in de ſelve maniere , ende met de ſelve rechten van beſittinghe Souverainiteit ende anderen , mette welcke de ſelve ſal genieten ende moghen ghenieten , door het teghenwoordigh Tractaet , d'andere plaetſen die ſyne waepenen in deſen oorlogh hebben gheoccuppeert , ende die aen hem moeten blyven door deſen Vrede ; ende ſelfs inghevalle , dat in't toekomende ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit wierde gheſtoort in de beſittinghe ende t'ghebruyck , vande voorſeyde plaetſen van Marienborch ende van Philippeville, uyt redenen vande pretenſien die andere Princen ſouden moghen hebben , verobligeert ſich ſyne Catholycke Majesteit te concurreren tot haere beſcherminghe , ende te doen van ſynen kant, allen t'ghene nootſackelyck ſal weſen, ten clynde ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit vreedtſaemelyck ende ſonder twiſte moghe ghenieten de voorſeyde plaetſen , ter conſideratie van dien , dat ſy die heeft over-ghelaeten in wiſſelinghe vande voorſeyde Baſſée ende St. Winocx-berghe , de welcke ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit mochte behouden ende beſitten ſonder ſtooringhe ende in alle ſekerheyt.

## XL.

Ten ſeften , ſyne Catholycke Majesteit , om ſekere aenmerckinghen, hier naer beſonderlycker uyt-gedrukt in eenen anderen artykel van het teghenwoordigh Tractaet , verbindt ſich ende beloofst , over te gheven in handen van ſyne Alder-chriſtelyckſte Majesteit , de ſtadt ende plaetſen van Avesne ghelegghen tuſſchen Sambre ende Maſe , met haere toebehoorten , appen-

dentien, by-voeghsels ende Domeynen ende allen 'tgheschut ende munitien van oorloghe, aldaer teghenwoordelyck zynde, om syne Alder-christelyckste Majesteit ghesaifeert te blyven van de voorseyde plaetse van Avesne, ende die effectivelyck te ghenieten, als oock de voorseyde toebehoorten, dependentien, by-voeghsels ende Domeynen, op de selve maniere ende met de selve rechten van besidt, Souverainiteyt ende andere dinghen, ghelyck syne Catholycke Majesteit die tegenwoordelyck is besittende. Ende gemerckt darment heest gheweeten dat in de voorseyde plaetse van Avesne ende haere dependentien, by-voeghsels, ende Domeynen, d'ordinarisse jurisdictie, de renten, ende andere profyten zyn toebehoorende aen den Prince van Chimay, is verclaert ghewest ende bestemt, tusschen de voorseyde Heeren Koningen, dat allen 'tghene de mueren ende fortificatien vande selve plaetse besluyten, sal blyven aen syne Alder-christelyckste Majesteit, alsoo dat den voorseyden Prince, eghen recht, rente, noch jurisdictie en sal hebben, binnen de voorseyde mueren ende fortificatien; zynde hem alleenlyck voor-behouden allen 'tghene in voorleden tyden hem heest toebehoort buyten de selve stadt, in de Dorpen, Plat-landt, ende Bosschen der voorseyde dependentien ende Domeyne van Avesne: Wel verstaende oock ghelyck gheseyt is, dat de Souverainiteyt ende hooghe Domeyne in de voorseyde Dorpen ende Landen, dependerende van Avesne, sal toebehooren ende blyven aen syne Alder-christelyckste Majesteit, hebbende den voornoemden Heere Catholycken Koninck op hem ghenomen, t'onbeschaedighen den voorseyden Prince van Chimay, over 'tghene magh bedraghen, allen 'tghene hem is benomen door het teghenwoordigh Tractact, binnen het besluyt vande voorseyde plaetse, ghelyck hier boven gheseyt is.

## XLI.

De voorseyde plaetsen van Atrecht, Hefdyn, Bapaume, Bethune, ende de Steden van Lillers, Lens, Graeffchap van St. Pol, Teroane, Pas, ende haere Bailliagen: als oock allen d'andere Bailliagen ende Cisselryen van Arthoys (ter reserven alleenlyck alsoo gheseyt is, van de Steden, Bailliagen van Aire ende St. Omer, haere toebehoorten, by voeghselen ende Domeynen) als oock Renty, in ghevalle dat het niet en worde bevonden te wesen vande voorseyde dependentien van Aire ende St. Omer; mitsgaders de plaetsen van Grevelinghen mette Schanssen Philippes, de Sluyse van Hannuyn, Bourbourch ende St. Venant in Vlaenderen: de plaetsen van Landrecy ende van Quesnoy in Henegauw: als oock die van Avenne, Marienborch ende Philippe-ville, die sullen ghestelt worden in handen van den Alder-christelycksten Koninck, ghelijck hier vooren gheseyt is; mede oock de plaetsen van Thionville, Montmedy ende Danvillers, Stadt ende Prevooftdije van Ivoy, Chavency, het Kastel ende sijne Prevooftdije; ende Marville in't Landt

Landt van Luxemborch, haere Bailliagien, Casselrijen, Gouvernantien, Prevooftdijen Territorien, Domeynen, Heerlyckheden, toebehoorten, dependentien ende by-voeghselen, sullen blijven door het teghenwoordigh Tractaet van Vrede, aen den voorseyden Heere Alder-christelijcksten Koninck ende aen sijne nackomelinghen ende recht hebbende, onwederroepelijck ende altydts, ende met de selve rechten van Souverainiteyt, eyghendom, regalien, t'recht van Patronagie, bewaerderschap, jurisdictie, nominatie, prerogativen ende preeminentien over de Bisdommen, Cathedrale Kercken ende andere Abdijen, Priorijen, digniteyten, Pastorijen, ende alderley andere beneficien, zijnde binnen het bestreck van de selve ghecedeerde Landen, plaetsen ende Bailliagien, van wat Abdijen de voorseyde Priorijen zijn dependerende oft toebehoorende, ende alle andere rechten, die hier te voorens hebben toebehoort aen den voorseyden Heere Catholijcken Koninck, al en waeren die alhier niet besonderlijck verklaert; sonder dat sijne Alder-christelijckste Majesteit moge in't toekomende worden gequeldt noch ontrnstight, door eenigherhande wegghen dat het zy, van rechte noch van daet, by den voorseyden Heere Catholijcken Koninck, sijne naercomelingen, oft eenigh Prins van sijnen huysse, oft by wyen dat het zy, oft onder wat pretext oft occasie hy moghe gheraecken in de voorseyde Souverainiteyt, eyghendom, jurisdictie, ressort, besidt ende ghebruyck van allen de voorseyde Landen, Steden, Plaetsen, Kasteelen, Landcrijen, Heerlijckheden, Prevooftdycn, Domeynen, Casselrijen, ende Bailliagien, mitgaders van allen de plaetsen ende andere dingghen die daer van dependeren. Ende tot desen effect den voorl. Catholijcken Koninck, soo voor hem, als voor sijne Hoirs, Successeurs ende recht hebbende, renonceert, quiteert, cedert, ende transporteert, ghelijck sijnen Ghevolmachtighde in sijnen naeme, door dit teghenwoordigh Tractaet van Vrede, onwederroepelijck, heeft gherenonceert, ghequiteert, ghecedeert, quyt-gheschelt, overghegheven ende op-ghedraegghen, eeuwelijck ende voor altydt, ten voordeele, ende tot profijt van den voorseyden Heere Alder-christelijcksten Koninck, sijne erven, naercomelinghen ende actie hebbende, allen de rechten, actien, pretentien, rechten van Regalien, patronaetschappen, bewaerderschappen, jurisdictie, nominatien, prerogativen, ende preeminentien, over de Bisdommen, Cathedrale Kercken, ende andere Abdyen, Prioryen, digniteyten, Pastooryen, ende alle andere beneficien, wesende in't bestreck vande voorseyde ghecedeerde Landen, Plaetsen, ende Bailliagien, van wat Abdyen, dat de selve Prioryen dependerende oft toebehoorende zijn: ende generaelijck, sonder yet achter te houden oft te reserveren, allen andere rechten, die den voorseyden Heere Catholijcken Koninck, oft sijne Hoirs ende naercomelinghen, hebben ende pretenderen, oft souden mogen hebben ende

pretenderen, om wat saecke oft occasie dat het zy, op de voorseyde Landen, Plaetsen, Kasteelen, Schanffen, Landerijen, Heerlyckheden, Domeynen, Caselryen, ende Bailliagien, ende op allen de plaetsen daer van dependende, gelijk geseyt is: de welcke neffens alle de menschen, Vasallen, onderfaten, vleccken, dorpen ghehuchten, bosschen, rivieren, platte lande, ende allerley andere dingen dieder aen dependeren, sonder yets te behouden ofte te reserveren; de voorsz. Heere Catholijcke Koningh consenteert soo voor sich selven als voor sijne Successeurs, datse van nu af ende voor altoos vereenight ende geincorporeert zijn met de Kroon van Vranckrijck, niet teghenstaende alle Wetten, Costuymen, Statuten ende Constitutien die ter contrarie ghemaectt zyn, selfs oock die genen welcke gheconfirmeert zijn gheweest door eede: aen de welcke ende aende derogatoire clausulen van derogatoiren, expresselijck gederogheert is door het teghenwoordich Tractaet, voor het effect vande voorsz. renoncatien ende cessien de welcke sullen validerē ende plaets hebben, sonder dat de particuliere expressie ofte specificatie derogere aende generale, noch de generale aende particuliere, ende voor eeuwich excluderende alle de exceptien, op wat recht, titel, oorsake, oft pretext dat die soudē moghen ghefondeert zijn: De voorsz. Heere Catholijcke Koningh verklaert, consenteert, wilt ende verstaet, dat de Menschen, Vasallen ende Onderfaten vande voorsz. Steden ende Landen die aende Kroon van Vranckrijck gecedeert zijn, ghelijck hier vooren gheseyt is, sullen sijn ende blijven vry ende gheabsolveert van nu af ende voor altoos van de trouwe, hommage, dienst ende eedt van ghetrouwicheyt, diese alle oft yder in besonder soudē mogen ghedaen hebben aen hem ende aen sijne Voorfaten Catholijcke Koningen: mitsgaders van alle gehoorfaemheyt, subjectie ende vassallage, diese ter dier oorsake heur soudē moghen schuldigh zijn: willende de voorsz. Heere Catholijcke Koningh, dat de voorsz. trouwe ende hommage, ende eedt van ghetrouwicheyt nul ende van geender weerde sullen blijven, als ofte de selve nimmermeer ghedaen ofte ghepresteert waren.

X L I I.

Ende voor soo vele aengaet de lande ende plaetsen die de waepenen van Vranckryck in desen oorloch hebben geoccupeert op de zyde van Spaignien, al-foomen soude over een ghekomen zyn inde handelinghe begonst tot Madrid, inden jaere 1656. op de welcke dit teghenwoordich Tractaet gegrondt is, dat de Berghen van Pireneē, die ghemeynelyck ghedeylt hadden Spaignien van Vranckryck sullen oock voorts-aen maecten de scheidynghe van beyde de selve Koninckrycken, is bestempst ende gheaccordeert, dat den Heere Alder-christelycksten Koninck sal blijven effectivelyck in't besit ende gebruyck, van 't gheheele Graeffschap ende Viguerye van Roussillon, ende van 't Graeffschap ende Viguerye van Conflans, Landen, Steden, Plaetsen, Kaste-

steelen, Vlecken, Dorpen, ende wycken, die maecken de voorseyde Graeffschappen ende Viguerijen van Roussillion ende van Conflans; ende sullen blijven aenden Heere Catholijcken Koninck, het Graeffschap ende Viguerije van Cerdana, ende 't gheheel Prinsdom van Catalogne, mette Viguerijen, plaetsen, Steden, Kasteelen, Vlecken, Ghehuchten, Wycken, ende Landen die maecken 't selve Graeffschap van Cerdana, ende Prinsdom van Catalogne: Wel verstaende, dat indien bevonden woordt, eenighe plaetsen van 't Graeffschap ende Viguerije van Conflans, allecnlijck, ende niet van Roussillion, te zyn binnen de voorseyde Berghen Pirenéen, naer de zijde van Spaignien, de selve sullen insgelycx blijven aen syne Catholijcke Majesteit, ghelijck oock, indien sich bevinden eenighe plaetsen van 'tvoorschreven Graeffschap ende Viguerije de Cerdana, alleenlyck, ende niet van Catalogne, die zyn inde voorseyde berghen Pirenéen, naer de zijde van Vranckrijk, die sullen blijven aen sijne Alder-christelijckste Majesteit, ende om over een te komen, over de voorseyde scheidynghe, sullen teghenwoordelijck worden ghedeputeert commissarissen van d'eene ende d'andere zijde, de welke t'saemender-handt ter goeder trouwen, sullen verklaren, welke zyn de berghen Pirenéen, die volghens den inhoudt van desen artykel, moeten scheidyden voor het toekomende de twee Koninckrijcken, ende sullen teekenen de paelen die sy moeten hebben: ende sullen de voorseyde Commissarissen haer versamelen ter plaetsen, ten langhsten binnen een maendt naer d'onderteeckeninghe van het teghenwoordigh Tractaet, ende sullen binnen den tijdt van eene andere naervolghende maendt t'saemmen zyn over-een-ghckomen, ende by ghemeyn concert hebben verclaert t'ghene hier boven. Wel verstaende, dat by aldien, sy onder malcanderen daer over als-dan niet en sullen wesen veraccordeert: sy sullen alsoo haest de redenen van hun advys seynden aen de twee Ghevolmachtighden vande twee Heeren Koninghen, de welke, kennisse ghehadt hebbende vande swaericheden ende verschillen, die sich sullen hebben bejehent, sullen over-een-komen onder hun op dit punct, sonder datmen daerom moghe wederom keeren tot het nemen vande waepenen.

#### XLIII.

Het gheheele Graeffschap ende Viguerije van Roussillon, het Graeffschap ende Viguerije van Conflans, behoudens de plaetsen die bevonden sullen worden te wesen inde gheberchten Pirenéen, naer de zijde van Spaignien inde maniere hier boven gheseyt, volghens t'verclaren ende d'esseninghe vande Commissarissen, die tot dien effect sullen worden ghedeputeert: als oock, de partye van 't Graeffschap van Cerdana, die sal bevonden worden te wesen inde Berghen Pirenéen naer de zijde van Vranckryck, volghens 't selve verklaren vande Commissarissen, Landen,  
Ste-

Steden , Plaetsen , Kasteelen , die stichten de voorseyde Viguerijen van Rouffillon ende van Conflans , ende deele van 'tGraeffschap van Cerdana , inde maniere boven gheseyt , toebehoorten , dependentien ende by-voeghels , met allen de menschen , Vassaelen , Onderdaenen , Vlecken , Dorpen , Ghehuchten , Bosschen , Rivieren , Plat-landt , ende hoedaenighe andere dinghen die daer van dependeren , sullen blijven onwederroepelijck , ende voor altydt , door dit teghenwoordigh Tractaet , vereenicht , ende geincorporeert , aen de Kroone van Vranckrijck , om by den voors. Heere Alder-christelijcksten Koninck , sijne erven , naerkomelinghen ende recht hebbende , die te ghenieten , met de selve rechten van Souverainiteyt , eygendom , regalien , patronage , jurisdictie , nominatie , prerogativen ende preeminentien over de Bisdommen , Cathedral Kercken ende andere Abdyen , Prioryen , digniteyten , Pastoorien , oft eenigher-hande beneficien , wesende in 't bestreck van 'tvoors. Graeffschap van Rossillon , Viguerie van Conflans , ende deel van 'tGraeffschap van Cerdana inder voeghen hier boven gheseyt ( behoudens voor het Conflans , van 'tghene dat sich soude bevinden binnen de Berghen Pirenées , op de zijde van Spaignien ) van wat Abdyen dat de voorseyde Prioryen souden zijn dependerende oft toebehoorende , ende alle andere rechten , die hier te vooren toebehoort hebben aen den voors. Heere Catholijcken Koninck , al-hoe-wel de selve alhier niet besonderlijck en zijn uyt-ghesproken : sonder dat sijne Alder-christelijckste Majesteyt hier naermaels moghe worden ghestoort noch veronruilt door eenigher hande wegghen dat het zy , van recht oft van feyt , by den voors. Heere Catholijcken Koninck , sijne naerkomelinghen oft eenigh Prins van sijnen huysc , oft by wien dat het sy , oft onder wat pretext ende occasie het moge ghebeuren , inde voorsz. Souverainiteyt , eyghendom , jurisdictie , ressort , besit ende ghenietinghe van allen de voors. Landen , Steden , Plaetsen , Kasteelen , Landeryen , Heerlijckheden , Domeynen ende Bailliagien : als mede van allen de plaetsen , ende allerhande andere dinghen , die dependen van 'tvoors. Graeffschap van Rouffillon , Viguerie van Conflans , ende deel van 'tGraeffschap van Cerdana , inde maniere hier boven gheschreven ( ter reserven voor het Conflans , van 'tghene dat sich soude bevinden inde Berghen Pirenées naer de zyde van Spaignien ) ende tot dien effect , den voors. Heere Catholijcken Koninck , soo voor hem , als voor sijne erven , naerkomelinghen ende actie hebbende , vertydt , schelet quyt , cedeert , ende transporteert , ghelijck sijnen Ghevolmachtighde in sijnen naeme , door dit teghenwoordigh Tractaet van Vrede , onwederroepelyck , heeft verteghen , quyt gheschelden , ghecdecert ende ghetransporteert , eeuwelyck ende voor altydt , ten voordeel ende profyte , vanden voorsz. Heere Alder-christelijcksten Koninck , syne erven , naerkomelingen , ende recht hebbende ,  
 allen

allen de rechten, actien, pretentien, regalien, patronage, jurisdictie, nominatie, prerogatiuen, ende preeminentien, ouer de Bisdommen, Cathedrale Kercken, ende andere Abdyeen, Prioryen, Digniteyten, Pastoryen, oft alderley andere beneficien wesende binnen het bestreck van 't voorsz. Graeffschap van Rouffillon, Viguerie van Conflans, ende deel des Graeffschaps van Cerdana, inder manieren hier bouen gheseydt (ter reserue voor het Conflans, van 't ghene soude bevonden worden inde Berghen Pirenéen opde zyde van Spaignien) van somunighe Abdyeen dat de voorschreven Prioryen souden zyn dependerende ende toe-behoorende, ende generalyck alle andere rechten, sonder ict te weder-houden noch te reseruieren, de welcke den voorsz. Heere Catholycken Koninck, oft sijne voorsyde Eruen ende Naer-komelinghen hebben ende pretenderen, oft moghten hebben ende pretenderen, om wat oorfake ende occasie dat het zy op de voornoemde Graeffschap van Rouffillon, Viguerie van Conflans, ende deel van 't Graeffschap van Cerdana, inde maniere hier bouen gheseydt (behoudens voor het Conflans, van 't ghene sich soude beuinden inde Berghen Pirenéen nae de zyde van Spaignien) ende op allen de plaetsen daer van dependrende, ghelyck gheseydt is: De welcke misgaders allen de Menschen, Vafallen, Onderdanen, Vlecken, Dorpen, Ghehuchten, Boffchen, Riieren, plat-Landt, ende alderley andere dinghen die daer van dependeren, sonder ict te behouden noch te reseruieren, den voorsz. Heere Catholycken Koninck, soo voor Hem, als voor sijne Naer-komelinghen, consenteert van nu af, ende voor altydts, te wesen vereenight ende gheincorporeert aende Croone van Vranckryck, niet-teghenstaende alle Wetten, Costuynen, Statuyten, Constitutien, ende Conuentien ghemaeckt ter contrarien, selfs die souden zyn beuestight gheweest met eede, aende welcke, ende aende Clausulen derogatoir vande derogatoiren, is uyt-druckelyck ghederogeert door dit tegenwoordigh Tractaet, ten effecte vande voorsz. vertydenissen ende cessien, de welcke sullen valideren ende plaets grypen, sonder dat d'uytdruckinghe ofte specifcacie particulier derogere aende generale, noch de generale aende particuliere, uyt-sluytende voor eeuwelyck allen exceptien, onder wat rechten, ende titels, oorfaken, oft pretexten, de selue moghen ghegrondt zyn, ende namentlyck, die, datmen wilde oft moghte voorwenden in't toekomende, dat de af-scheydinghe van 't voorsz. Graeffschap van Rouffillon, Viguerie van Conflans, ende deel van 't Graeffschap van Cerdana, inder manieren voorsydt (ter reserue voor het Conflans, van 't ghene dat sich soude beuinden inde Berghen Pirenéen nae de zyde van Spaignien) ende van hare toebehoorten ende dependentien, ware teghens de Constitutien van het Prinsdom van Catalonien, ende dat daerom de voorsz. af-scheydinghe niet en heeft kunnen gheresolveert nochte vast ghestelt worden, sonder d'uytdruckelycke toestemminghe van alle de Volcken, vergadert Generael-Staetsche

ghewyse : Verklaert , consenteert , wilt , ende verstaet den voorseyden Heere Catholycken Koninck , dat de voorfz. Menschen , Vafallen , Onderdanen van 'tvoorseyde Graeffchap van Rouffillon , Viguerye van Conflans , ende deel van het Graeffchap van Cerdana , inde maniere hier bouen gheseydt ( ter referue voor het Conflans , van 't ghene dat sich sal beuinden te wesen inde Berghen Pirenéen naer de zyde van Spaignien ) hare toebehoorten , zyn ende blyuen quyt ende ontslaghen , van nu af ende voor altydts , vande trouwe , manschap , dienst , ende eedt van ghetrouwigheydt die sy ende ieder van hun souden aen hem moghen ghedaen hebben , ende aen sijne Voorfaten Catholycke Koninghen : Mitsgaders van alle ghehoorsaemheydt , onderdanigheydt , ende Vassalschap , die sy daerom aen hem souden moghen schuldigh wesen , willende dat de voorseyde trouwe , manschap , ende eedt van ghetrouwigheydt , blyuen nul ende van gheender weerde , als oft die noynt en waren ghedaen , noch ghepreeft teert gheweest.

## X L I V.

Den voorseyden Heere Catholycken Koninck sal wederom keeren in't besit ende ghebruyck van 't Graeffchap van Carrolois , om dat te ghenieten , Hy ende sijne Naekomelinghen ten vollen ende vredelyck , ende dat te houden onder de Souvereyniteyt vanden alder-Christelycksten Koninck , ghelyck hy dat was houdende voor de teghenwoordighe oorloghe.

## X L V.

Den voorseyden Heere Catholycken Koninck sal wederom gheuen aenden voorfz. alder-Christelycksten Koninck , de Steden ende Plaetsen van Rocroy , Castelet , ende Linchamp , met hare toebehoorten , dependentien , ende byvoeghselen , sonder dat om eenighe redene , oorfake , oft excuse die t'soude moghen wesen , voorsien , oft niet voorsien ; seluer die , dat de voorseyde Plaetsen van Rocroy , van Castelet , ende Linchamp , teghenwoordighlyck zyn inde macht ende in andere handen als die van sijne Catholycke Majesteyt , de selue vermoghe sich te dispenseren van te doen de voorfz. restitutie der voorseyde drye Plaetsen aenden Heere alder-Christelycksten Koninck ; sijne ghemelde Catholycke Majesteyt hem sterck makende , ende op hem nemende de reele ende ghetrouwe executie vanden teghenwoordighen Artikel.

## X L V I.

Den voorfz. Heere alder-Christelycksten Koninck sal aenden voornoemden Heere Catholycken Koninck wederom gheuen inde Nederlanden , de Steden ende Plaetsen van Ypre , Oudenarde , Dixmuyden , Veurne , mette versterckte Posten vande Fintelle ende vande Quenoque , Meruille opde Lis , Mcenen , ende Comenc , hare toebehoorten , dependentien , ende byvoeghselen ; als oock sal sijne alder-Christelyckste Majesteyt herstellen inde handen van sijne Catholycke Majesteyt , de Plaetsen van Winocx-berghe , ende hare Royale Schansse ,  
ende



ende die van la Bassée, in manghelinghe van die van Marienborgh, ende van Philippeville, ghelyck hier bouen gheseydt is inden 39. Artikel.

X L V I I.

Ten tweeden, den voorseyden Heere alder-Christelycksten Koninck sal aenden voornoemden Heere Catholycken Koninck wederom gheuen in Italien, de Plaetsen van Valence op de Po, ende van Mortare, hare toebehoorten, dependentien, ende byvoeghsels.

X L V I I I.

Ten derden, in't Graeffchap van Bourgognien sal den voorseyden Heere alder-Christelycksten Koninck, aenden voorfsz. Heere Catholycken Koninck wederom gheuen, de Plaetsen ende Schanssen van Sainct Amour, Bleterans, ende Ioux, ende hare toebehoorten, dependentien, ende byvoeghselen, ende allen d'andere versterckte Posten, oft die het niet en zyn, de welcke de wapens van sijne alder-Christelyckste Majesteit hadden gheoccupert in 't selue Graeffchap van Bourgognien, sonder daer iet te reserueren oft te behouden.

X L I X.

Ten vierden, naer de zyde van Spaignien sal den voorfsz. alder-Christelycksten Koninck aenden voorseyden Catholycken Koninck wederom gheuen, de Plaetsen ende hauens van Roses, de Sterckte de la Trinité, Cap de Quiers, la Seu d'Urgel, Toxen, het Casteel de la Bastide, de Stadt ende plaetse van Baga, de Stadt ende plaetse van Ripol, ende 't Graeffchap van Cerdana, in 'twelck zyn, Beluer, Puicerda, Carol, en 't Casteel van Cerdana, inden staet gelijck die sich tegenwoordelyck sullen beuinden, met allen de Casteelen, Posten, versterckt, oft niet versterckt, Steden, Vlecken, Dorpen, ende andere plaetsen, toebehoorten, dependentien, ende byvoeghsels aende selue plaetsen van Roses, Cap de Quiers, Seu d'Urgel, ende Graeffchap van Cerdana, al-hoe-wel datse hier niet en zyn ghenoecht ende ghespecificceert. Wel verstaende, dat by aldien eenighe vande Posten, Steden, Plaetsen, ende Casteelen hier bouen ghenoecht, sich beuonden te wesen vande Viguerie van Cerdana inde Berghen Pirenées naer den kant van Vranckryck, die sullen blyuen aen sijne alder-Christelyckste Majesteit, ghelyckformelyck ende uyt krachte vanden 42. Artikel van dit teghenwoordigh Tractaet, niet-teghenstaende d'inhoudt desen, waer aen in dien gheualle ten desen opsichte is ghederogeert.

L.

De respectiue wederom-gheuinghe der voorseyde Plaetsen, soo het inde vyf lest-voorgaende Artikelen vermelt is, sal gheschieden door de voornoemde Heeren Koninghen oft hare Ministers, reelyck ende ter goeder trouwen, ende sonder eenighe lanckheydt, nochte difficulteyt, om wat oorfake oft occasie dat het zy, aenden ghene, oft de genen die sullen gedeputeert wesen byde selue Heeren Koninghen, respectiuelyck binnen den tydt, ende inder manieren als

hier naer sal gheseyt worden, ende inden staet ghelyck de voorseyde plaetsen sich teghenwoordelyck beuinden, sonder aldaer ict te moghen af-breken, verkranken, verminderen, noch beschadighen, in eenigherhande maniere, ende sonder datmen moghe pretenderen noch cyllschen eenigh remboursement voor de versterckscelen aende voorseyde plaetsen ghedaen, noch voor de betalinghe van 'tghene men soude moghen schuldigh wesen aende Soldaten, ende Volck van oorloghe aldaer zynde.

## L I.

De voorseyde Heeren Koninghen wederom-gheuende respectivelyck de voorz. Plaetsen, sullen moghen doen uyt-trecken ende wech voeren, alle 'tgheschut, buspoeder, ballen, viures, ende andere munitie van oorloghe die inde selue Plaetsen sich sullen beuinden, ten tyde vande wederom-gheuinghe: Oock sullen d'Officers, Soldaten, oorloghs-Volck, ende andere die sullen trecken uytte voorz. Plaetsen, verinoghen uyt te trecken ende te veruoeren haere meubelen, goederen, aen hun toebehoorende, sonder dat hun gheoorloft zy te voorderen ict vande Inwoonders der voorz. Plaetsen, ende van 'tplat-Landt, noch te beschadighen hare huysen, oft ict wech te nemen, d'Inwoonders toebehoorende: Ghelyck oock de voorz. Heeren Koninghen sullen verbonden wesen te betalen aende voorseyde Inwoonder der plaetsen, uyt de welcke sullen trecken hare wapenen, ende die sy sullen wederom gheuen, allen 'tghene de voorz. Heeren Koninghen hun rechtverdelyck souden moghen schuldigh wesen voor saken de welke de Gouverneurs vande voorseyde Plaetsen, oft andere Ministers vande voorz. Heeren Koninghen, souden ghenomen hebben om t'employeren t'hennen dienste, waer van s' gheueuen hebben recipissen ende obligatien aende perfoonen diese souden hebben besorght; ghelyck oock allen d'Officers ende Soldaten vande selue Garnisoenen, sullen ghehouden wesen te betalen 'tghene sy wettelyck sullen schuldigh wesen aende Inwoonders, by recipissen oft obligatien. Wel verstaende, dat voor de volbrenginghe van dese voldoeninghe der Inwoonderen, men niet en sal verachten het ouerleuere ende het restitueren der voorz. Plaetsen, maer dat die sal gheschieden binnen den tydt ende dagh, die hier naer sal bestemt ende gheprescribeert wesen in d'andere Artikelen van het teghenwoordigh Tractaet, blyvende in defengheualle de Crediteurs in allen 't recht vande rechtueerdighe pretentien die sy moghen hebben.

## L I I.

Alsoode Plaetse van Hefdin ende haer Bailliage, by dit teghenwoordigh Tractaet van Vrede moet blyuen aenden alder-Christelycksten Koninck, ghelyck hier bouen gheseyt is: Is bestemt, ende gheaccordeert, ter consideratie van d'Officien vanden voorz. Heere Catholycken Koninck, die onder sijne protectie hadde genomen d'Officers van oorloghe, oft Soldaten van 't Garni-

29  
nifoen van 't voorseyde Hefdin, die haer inde plaetse hadden op-geworpen, ende ontrocken vande ghehoorsaemheydt vanden voorfsz. Heere alder-Christelycksten Koninck, 'tledert de doot vanden Gouverneur der seluer Plaetse, dat in conformiteyt van d'Artikelen byde welcke de voorfsz. Heeren Koninghen vergheuen aen icghelyck, ende aen allen de ghene die gheuoight hebben de toghen-partye, mits datse haer niet en vinden voorkomen door andere delicten, ende belouen die te herstellen in 't besit ende gheniet van hare goederen. Syne alder-Christelyckste Majesteyt sal doen verueerdighen sijne brieuen van Abolitie ende van Vergiffenisse in goede forme, in faueur vande voorseyde Officieren van oorloghe, ende Soldaten van 't Garnisoen van't voorfsz. Hefdin; welcke brieuen zynde aen-gheboden ende ghestelt in handen vanden Commandant binnen de plaetse, ten daghe die sal zyn toe-gheeyghent ende geresolucert tusschen hare Majesteyten tot de ouerleueringhe der seluer Plaetse inde macht van sijne alder-Christelyckste Majesteyt, soo hier naer sal gheseyt worden, ten seluen daghe, ende opden seluen tydt sullen den voorfsz. Commandant, Officieren ende Soldaten, ghehouden wesen te trecken uytte voorfsz. Plaetse sonder eenighen uytstel noch excuse, onder wat pretext dat het zy, voorsien, oft niet voorsien, ende te stellen de selue Plaetse inden seluen staet datse was doen sy hun hebben op-geworpen, inde macht vanden ghenen, oft de ghene, die sijne alder-Christelyckste Majesteyt sal ghecommitteert hebben om die in sijnen name t'ontfanghen; ende dat sonder inde voorseyde Plaetse iet te veranderen, te verminderen, te beschadighen, af te breken, oft t'altereren, in wat foorte ende maniere dat het zy. Ende ingheualle dat de selue brieuen van Abolitie ende van Pardon, den voorfsz. Commandant aengheboden zynde, hy noch d'andere Officieren ende Soldaten van 't voorseyde Garnisoen van Hefdin, weygheren oft uytstellen, onder wat oorsake oft pretext dat het soude moghen wesen, te stellen de voorfsz. Plaetse inden seluen staet, inde macht vanden ghenen, oft die ghene sijne alder-Christelyckste Majesteyt sal hebben ghecommitteert om die in sijnen naem t'ontfanghen, sullen de voorseyde Commandant, Officieren, ende Soldaten, zyn veruallen vande gratie van hun Pardon ende Abolitie die sijne Catholycke Majesteyt hem heeft besorgh, sonder dat de voorseyde sijne Majesteyt daerom meer wille doen eenighe instantie in hen faueur: Ende in't selue gheualle beloofst sijne voorseyde Catholycke Majesteyt op trouwe ende d'woordt van Koninck, van niet te gheuen directelyck, noch indirectelyck, aende voorseyde Commandant, Officieren, ende Soldaten; noch toe te laten ghegheuen te worden, door wien dat het zy, in sijne Staten, enighe hulpe van volck, wapenen, viures, munitien van oorloghe, noch van gheldt, ter contrarien, te helpen met sijne troppen, ist dat hy daer toe verfocht wordt, den voorseyden Heere alder-Christelycksten Koninck, tot het acntaften der seluer Plaetse, op datse te tydelycker worde ghebrought

tot sijne ghehoorsaemheydt, ende dit teghenwoordigh Tractaet tydelycker ghewinne sijn gheheel effect.

## L I I I.

Alsoo de drye Plaetsen, van Avenes, Philippeville, ende Marienborgh, met hare toebehoorten, dependencien, ofte byvoeghsels, by dit teghenwoordigh Tractaet zyn ghecedeert, ghelyck hier voren gheseydt is, aenden Heere alder-Christelycksten Koninck, om vereenicht ende gheincorporcer te worden aende Croone van Vranckryck, is ouer-komen ende gheaccordeert gheweest, dat ingheualle tusschen de voorseyde Plaetsen ende Vranckryck, sich beuonden eenighe Vlecken, Dorpen, Plaetsen, oft Landen, die niet wesende vande voorseyde toebehoorten, dependencien, ofte byvoeghsels, noesten blyuen in eyghendom ende Souvereyniteyt aenden Heere Catholycken Koninck. Syne voorseyde Catholycke Majesteit, noch de Koninghen sijne Naer-komelinghen, en sullen niet moghen in eenighe tyden de voorseyde Vlecken, Dorpen, Posten, oft Landen verstercken, noch oock eenighe nieuwe versterkinghen maken tusschen de voorseyde Plaetsen van Auenaes, Philippeville, ende Marienborgh, door middel van welcke versterkinghen de voorz. Plaetsen, oft enige der seluer, souden komen af-ghesneden te worden met Vranckryck, oft hare onderlinghe communicatie bekommet. Alsoo insghelycks bestemt ende vergheleken is, dat ingheualle de Plaetse van Renty in Artoys, blyft aen sijne Catholycke Majesteit, ghelyck gheseydt is, datse aen hem sal blyuen, indien men de selue beuindt te wesen vande dependencien van Arich oft van S. Omer, sijne voorseyde Catholycke Majesteit, noch de Koninghen sijne Naer-komelinghen, en sullen in gheene tyden moghen verstercken 't voornoemde Renty.

## L I V.

Allen de Papieren, Briuen, ende Documenten, rakende de Landen, Landeryen, ende Heerlyckheden, die moeten blyuen aenden voorseyden Heere alder-Christelycksten Koninck door het teghenwoordigh Tractaet van Vrede, sullen worden uyt-ghereyckt, ende ouer-ghelcuert ter goeder trouwen, binnen drye maenden, naer dat de ratificatien van het teghenwoordigh Tractaet sullen wesen ghewilselt.

## L V.

Uyt kracht van dit teghenwoordigh Tractaet, allen de Catalanen ende andere Inwoonders der seluer Prouintie, soo Prelaten, Gheestelycke, Religiosen, Heeren, Edelmans, Borghers, als andere Inwoonders, soo der Steden, als van 'tplate Landt, sonder iemandt uyt te nemen, sullen moghen weder keeren, ende effectiueclyk ghelaten worden, ende herstelt in het vredelyck besit ende ghebruyck van alle hare goederen, eeren, digniteyten, Priuilegien, Rechten, Exemptien, Constitucien, ende Vryheden, sonder te moghen worden

on-

onderfocht, gheftoort, noch verontruft, in't generael noch in't particulier, om welcke oorfake ende pretext dat het zy, om redene van allen 't ghene datter ghepasseert is t' sedert den beginne van de teghenwoordighe oorloghe. Ende tot dien eynde, sijne Catholycke Majesteit sal accorderen ende doen verkondighen in goede forme, sijne verklaringhen van Abolitie ende van Pardon, in faueur vande Catalanen, welcke verkondinghe gheschieden sal ten seluen daghe als die vanden Vrede: Ingheuloghe van welcke verklaringhen het sal wesen toeghelaten aen haer allen, ende aen ieder in 't besonder, oft wederomme te keeren in persoone in henne huysen, in 't ghebruyck van hare goederen; oft ingheualle datse willen stellen hare wooninghe elders dan in Catalogne, sy 'tselue sullen vermoghen te doen, ende seynden in 't selue Landtschap van Catalogne hare Agenten ende Procureurs, om in haren name ende voor haer t'aenveerden het besit der voorseyde goederen, die te doen bouwen ende administreren, daer van t'ontfanghen de vruchten ende het innekomen, ende die te doen veruoeren ouer al elders, daer hun goetduncken sal, sonder datse moghen worden bedwongē te gaen doen in persoone de verheffen van henne leenē, waer toe henne Procureurs sullen moghen voldoen in haren naem, ende sonder dat henne absentie moge verhinderen het vrye besit ende gebruyck vande voorseyde goederen, dat sy oock sullen hebben alle faculteyt ende vryheydt te vermanghelen oft te veralienieren by verkoop, donatie, oft andersints, opden last nochtans, dat die ghene die sullen wesen ghecommitteert totte regeringhe ende bouwinghe vande voorseyde goederen, niet en zyn suspect aenden Gouverneur ende Magistraten der plaetse, daer de voorseyde goederen zyn gheleghen: In welcken gheualle, sal versien worden by de proprietarissen van andere persoonen aenghename, ende niet suspecte; blyuende niet-te-min inden wille ende macht van sijne Catholycke Majesteit, t'ordonneren de plaetse van hare wooninghe aen die vande voorz. Catalanen, welckers wederom-kompste in 't Landt, die selue niet en sal houden voor aenghenaem, sonder nochtans dat d'andere vrydommen ende Priuilegien die haer sullen gheaccordeert gheweest zyn, ende de welcke sy waren ghenietende, sullen moghen wederoepen, oft verandert worden: Ghelyck oock het sal blyuen inden wille ende macht van syne alder-Christelyckste Majesteit, t'ordonneren de plaetse van henne wooninghe aen die van 't Graeffschap van Roussillon, toebehoorten, ende dependentien, die haer verrocken hebben in Spaignien, wiens wederom-kompste int 't voorz. Graeffschap sy niet en sal houden voor aenghenaem, sonder nochtans, dat die andere vrydommen ende Privilegien, die souden zyn gheaccordeert gheweest aen de voorseyde persoonen, ende die sy waren ghenietende, moghen worden herroepen, noch ghealtereert.

#### L V I.

De successien by testamenten oft eenigherley andere Donatien tusschen  
le-

levende, oft andere vande Inwoonders van Catalonien en van 't Graeffchap van Rouffillon, reciproquelyck d'eene aen d'andere, fullen hen blyuen gelyckelyck toegelaten ende onuerbrekelyck. Ende ingheualle dat op 't feyt vande voorseyde Successien, Donatien, oft andere Acten ende Contracten, verschillen onder hun op-resen, ouer de welke sy souden verplicht wesen te dinghen, ende te treden in proces, sal de lustitie haer wedervaren van ieghelycke zyde, met ghelyckelyckheydt ende goede trouwe, al-hoe-wel datse zyn inde ghehoorlaemheydt van d'andere partye.

## L V I I.

De Bisschoppen, Abten, Prelaten, ende andere, voorsien ghedurende den oorlogh van Kerckelycke beneficien, met toestaen van onsen H. Vader den Paus, ende door Apostolycke autoriteyt, woonende inde Landen van d'eene oft d'andere partye, fullen ghenieten de vruchten, renten, ende innckomen der voorseyde beneficien, die fullen beuonden worden te wesen in d'uyt-reckinge vande Landen van d'andere partye, sonder eenighe beroerte noch beletsel, om wat oorfake, redene, oft pretext dat het moghe wesen: Ende tot dien eynde fullen moghen committeren tot de voorseyde ghenictinghe ende ontfanck der vruchten, personen niet suspect, naer datse daer ouer fullen hebben d'aggreatie vanden Koninck, oft van sijne Officieren ende Magistraten, onder t' Domeyne vanden welcken, de selue vruchten, renten, ende innekomen fullen worden beuonden gheleghen te wesen.

## L V I I I.

Die van d'Inwoonderen des Prinsdoms van Catalonien oft Graeffchap van Rouffillon, die fullen hebben ghenoten by Donatie oft Confiscatie, gheaccordeert by den enen der twee Koninghen, vande goederen die toebehoorden aen eenighe personen vande teghen-partye, en fullen niet verbonden wesen eenighe restitutie te doen aende Proprietarissen der voorsz. goederen, vande vruchten die sy fullen hebben ontfanghen uyt kracht der voorseyde donatien ende confiscatien, ghedurende de teghenwoordighe oorloghe: Wel verstaende, dat d'effect der seluer Donatien ende confiscatien, sal cessereren ten daeghe vande verkondiginghe vanden Vrede.

## L I X.

Sullen worden ghedeputeert Commissarissen vanden eenen ende den anderen kande twee maenden naer de verkondiginghe van dit teghenwoordigh Tractaet, die by een komen fullen, ter plaetsen die respectiueclyck sal worden bestemp, om aldaer int vriendelyck t'eyndighen, allen de verschillen die sich souden moghen beieghenen tusschen de twee partyen, welke Commissarissen sullen gaedeslaen, ghelyckelyck wel te doen tracteren d'Onderdaenen van d'eene ende d'andere zyde, ende en fullen niet toelaeten, dat d'eene wedrom keeren in het besit van hare goederen, als soo wannecr, ende ten seluen tyde dat

dat d'andere sullen wederom treden in het besit vande hunne: Als oock, sullen de voorsz. Commissarissen bearbeyden, in soo verre datmen t'selve alsoo ten propoofte bevindt, tot het maecken van eene rechtveerdighe weerderinghe van d'eene ende d'andere zijde, vande goederen der ghener die niet en sullen wederom keeren metter woone inde landen die sy hebben verlaeten, oft die, die den eenen vande twee Koningen daer niet en sal willen toelaeten, hem elders voorgheschreven hebbende sync wooninghe, volghens t'ghene hier boven gheseyt is; op dat de voorsz. weerderinghe ghemaect zijnde, de selve Commissarissen moghen besorghen in alle rechtveerdigheyt de manghelingen ende vergeldingen der voornoemde goederen, tot meerder ghemack, ende met gelijk voordeel der partyen gheinteresseerde, acht nemende, datter gheene en worde ghequest. Ende eyndelijck, sullen de voorsyde Commissarissen regleren allen dingen raeckende den koophandel ende hanteringhe der onderdaenen van d'eene ende d'andere zijde, ende allen de ghene die sy achten sullen, meest te kunnen contribueren tot het gemeyne beste, ende tot vast-stellinghe vanden Vrede: Ende allen t'ghene dat gheseyt is inde vier lest voorgaende artyckelen, ende in desen, raeckende t'Graeffschap van Roussillon ende sijne inwoonders, moet verstaen worden op de selve maniere, vande Viguerie van Conflans ende het deel van t'Graeffschap van Cerdana, die magh ende moet verblijven in eyghendom, door dit teghenwoordigh Tractaet aen sijne Alder-christelijckste Majesteit, by de verklaringhe vande Commissarissen hier boven gheseydt, ende vande inwoonders vande voornoemde Viguerie van Conflans, ende t'voorsz. deel van t'Graeffschap van Cerdana: Ghelijck t'ooock moet worden verstaen reciprokelijck, vande inwoonders van t'Graeffschap van Cerdana ende van het deel vande Viguerie van Conflans, die magh ende moet verblijven aen sijne Catholijcke Majesteit, door het teghenwoordigh Tractaet ende t'verklaeren vande voorsyde Commissarissen.

## L X.

Al-hoc-wel sijne Alder-christelijckste Majesteit haer noynt en heeft willen verbinden, niet teghenstaende de groote instantien die hier te voorens haer zijn ghedaen gheweest, verghefelschap selver, met merckelijcke biedinghen, van niet te kunnen vrede maecken sonder het uyt-sluyten van t'Koninckryck van Portugael, door dien de selve voorsien, ende gheapprehendeert heeft, dat eene diergheelijcke verbintenisse moghte wesen een onouerwinnelijck letsel, tot het sloth vanden Vrede, ende by ghevolgh de twee Koningen brenghen totte noodtsaeckelijckheydt vanden oorlogh eeuwich te maecken: Niet-te-min sijne voorsz. Alder-christelijckste Majesteit wenshende met eenen uyttersten ver, te sien het Koninckryck van Portugael, ghenieten de selve ruste, als verkryghen sullen soo vele andere,

christelijcke Staeten , door het teghenwoordigh Tractaet , soude tot desen eynde voorghestelt hebben , goedt ghetal van partyen ende orbaerlijckheden , die sy oordeelde te moghen wesen totte voldoeninghe van sijne Catholijcke Majesteit : onder de welcke , selfs niet teghenstaende , ghelijck hier bouen gheseyt is , dat sijne Majesteit in dese affaire gheene verbintenisse en hadde. Sy is ghekomen tot haer te willen benemen d'uytnemenste vrucht van t'gheluck d'welck hebben ghehadt sijne waepenen inden loop van eene langhe oorloghe , biedende bouen de plaetsen die sy wederom gheeft door het teghenwoordigh Tractaet aen sijne Catholijcke Majesteit , hem noch weder teghens allen d'andere conquesten generaelijck , die sijne gheseyde waepenen in desen oorlogh hebben ghedaen , ende gheheelijck te herstellen den Heere Prins van Condé , mits ende op conditie dat d'affairen van het Koninckryck van Portugael ghelaeten wierden inden staet , datse teghenwoordelijck zijn : D'welck sijne Catholijcke Majesteit niet hebbende willen aen-nemen , soude alleenlijck hebben aengheboden : dat ter confideratie vande machtighe Officien vanden voorseyden Heere Alder-christelijcksten Koninck van Portugael , sy soude conserveren te herstellen de dinghen in t'voorsz. Koninckryck van Portugael , inden seluen staet datse waeren voor de veranderinghe die aldaer gebeurde inde maent van December vanden jaere 1640. verghuende ende ghevende eene generaele abolitie van allen t'gepasseerde ende toestaende de herstellinghe in allen de goederen , eeren , ende digniteyten van alle die ghene , sonder onderscheydinghe van persoone oft personen , die wederom keerende totte ghehoorsaemheyte van sijne Catholijcke Majesteit , haer souden herstellen in staet van te ghenieten d'effect vanden teghenwoordighen Vrede. Eyndelijck , ter aenschouwinghe vanden Vrede , ende ghemerckt de volkomen noodtsaeckelijckheyde inde welcke sijne Alder-christelijckste Majesteit haer bevonden heeft , van den oorlogh eeuwigh te maecken door den breuck van het teghenwoordigh Tractaet , den welcken sy erkent heeft onuermydelijck te wesen , in gheualle sy hadde willen veel langher volherden , om van sijne Catholijcke Majesteit te verweruen in dese affaire , andere conditien , als die ghene die sy hadde aengheboden , alsoo hier bouen gheseyt is , ende sijne voorseyde Alder-christelijckste Majesteit moerende ende willende voorsetten , ghelyck recht is , de generaele ruste vande Christenheyt , aenden besonderen interest van t'Koninckryck van Portugael , tot voordeel ende jonste van d'welck sy alreede niet met allen en hadde versuymt , van t'gene van haer moghte zyn hangende , ende dat in haere macht was , tot het doen van sulcken grooten presentatien , als hier bouen gheseyt is : Is eyndelyck ouerkomen ende vast gestelt geweest , tusschen de twee voorseyde Heeren Koninghen , dat aen syne Alder-christelijckste Majesteit sal worden gheaccordeert , ten tyde van drye maenden , te reke-



nen vanden dagh vande wisselingde der Ratificatien van het teghenwoordigh Tractaet, gheduerende de welcke, de selue vermoge te seynden in t'voorseyde Koninckryck van Portugael, om te trachten van aldaer te schicken de dinghen, ende t'effenen ende te stellen dese affaire inder voeghen dat syne Catholycke Majesteit daer ouer blyue ten vollen voldaan: naer welke drye maenden gheexspireert, is't dat de forghen ende d'officien van syne Alder-christelyckste Majesteit, niet en hebben kunnen voorts-brengghen d'effet datmen sich voorstelt, soo en sal syne voorf. Majesteit haer niet meer moeyen mette voorf. affaire, ende belooft, verbindt ende verpandt sich op syne eere ende op trouwe ende woort van Koninck, voor hem ende syne naercomelinghen, van niet te gheven aen t'voorsz. Koninckryck van Portugael, noch int gemeyn, noch aen eenighen persoon oft persoonen van 'tselue, int besonder, van wat digniteyt, staet, qualiteyt oft conditie datse zyn, teghenwoordelyck, oft int toekomende eenighe hulpe, noch assistentie openbaere noch heymelycke, directelyck oft indirectelyck, van menschen, waepenen, munitien, viviers, schepen, noch geldt, onder eenigh pretext, noch eenighe andere dinghe, die het zy, oft zyn moghe, te lande noch ter zee, noch in eenighe andere maniere: Als oock van niet toe te laeten, datter weruinghen gheschieden in eenighe plaetse van syne Koninckrycken ende Staeten, noch aldaer t'acorderen de passagie van eenighe die mochten komen van andere Staeten, tot onderstant van t'voorf. Coninckryck van Portugael.

## L X I.

Syne Catholycke Majesteit vertydt by dit Tractaet, soo in synen naem, als van syne eruen naercomelingen ende recht hebbende, aen alle de rechten ende pretensien, sonder yet te reserveren oft behouden, dewelcke sy magh oft hier naermaels soude mogen hebben op het hoogh ende neder Alsatiens, den Zuntgau, t'Graeffschap van Ferrette, Brisac ende syne dependentien, ende op allen de landen, plaetsen ende rechten die syn gelaeren ende gecedeert geweest aen syne Alder-christelyckste Mt. by het Tractaet ghemaect tot Munster den 24. October 1648. om te wesen vereenicht ende geincorponeert aende Croone van Vranckryck, syne Catholycke Majesteit houdende voor goedt, ten effecte vande voorsyde vertyenisse, d'inhoudt van het voorsz. Tractaet van Munster, ende niet in eenich ander dinck van t'voorsyde Tractaet, als daerinne niet gheintervenieret hebbende: Mits welcke teghenwoordige vertydenisse, syne Alder-christelyckste Majesteit, biedt te voldoen de betaelinghe van drye millioenen ponden, die sy is verplicht door t'selue Tractaet te betaelen, aende Heeren Erts-hertoghen van Inspruck.

## L X I I.

Den Heere Hertogh Charles van Lorraine bethoont hebbende het groot

misnoeghen, over het beleydt d'welck hy ghebruyckt heeft ten opfichte vanden Heere Alder-christelycksten Koninck, ende te hebben eene vaste meyninghe, vande selve meer te voldoen in het toekomende, raeckende hem ende syne actien als de gepasseerden tydt ende occasien hem daer toe hebben middel ghegheven; Syne Alder-christelyckste Majesteyt, in confideratie vande krachtighe officien van syne Catholycke Majesteyt, ontfanght van nu af, den selven Heer Hertoch, in syne goede gracie, ende int aenschouwen vanden Vrede, sonder te blyven staen op de rechten die haer souden moghen verkregghen zyn, door verscheyden Tractaeten ghemaect by wylen den Koninck sijnen Vader, metten voorseyden Heere Hertoch, naer alvoorens te hebben doen afworpen de versterckfelen vande twee Steden van Nancy, die niet meer en sullen moghen hermaect worden, ende naer daer uyt ghetrocken ende wech ghevoert te hebben allen t'gheschut, buspoyer, ballen, wapenen, ende munitien van oorloghe, die teghenwoordelijck zyn inde Magazynen van t'voors. Nancy, sal den voors. Heere Hertoch van Lorraine herstellen, in het besidit van het Hertochdom van Lorraine, ende selfs der Steden, plaetsen ende landen die hy andermaels heeft beseten, dependierende vande drye Bisdommen van Mets, Thoul ende Verdun, voorbehoudens, inden eersten, ende uytghenomen van Moyenvick, d'welck, alhoe-wel besloten inden voorseyden Staet van Lorraine, was toebehoorende aen het Ryck, ende is aen syne Alder-christelyckste Majesteyt gecedeert geweest door het Tractaet van Munster, den 24. dagh van October 1648.

## L X I I I.

Ten tweeden, ter reserve ende exceptie van t'gheheel Hertochdom van Bar, Landen, Steden ende plaetsen die het zyn stichtende, soo het deel dat is roerende vande Kroone van Vranckryck, als t'gene men pretenderen magh, daer van niet te roeren.

## L X I V.

Ten derden, ter reserve ende exceptie van t'Graeffschap van Clermont, ende van syn domeynen, ende vande plaetsen, Prevoostdycn, ende Landeryen, van Stenay, Dun, ende Jamets, met allen d'inkomen der selver, ende Territoiren daer van dependierende; de welcke Moyenvick, Hertochdom van Bar, begrepen het deel der plaetse ende Prevoostdye van Marville, welck deel, gelyck hier boven geseyt is, toebehoorde aende Hertoghen van Bar, plaetsen, Graeffschap, Prevoostdye, Landeryen ende Domeynen van Clermont, Stenay, Dun ende Jamets, met haere toebehoorten ende dependentien, sullen blyven voor altydt vereenicht ende gheincorporeert aende Kroone van Vranckryck.

## L X V.

Den voorseyden Heere Hertoch Charles van Lorraine voor syne herstellinghe

linghe inde Staeten hier boven ghespecificeert , ende alcer dat cenige plaetse hem sy wederom gegeven , sal zyn consent draghen over d'inhout vande drye leste voorgaende artykelen : ende ten dien effect , sal aen syne Alder-christelyckste Majesteit over-leveren , inde beste ende aurentyckste forme dat de selve sal moghen becreten , d'acten van syne vertydenisse ende cessie vande voorseyde Moyenvick, Hertochdom van Bar , begrepen het deel van Marville, soo het deel roerende als pretenselyck niet roerende vande Kroone van Vranckryck, Stenay, Dun, Jametz, het Graeffschap van Clermont ende syn Domeynen, toebehoorten, dependentien ende byvoeghsels, sonder te moghen iet pretendren noch eyschen by den selven Heere Hertogh oft syne naercomelinghen , noch tegenwoordelyck , noch in geene tyden int toekomende , op den prys die den ghestorven Koninck Louis XIII. van glorieuse gedenckenisse , hem hadde verbonden te betaelen aenden voorf. Heere Hertoch voor de selve Domeyne van t'Graeffschap van Clermont by het Tractaet gemaect tot Liverdun, inde maent Junij 1632. aengesien den artyckel waer inne de voorseyde verbintenisse is begrepen, is vernieticht gheweest door de naerghevolghde Tractaeten, ende van nieuws, voor soo vele soude moghen van noode wesen , is gheheelyck vernieticht door dit teghenwoordigh.

## L X V I.

Syne Alder-christelyckste Majesteit wederom gevende aenden voorseyden Heere Hertoch Charles, die plaetsen van synen Staet, alsoo hier boven gheseyt is, sal aldaer laeten, ter reserve ende exceptie vande ghene die bestemt is te moeten worden afghesmeten, allen t'gheschut, buspoeyer, ballen, waepenen, viviers, ende munitien van oorloghe, die inde Magazynen zyn vande voorseyde plaetsen, sonder de selve te moghen verfwacken, noch beschaedighen in eenighe maniere dat het zy.

## L X V I I.

Den voorseyden Heere Hertoch Charles van Lorraine, noch geen Prins van synen huys, oft van syne aenhangers, ende dependenten, en fullen moghen ghewaepent blyven, maer fullen, soo den voorf. Heere Hertoch als d'andere hier boven gheseyt, verbonden wesen oorlofte gheven aen haere Troppen, ter publicatie vanden teghenwoordighen Vrede.

## L X V I I I.

Den voorf. Heere Hertoch Charles van Lorraine sal voor syne herstellin-  
ghe in syne Staeten besorghen aen syne voorfz. Alder-christelyckste Maje-  
steit acte in goede forme, dat hy doet afstandt ende sich verdraecht van al-  
le intelligentien, liguen, associatien ende pratycken die hy soude hebben oft  
moghen hebben met eenighen Prins, Staet ende Potentiaet die het mochte  
wesen, in prejudicie van syne Alder-christelyckste Majesteit ende vande  
Kroone van Vranckryck, met ghelofte, dat in het toekomende, hy niet en

sal gheven eenighe vertreck-plaetse in syne Staeten, aen haere vyanden, oft rebellen, oft suspecte aen syne Majesteit, ende niet en sal toelacten, dat aldaer gheschiede eenighe weruinghe, noch verfaemelinghe van kryghs volck reghens synen dienst.

## L X I X.

Den voorseyden Heere Hertogh Charles sal insghelyck gheuen voor syne herstellinghe, aen syne Alder-christelyckste Majesteit acte in goede forme, byde welcke hy sich verbindt, soo voor hem, als voor allen syne naerkomelingen Hertoghen van Lorrainen, toe te staen in allen tyden, sonder eenighe swaerichydt, onder wat pretext datse mochte gefondeert wesen, de passagien in syne Staeten, soo aende persoonon als aende troppen van Ruyterye ende Voetvolck, die syne voorseyde Majesteit ende syne naerkomelingen Koninghen van Vranckryck sullen willen seynden in Alsatien oft tot Brisack, ende tot Philipsborch, alsoo dickwils dat hy daer toe van syne voorseyde Mt. ende syne voorf. naerkomelingen sal wesen versocht: ende te besorghen aende voorseyde Troppen in syne voorf. Staeten, de noodtsaekelyckste viuers, logeringhen ende commoditeyten, by stapels, mits betaelende by de voorseyde Troppen haere verteringhen naer den loopenden prys van het Landt: Wel verstaende, dat het niet en sullen wesen als enckele passagien op ghereglerde dach-reysen ende redelycke marcheringhen, sonder te moghen vertoeuen inde voorseyde Staeten van Lorrainen.

## L X X.

Den voorseyden Heer Hertogh Charles, voor syne herstellinghe in syne Staeten, sal setten in handen van syne Alder-christelyckste Majesteit, een acte in goede forme, en tot ghenoeghen van syne Majesteit, by de welcke den voorseyden Heere Hertogh sich verbindt voor hem ende voor alle syne naerkomelingen, te doen besorghen door de Pachters ende Bewindthebbers vande Saut-meynen van Rosieres, Chasteau-salins, Dieuze, ende Marfal, de welcke syne Majesteit hem wederomme gheeft, door dit teghenwoordigh Traetaet, allen de menichte vande minots oft mudden sauts, die noodtsaekelyck wesen sal totte stofferinghe van allen de solders, die het sal noodich wesen te vervullen, voor het ghebruyck ende ordinarisse consumptie van syne Majesteits onderdaenen, inde dry Bisdommen van Mets, Thoul ende Verdun, Hertoghdom van Bar, ende Graeffschap van Clermont, Stenay, Jamets ende Dun: ende dat ten seluen pryse voor ieder minot ende mudde sauts, als den voorseyden Heere Hertogh Charles plachte te besorghen voor de solders van het Bisdom van Mets, in vredens tyde, gheduerende het leste jaer dat den voorf. Heere Hertogh is in professie gheweest van allen synen Staet: sonder dat hy vermoghe, noch syne naerkomelingen, in eenighe tyden, te vermeerderen den prys vande voorseyde minoten sauts.

Ende

## LXXI.

Ende mits dat t'federt, wylen den Alder-christelycksten Koninck van glorieuse ghedachtenisse Lorrainen heeft gheconquesteert door syne waepenen, groot ghetal van onderdaenen van dit Hertochdom, hebben ghedient haere Majesteyten, in ghevolghe vande eeden van ghetrouwigheydt die sy van hun begheert hebben, is overkomen gheweest, dat den voorseyden Heere Hertoch hun dat gheen ondanck en soude weten, noch hun sal aendoen eenigh quaet tractement: maer haer sal bemercken ende tracteren als syne goede ende ghetrouwe onderdaenen, ende hun sal betaelen de schulden ende renten, aende welcke syne Staeten moghen verplicht wesen: d'welck syne Majesteyt begheert soo besonderlyck, dat, sonder de verskeringhe diese nempt vande trouwe die den voorf. Heere Hertoch haer sal gheuen op dit subiect, sy hem nimmermeer en soude hebben toeghestaen, t'ghene sy door dit teghenwoordigh Tractaet is doende.

## LXXII.

Is daer-en-boven, over-een gekomen, dat de voorf. Heere Hertoch niet en sal vermogen by te brengen eenige veranderinge int voorsien vande beneficien, die zyn geheuen gheweest by de voorf. Heeren Coningen, tot op heden toe van dit teghenwoordigh Tractaet: ende dat de ghene die daer van sullen zyn voorsien gheweest, blyven sullen in vredelycke besith vande voorsyde beneficien, sonder dat den voorschreuen Heere Hertoch haer bybrenghe eenighe stooringhe noch verhinderunghe, noch dat sy daer van moghen worden ghedeposseert.

## LXXIII.

Is daer-en-boven vast ghestelt gheweest, dat de confiscatien die zyn ghegeuen gheweest by syne Majesteyt, ende wylen den Coninck synen Vader, vande goederen der ghener die teghens haer ghevoert hebben de waepenen, sullen van weerden wesen voor t'ghebruyck der selver goederen totten dach vanden date van dit teghenwoordigh Tractaet, sonder dat die ghene die de selve uyt krachte vande voorsyde ghisten ghenoten hebben, daer ouer moghen worden ondersocht, noch ghemolesteert, in wat maniere, ende om wat oorsaecke het moghe wesen.

## LXXIV.

Daer-en-boven is vast ghestelt gheweest, dat alle proceduren, ghewysden, ende arresten ghegeuen by den Raedt, Rechters, ende andere Officieren van syne Alder-christelyckste Majesteyt, uyt redenen vande verschillen ende processen, vervolght, soo by d'onderdaenen der voorsyde Hertochdommen van Lorrainen ende van Bar, als andere, gheduerende den tydt dat de voorsyde Staeten gheweest zyn onder de ghehoorsaemheyte van den voorf. Alder-christelycksten Coninck, ende van wylen den Coninck synen

sal gheven eenighe vertreck-plaetse in syne Staeten, aen haere vyanden, oft rebellen, oft suspecte aen syne Majesteit, ende niet en sal toelaeten, dat aldaer gheschiede eenighe weruinghe, noch versaemelinghe van kryghs volck reghens synen dienst.

## L X I X.

Den voorseyden Heere Hertogh Charles sal in ghelyck gheuen voor syne herstellinghe, aen syne Alder-christelyckste Majesteit acte in goede forme, byde welcke hy sich verbindt, soo voor hem, als voor allen syne naerkomelingen Hertoghen van Lorraine, toe te staen in allen tyden, sonder eenighe swaericheydt, onder wat pretext datse mochte gefondeert wesen, de passagien in syne Staeten, soo aende perfoonen als aende troppen van Ruytreye ende Voetvolck, die syne voorseyde Majesteit ende syne naerkomelingen Koninghen van Vranckryck sullen willen seynden in Alfatiën oft tot Brisack, ende tot Philipsborch, alsoo dickwils dat hy daer toe van syne voorseyde Mt. ende syne voorf. naerkomelingen sal wesen versocht: ende te besorghen aende voorseyde Troppen in syne voorf. Staeten, de noodtsaekelyckste viuers, logeringhen ende commoditeyten, by stapels, mits betaelende by de voorseyde Troppen haere verteringhen naer den loopenden prys van het Landt: Wel verstaende, dat het niet en sullen wesen als enckele passagien op gheregleerde dach-reyfen ende redelycke marcheringhen, sonder te moghen vertoeuen inde voorseyde Staeten van Lorraine.

## L X X.

Den voorseyden Heer Hertogh Charles, voor syne herstellinghe in syne Staeten, sal setten in handen van syne Alder-christelyckste Majesteit, een acte in goede forme, en tot ghenoghen van syne Majesteit, by de welcke den voorseyden Heere Hertogh sich verbindt voor hem ende voor alle syne naerkomelingen, te doen besorghen door de Pachters ende Bewindhebbers vande Saut-meynen van Rosieres, Chateau-salins, Dieuze, ende Marfal, de welcke syne Majesteit hem wederomme gheeft, door dit teghenwoordigh Tractaet, allen de menichte vande minots oft mudden sauts, die noodtsaekelyck wesen sal totte stofferinghe van allen de solders, die het sal noodich wesen te vervullen, voor het ghebruyck ende ordinarisse consumptie van syne Majesteits onderdaenen, inde dry Bisdommen van Mets, Thoul ende Verdun, Hertoghdome van Bar, ende Graeffschap van Clermont, Stenay, Jamets ende Dun: ende dat ten seluen pryse voor ieder minot ende mudde sauts, als den voorseyden Heere Hertogh Charles plachte te besorghen voor de solders van het Bisdom van Mets, in vredens tyde, gheduerende het leste jaer dat den voorf. Heere Hertogh is in professie gheweest van allen synen Staet: sonder dat hy vermoghe, noch syne naerkomelingen, in eenighe tyden, te vermeerderen den prys vande voorseyde minoten sauts.

Ende

## L X X I.

Ende mits dat t'federt, wylen den Alder-christelycksten Koninck van glorieuse ghedachtenisse Lorrainen heeft gheconquesteert door syne waepenen, groot ghetal van onderdaenen van dit Hertochdom, hebben ghedient haere Majesteyten, in ghevolghe vande eeden van ghetrouwigheydt die sy van hun begheert hebben, is overkomen gheweest, dat den voorseyden Heere Hertoch hun dat gheen ondanck en soude weeten, noch hun sal aendoen eenigh quaet tractement: maer haer sal beinercken ende tracteren als syne goede ende ghetrouwe onderdaenen, ende hun sal betaelen de schulden ende renten, aende welcke syne Staeten moghen verplicht wesen: d'welck syne Majesteyt begheert soo besonderlyck, dat, sonder de verskeringhe diese nempt vande trouwe die den voorf. Heere Hertoch haer sal gheuen op dit subjeet, sy hem nimmermeer en soude hebben toeghestaen, t'ghene sy door dit teghenwoordigh Tractaet is doende.

## L X X I I.

Is daer-en-boven, over-een gekomen, dat de voorf. Heere Hertoch niet en sal vermogen by te brengen eenige veranderingge int voorsien vande beneficien, die zyn geheuen gheweest by de voorf. Heeren Coningen, tot op heden toe van dit teghenwoordigh Tractaet: ende dat de ghene die daer van sullen zyn voorsien gheweest, blyven sullen in vredelycke besith vande voorsyde beneficien, sonder dat den voorschreuen Heere Hertoch haer bybrenghe eenighe stooringhe noch veranderinghe, noch dat sy daer van moghen worden ghedeposseert.

## L X X I I I.

Is daer-en-boven vast ghestelt gheweest, dat de confiscatien die zyn geheuen gheweest by syne Majesteyt, ende wylen den Coninck synen Vader, vande gorderen der ghener die teghens haer ghevoert hebben de waepenen, sullen van weerden wesen voor t'ghebruyck der selver goederen totten dach vanden date van dit teghenwoordigh Tractaet, sonder dat die ghene die de selve uyt krachte vande voorsyde ghisten ghenoten hebben, daer ouer moghen worden ondersocht, noch ghemolesteert, in wat maniere, ende om wat oorsaecke het moghe wesen.

## L X X I V.

Daer-en-boven is vast ghestelt gheweest, dat alle proceduren, ghewysden, ende arresten ghegheuen by den Raedt, Rechters, ende andere Officieren van syne Alder-christelyckste Majesteyt, uyt redenen vande verschillen ende processen, vervolght, soo by d'onderdaenen der voorsyde Hertochdommen van Lorrainen ende van Bar, als andere, gheduerende den tydt dat de voorsyde Staeten gheweest zyn onder de ghehoorsaemheyte van den voorf. Alder-christelycksten Coninck, ende van wylen den Coninck synen

synen Vaeder, sullen stadt grypen ende haer vol ende gheheel effect for-  
 teren, ghelijckse doen souden, waert saecken dat den voorseyden Heere  
 Coninck, bleve Heer ende besitter van t'voorsz. Landt: Ende en sullen de  
 voorsz. ghewysde ende Arresten niet moghen in twyffel gheroepen ghean-  
 nulleert, noch d'executie der selver andersints gheretardeert oft beledt  
 worden: Wel sal wesen toeghelaeten aende partyen, haer te voorsien by  
 revisie vande saecke, ende naer d'ordre ende dispositie vande rechten ende  
 ordonnantien: blijvende ondertusschen, de ghewysden in haere kracht ende  
 macht.

## LXXV.

Voorts, is gheaccordeert, dat alle andere ghisten, gratien, remissien  
 ende alienatien byden voorsz. Heere Alder-christelyckten Coninck ende  
 wylen den Coninck synen Vaeder ghedaen gheduerende den voorsz. tyt, van-  
 de dinghen die haer verschenen ende aenghekomen zyn, oft haer souden zyn  
 aenghewesen gheweest, t'zy by confiscatie, om cas van crime ende verual-  
 len (andere nochtans als van oorloghe, om den voorsz. Heere Hertoch ge-  
 volghte hebben) oft weder-keeringhen van Leenen, oft ghebreck van  
 wettelycke naercomelingen, oft andersints, sullen syn ende blyven goet  
 ende deuchdelyck, ende niet en sullen moghen herroepen worden, noch die  
 aende welcke de voorsz. gisten, gratien, ende alienatien syn ghedaen ghe-  
 weest, worden verontrufficht nochte ghetroubleert int ghebruyck, in wat  
 maniere ende om wat saecke dat het zy.

## LXYVI.

Als oock, dat de gene die geduerende den voorsz. tydt souden zyn ontfan-  
 gen geweest tot trouwe ende Manschap by de voorsz. Heeren Coningen, oft  
 haere officieren macht hebbende ter saecke van eenighe Leenen ende Heer-  
 lijkheden ghehouden ende roerende vande Steden, Casteelen oft plaetsen  
 beseten bijde voorsz. Heeren Coninghen, in t'voorsyde Landt, ende van  
 de selve souden hebben betaelt de Heerlijcke rechten, oft daer van souden  
 hebben gheobtaineert ghiste, ende quydschelt, niet en sullen moghen ver-  
 ontrufficht noch ghetroubleert worden, om redenen vande selue rechten  
 ende deuoirn, maer sullen bliuen quyt, sonder datmen iet daer van moghe  
 cysfchen.

## LXXVII.

Inghennale den voorseyden Heere Hertoch Charles van Lorraine, niet  
 en wilt accepteren ende ratifieren, t'ghene, daer de twee Coninghen in sijn  
 overkomen, t'ghene is raeckende sijne intresten, inder manieren als hier  
 vooren vermelt staet, oft dat t'selue gheaccepteert hebbende, hy man-  
 queerde in t'roekomende aen d'executie ende volbrenginghe vanden in-  
 houdt van t'voorsz. Tractaet, sijne Alder-christelijckite, Majesteyt inder  
 ersten



eerften gheualle, dat den voorfz. Heere Hertogh niet en acceptere het Tractaet, en fal niet verbonden wesen t'executeren van fijnen tweghen eenighen van d' Artikelen van t'voorfeyde Tractaet, sonder dat om defe redene moghe ghefeydt noch gheacht worden, dat de felue in iet daer tegens heeft gecontra-venieert; gelyck oock int tweeden dat den voorfeyden Heere Hertogh, naer de voorfz. conditie te hebben gheaccepteert, in't tockomende van fijnen tweghen manqueeerde aen hare executie, fijne voornoemde Maiefteyt fich heeft voorbehouden, ende voorbhoude allen de Rechten die de felue hadde gheacquireert op den voorfz. Staet van Lorreynen door verfcheyden Tractaten, ghemaectt tuffchen wylen den Koninck fijnen Vader faligher ghedachteniffe, ende den voorfz. Heere Hertogh, om te veruolghen de felue Rechten, in fulcke maniere als de felue fal fien goedt te wesen.

## L X X V I I I.

Syne Catholycke Maiefteyt confenteert dat fijne alder-Christelyckfte Maiefteyt niet verobligeert en zy inde herftellinghe hier bou n verhaelt, aenden Heere Hertogh Charles van Lorreynen, als naer dat den Keyfer fal hebben gheapproveert ende gheratificeert by eene autentycke Acte, die aen fijne alder-Christelycke Maiefteyt fal gheleuert worden allen d' Artikelen ghestipuleert, rakende den voorfz. Heere Hertogh Charles van Lorreyne, in het teghenwoordigh Tractaet gheenen uytghenomen; ende verobligeert hem felverfijne voorfz. Catholycke Maiefteyt, te beforghen by den Keyfer de spoedighc expeditie ende uytreyckinge der voorfz. Acte: Ghelyck oock inghevalle fich beuinet datter vande Staten, Landen, Steden, Landeryen, oft Heerlyckheden, die welcke blyuen in eyghendom aen fijne alder-Christelyckfte Maiefteyt door het teghenwoordigh Tractaet, vande ghene die hier te vorens toebehoorden aende Hertoghen van Lorreyne, eenighe waeren leenen, ende verhoffen van het Keyferyck, uyt redene van t'welck fijne Maiefteyt van doen hadde ende begheerde daer van g'inueftieert te worden; fijne Catholycke Maiefteyt beloofte hem fincerelyck ende ter goeder trouwen, by den Heere Keyfer t'employeren, om te doen accorderen de voorfeyde inueftituren aenden Heere alder-Christelyckften Koninck, sonder uytftel, noch fwarigheydt.

## L X X V I X.

Den Heere Prince van Condé hebbende doen segghen aenden Heere Cardinael Mazarin, ghevolmachtighde vanden alder-Christelyckften Koninck fijnen Souereynen Heere, om het te laten weten aen fijne Maiefteyt, dat hy heeft eene uyterfte droefheydt, van t'federt eenighe jaren een beleydt ghehouden te hebben, t'welck aen fijne Maiefteyt is onaenghenaem geweest, dat hy wilde te moghen wederom koopen met het beste deel van fijnen bloede, allen t'ghene hy vyandtlyck bedreuen heeft binnen ende buyten Vranckryck, waer toe hy is protefterende dat fijn ongheluck alleen hem veel eer g'engageert heeft.

heeft, als eenighe quade intentie teghens sijnen dienste, ende by soo verre sijne Maiesteyt heeft die generositeyt van t'hemwaerts te ghebruycken sijne Koninghlycke goedtheydt, verghetende allen t'ghepasseerde, ende hem wederom houdende in d'eere van sijne goede gratie, hy sal sijn uysterste beste doen, soo langhe als hy leuen sal, om te erkennen dit weldaet door eene onschendelycke ghetrouwigheydt, ende te repareren het ghepasseerde door eene gheheele ghehoorsaemheydt aen allen sijne beuelen. Ende dat onder-tusschen, om te beghinnen, ende te doen sien door d'effecten die teghenwoordelyck moghen wesen in sijne macht, met hoe groote passie hy is wenshende wederom te keeren in d'eere vande goedthertigheydt van sijne Maiesteyt, hy in het sluyten van desen Vrede voor allen d'intresten die hy daer-inne mach hebben, niet en pretendeert als van d'eenighe goedtheydt, ende van d'eyghen mouement vanden voorz. Heere Koninck sijnen Souuereynen Heere, ende begheert seluer dat sijne Maiesteyt belieue, ten vollen, ende nae sijn goetd plaaisier te disponeren opde maniere ghelyck Hy sal begheren, van allen de weldaden die den Heere Catholycken Koninck hem sal willen accorderen, ende hem alreede heeft aengheboden, t'zy in Staten ende Landen, t'zy in Plaetsen oft in gheldt, twelck al-te-samen hy is stellende aende voeten van sijne Maiesteyt: Daeren-bouen dat hy ghereet is oorlof te gheuen ende af te dancken allen sijne troepen, ende te herstellen inde macht van sijne Maiesteyt, de Plaetsen van Roroy, Casteler, ende Linchamp, waer van die twee eerste hem zyn toeghestelt gheweest door sijne Catholycke Maiesteyt, ende dat alsoo haest, als hy daer van sal hebben moghen verweruen de permissie, hy sal seyn den eenen expressen persoon aenden voorseyden Heere Koninck sijnen Souuereynen Heere, om hem noch preciselycker te protesteren allen de selue gheuoelen, ende de waerheydt van sijne submissien, ende te gheuen aen sijne Maiesteyt sulcken Acte oft gheschrift by hem onderteekent, als aen sijne Maiesteyt sal belieuen, tot verlekeringe dat hy versaeckt aen alle Liguen, Tractaten, en Associatien, die hy met sijne Catholycke Maiesteyt soude mogen gemaect hebben hier te vorens; ende dat hy niet en sal nemen noch ontfanghen in t' toekomende eenigh establisement, pensioen, noch weldaet van eenighen vremden Potentaet ofte Koninck; ende eyndelyck, voor allen d'intresten die hy soude moghen hebben, waer-inne sy souden moghen bestaen, die stelt hy gheheelyck ter goeder gheliefte ende dispositie van sijne Maiesteyt, sonder eenige pretentie: Syne voorz. alder-Christelyckste Maiesteyt zynde van allen t'ghene hier boven gheinformeert gheweest door sijnen voornoemden Ghenolinachtighden, ende gheraecht door de procedure ende submissie vanden voorseyden Heere Prince, heeft begheert ende gheconsenteert dat sijne Intresten worden gheeyndight in dit Tractaet, inde naeruolghende maniere gheaccordeert ende ouer-een ghekomen tusschen de twee Heeren Koninghen.

Ten eersten, dat den voorfz. Heere Prince fal ontwapenen ten alder-langhsten binnen acht weken, te rekenen t'federt den dagh ende date van d'onterteeckeninghe van het teghenwoordigh Tractaet, ende fal effectiuelyck oorlof gheuen aen allen sijne troppen, soo van ruyterye, als voet-volck, Fransche, ofte Vremde, die t'samen zyn makender' legher, t'welck hy in t' Nederlandt is hebbende, ende dat inder vueghen als aen sijne alder-Christelyckste Maiefteyt dat fal belieuen t'ordonneren, behoudens de Garnisoenen van Rocroy, van Castelet, ende van Linchamp, de welcke sullen ghelicentiert worden ten tyde van het wederom gheuen der seluer drye Plaetsen. Ende sal de voorfz. ontwapeninghe ende afdauckinghe door den voorseyden Heere Prince gheschieden, effectiuelyck, ende ter goeder trouwen, sonder transport, leeninghe, noch verkoopinghe, waerachtighe, oft gheueynsde, aen andere Princen oft Potentaten, hoedanigh die souden moghen wesen, vrienden, oft vyanden van Vranckryck, oft van sijne bondtghenooten.

## L X X X I.

Ten tweeden, dat den seluen Heere Prince seyndende eenen expressen persoon aen sijne Maiefteyt, om aen de selue besunderlycker te beuestighen in synen name allen de dinghen hier bouen verhaelt, sal geuen aen syne voorfz. Maiefteyt een Acte by hem onderteeckent, door de welke hy hem sal onderworpen aen d'executie van 't ghene rasschen de twee Heeren Koninghen is vast ghestelt, ten opsichte van synen Persoon ende van syne Intresten, ende voor de Persoonen ende Intresten vande ghene die hem hebben gheuolgh: Ende in gheuolgh sal verklaren dat hy hem suyuerlyck afscheydt, ende ter goeder trouwen renonceert aen alle Liguen, Intelligentien, ende Tractaten van Associatie, oft van Protectie, die hy mach ghemaect oft ghecontracteert hebben met syne Catholycke Maiefteyt, oft eenighe andere Koninghen, Potentaten, oft vremde Princen, ende andere alsulcke Persoonen als het moghte wesen, soo binnen als buyten het Koninghryck van Vranckryck, met belofte van niet te nemen noch t'ontfanghen t'eenighen tyde in t' toekomende vande voorfz. Koninghen oft vremde Potentaten, eenighe pensioenen, establisementen, noch weldaden, die hem verbinden om van hun te dependeren, noch eenigh andere aenkleuinge aen eenigen anderen Koninck oft Potentact, als aen syne Maiefteyt synen Souereynen Heere, op pene ingheualle van contrauentie aen 't voorseyde geschrift, te wesen veruallen van aldan vande rehabilitatie ende t'establisement die hem ghaccordeert zyn door het teghenwoordigh Tractaet, ende van wederom te keeren inden seluen staet als hy was in t'eynde vande maendt van Meert van desen teghenwoordighen jare.

## L X X X I I.

Ten derden, dat den voorseyden Heere Prince tot executie van t'ghene hier

voren ghearresteert ende ouer-komen is tusschen de voorsyde twee Heeren Koninghen, sal herstellen reelyck ende metter daedt in handen van sijne alder-Christelyckste Maesteyt, de Plaetsen van Rocroy, Castelet, ende Linchamp, ten tyde ende daghe die hier naer sal gheseydt worden in eenen anderen Artikel van dit selue Tractaet.

## L X X X I I I.

Mits d'executie van 't ghene hier bouen, sal sijne alder-Christelyckste Maesteyt ter contemplatie vanden Vrede, ende in consideratie van d'Officien van sijne Catholycke Maesteyt, ghebruyckende sijne Kouinghlycke goedertierenheydt, sincerelyck ende van goeder herten ontfanghen den voorsyden Heere Prince in sijne goede gratien, sal hem vergheuen ende verglieten mette selue sinceriteyt, allen t'ghene hy int' voorleden heeft ghedaen ende ondernomen teghen sijnen dienst, 'tzy binnen oft buyten het Koninghryck, sal goet vinden dat hy weder-keere in Vranckryck, seluer daer sal wesen het Hof van sijne Maesteyt: Inghewolge van t'welck sijne voorsz. Maesteyt sal herstellen ende restablisseren den voorsyden Heere Prince reelyck ende metter daedt, in de vrye possessie ende gbruyck van allen sijne goederen, eeren, digniteyten, ende Priuilegien vanden eersten Prince van sijnen bloede; sonder niet-te-min dat voor 't ghene aengaet de voorsyde goederen van wat nature die zyn, den voorsz. Heere Prince vermoghe oynt iet te pretenderen voor het ghepasseerde, tot restitutie vande vruchten der seluer goederen, wat persoonen die daer van moghen hebben ghenoten by ordre van sijne Maesteyt, noch tot betalinghe ende restitutie van sijne Pensioenen, Appointementen, ende andere renten ende innekkomsten die hy hadde opde Domeynen, Pachten, oft Generale Recepten vanden voorsyden Heere Koninck; niet meer als om redene, oft onder pretext van dat hy moghte pretenderen sijne Maesteyt hem schuldigh te wesen voor sijnen uytganck uyt het Koninghryck, noch voor de ghedane afworpinghen, degradatien, ofte schaden, by ordre van sijne Maesteyt, oft anderffints in wat maniere dat het zy, in sijne Goederen, Steden, Plaetsen, ghefortificeert, oft niet ghefortificeert, Heerlyckheden, Casselryen, Landen, ende Huysen vanden Heere Prince.

## L X X X I V.

Ende voor soo vele aengaet de Lasten ende Gouvernementen vande Prouintien, oft vande Plaetsen daer van den voorsz. Heere Prince was voorszien, ende die hy was besittende voor sijnen uytganck uyt Vranckryck, sijne alder-Christelyckste Maesteyt soude langhen tydt constantelyck gheweyghert hebben hem daer-inne te herstellen, tot dat geraeckt zynde door het procederen, ende de submissie hier voren verhaelt vanden voorsz. Heere Prince, als hy heeft ten vollen tot sijne goede beliefte ende dispositie ghestelt allen sijne intresten, sonder eenighe pretentie, ende allen t'ghene hem was aengeboden door sijne  
Ca-

Catholycke Maieſteyt voor ſijne ontſchadinghe. Syne ald. r. Chriſtelyckſte Maieſteyt heeft ſich cyadelycken ghedraghen, tot hem t'accorderen t' ghene hier naer is volghende, op ſekere conditien hier naer geſpecificceert; waer van de voorſz. Heeren Koninghen zyn ouer-eten ghekomen, ende alſoo gheaccordeert. Is te weten, dat mits den voorſeyden Heere Catholycken Koninck van ſijnen t'wegen, in plaetſe van dat hy van intentie was aenden voorſeyden Heere Prince te gheuen voor ontſchadinghe, uyt trecke het Spaens garniſoen, dat is inde Stadt, Plaetſe, ende Kasteel van Gulyck, om de voorſeyde Plaetſe ende Kasteel vrye te laten van t'voorſz. garniſoen aenden Heere Hertogh van Nieuborgh, op conditien ende inder vueggen als hier naer beſunderlycker ſal weſen gheſpecificceert in eenen anderen Artikel van het teghenwoordigh Tractaet: Als oock mits dat ſijne Catholycke Maieſteyt bouen den ſeluen uyt-treck van t' Spaens garniſoen uyte Stadt ende Kasteel van Gulyck, ſtelle in handen van ſijne alder-Chriſtelyckſte Maieſteyt, de Stadt ende Plaetſe van Auenne, gheleghen tuſſchen Samber ende Maeſe, met ſijne toebehoorten, dependentien, byuoeghſels, ende Domeynen, inder manieren als ſijne Catholycke Maieſteyt haer hier bouen daer toe heeft verobligeert by eenen Artikel van t' voorſz. teghenwoordigh Tractaet (welcke plaetſe van Auenne ſijne voornoemde Maieſteyt oock van intentie was onder andere dinghen te gheuen aenden voorſeyden Heere Prince) mits t' ghene hier bouen als gheſpecificceert is, dats te ſegghen, in vergheldinghe vande voorſz. rente ende ceſſie van eene der voorſz. Plaetſen ghedaen aenden voorſeyden Heere alder-Chriſtelyckſten Koninck, om te weſen vereenight ende gheincorporeert voor altyts aende Croone van Vranckryck, ende van d'uyt-trecken van t' Spaens garniſoen uyt d'andere, in faueur van eenen Prince, vriendt, ende bondt-ghenoot van ſijne alder-Chriſtelyckſte Maieſteyt, den welcken hy heeft begheert t'obligeren uyt kracht van het Tractaet van t'voorſeyde Verbondt. Syne alder-Chriſtelycke Maieſteyt, om allen dinghen generalyck, hoedanigh die moghen aengaen de Laſten ende Gouvernemen ten die den voorſeyden Heere Prince hadde beſeten, oft die moghen plaetſe hebben van te hopen die hem toebehooren, ſonder eenighe uyt te nemen, ſal gheuen aenden voorſeyden Heere Prince het Gouvernement vande Prouintie van Bourgognie ende Breſſe; onder de welke verſtaen worden begrepen te zyn de Landen van Bugey, Gex, ende Veromey; als oock ſal hem gheuen de byſondere Gouvernemen ten van t' Kasteel van Dijon, ende vande Stadt van S. Jan de Laune, ende aenden Heere Hertogh van Enguien ſijnen ſone, den laſt van Groot-Meeſter van Vranckryck ende van ſijnen Huyle, met brieuen van verſekeringhe aenden voorſz. Heere Prince, om die te bewaren, ingheualle dat den voorſz. Heere Hertogh van Enguien voor hem quame te ſteruen.

L X X X V.

Syne voorſeyde Maieſteyt ſal doen expedieren ſijne opene brieuen van Abolitione

litie in goede forme, van allen t'ghene dat den voorfz. Heere Prince, fijne Maeghen, Dienaers, Vrinden, Aenhanghers, ende Domeftiken, t'zy Gheeftelycke oft Weerlycke, hebben, ende moghen hebben ghedaen oft ondernomen in't ghepaffeerde, teghens fijnen dienfte, inder voeghen dat het nimmermeer aen hem noch aen hun en fal moghen fchaden noch prejudicieren in eenighen tyde, noch aen hunne erfghenamen, naerkomelingen, ende actie hebbende, nict meer als oft het nimmermeer en ware ghebeurt: Ende en fal fijne voornoemde Majesteyt in gheenen tyde doen eenigh onderfoeck teghen den voorfz. Heere Prince, noch de Syne, noch teghen fijne Dienaers, Aenhanghers, ende Domeftiquen, t'zy Gheeftelycke oft Weerlycke, vande penninghen die hy oft fy genomen hebben inde generale ofte befondere recepten, oft inde bureelen van fijne Pachten; ende fal hem tot egheene reftitutie verobligeren vande voorfz. penninghen, noch van allen t'heffen der Contributien, Impositien, Exactien op het volck, ende acten van vyandtfchap, bedreuen binnen Vranckryck, in wat maniere dat het moghe wesen, t'welck fal befonderlycker begrepen wesen inde voorfz. briuen van Abolitie, totte gheheele fekerheydt vanden voornoemden Heere Prince, ende vande ghene die hem gheuolght hebben, van daer ouer nimmermeer te moghen worden onderfocht, gheftoort, nochte ghemolefteert.

## L X X X V I.

Nacr dat den voorfeyden Heere Prince fal voldaan hebben van fijnen kant, aenden inhoudt vande drye Artikelen 80. 81. ende 82. van het teghenwoordigh Traetaet, foo fullen allen Hertoghdommen, Graefschappen, Landcryen, Heerlyckheden, ende Domeynen, feluer die van Clermont, Stenay, ende Dun, ghelyck hy die hadde voor fijnen uytganck uyt Vranckryck, ende dat oock van Jamets, ingheualle hy dat ghehadt heeft, de welcke hier te voren toebehoorden aenden voorfz. Heere Prince: Mitsgaders alle ende alderhande fijne andere goederen, roerende, ende onroerende, van wat qualiteyt datfe zyn, inder maniere hier bouen verhaelt, hem reelyck ende metter daedt gherestitueert worden, oft aende ghene die den voorfeyden Heere Prince wefende in Vranckryck fal committeren ende deputeren, oin te nemen in fijnen name poffessie der voorfeyde goederen, ende hem te dienen in henne administratie: Gelyck hem oock fullen worden gherestitueert, oft aen fijne voorfz. ghedepu-tererde, allen de titulen, bewyfen, ende andere fchriften, achter-ghelaten ten tyde van fijnen uytganck buyten t'Koninghryck, inde huysen van fijne voornotende Landen ende Heerlyckheden, ofte elders: Ende fal den voorfeyden Heere Prince worden ghereintegreert inde ware ende reele poffessie, ende ghebryuck vande voorfz. fijne Hertoghdommen, Graefschappen, Landen, Heerlyckheden, ende Domeynen, met alfulcken Rechten, Autoriteyen, ende Justitie, Cancellerye, cas Royaulx, Greniers, Presentatien, ende Collatien van  
Be-

Beneficien, nominatien van Officien, Gratien, ende Preeminentien, die hy ende sijne Voorfaten ghenoten hebben, ende ghelyck hy die was ghenietende voor fijnen uytganck uyt het Koninghryck. Wel verftaende, dat hy fal laten Bellegarde, ende Montrond, inden ſtaet als die haer teghenwoordelyck vinden; waer-ouer aen hem fullen ghedepescheert worden in ſoo goeden forme als hy fal begheren, allen opene briuen van fijne Maieſteyt daer toe noodigh, ſonder dat hy moghe worden gheſtoort, veruolght, noch ontruſtigh in het voorſeydt beſit ende gheniet door den voorſz. Heere Koninck, fijne Eruen, Naer-cominghen, oft fijne Officieren, directelyck noch indirectelyck; niet-teghen-ſtaende eenighe Donatien, Unien, oft Incorporatien, die moghten zyn ghedaen gheweest vande voorſz. Hertoghdommen, Graefſchappen, Landen, Heerlyckheden, ende Domeynen, Goederen, Eeren, Digniteyten, ende Prerogatiuen vanden eerſten Prince vanden bloede, ende hoedanighe Clauſen derogatoiren, Conſtitutien, ende Ordonnantien, ter contrarien: Ghelyck oock den voorſeyden Heere Prince noch fijne Eruen ende Naercominghen, om redene vande dinghen die hy ſoude mogen ghedaen hebben, t'zy in Vrankryck voor fijnen uytganck, t'zy buyten t' Koninghryck naer den voorſeyden uytganck, noch om eenigherley Tractaten oft Intelligentien, hy hem gemaect ende ghehadt met eenigherhande Princen ende Perſoonen, van wat ſtaet ende qualiteyt datſe zyn, niet en fullen moghen worden ghemoleſteert, noch verontruſtigh, noch ghetrocken in proces: Maer alle proceduren, arreſten, ſelver oock dat van 't Parlement van Parys vanden 27. Meert vanden jare 1654. oordeelen, vonniſſen, ende andere Acten, die alreede ſouden zyn ghedaen teghen den voorſeyden Heere Prince, ſoo in materie ciuile, als crininele, ten zy dat in materie ciuile hy ghewillighlyck hebbe gheconſenteert, fullen blyuen nul ende van egheender weerde, ende en fal daer oner nimmermeer eenigh veruolgh ghedaen worden, als oft noyt die en waren ghebeurt. Ende rakende het Doineyne van Albret, t'welck den voornoemden Heere Prince was ghenietende voor fijnen uytganck uyt Vrankryck, ende waer van fijne Maieſteyt t'ſedert anders heeft ghediſponeert, ſal ſy gheuen aenden voorſz. Heere Prince het Domeyne van 't Bourbonnois, opde condition ghelyck de wiſſelinghe der voorſeyde twee Domeynen alreede was gheadjuſteert gheweest, voor dat den voornoemden Heere Prince gonck uyt het Koninghryck.

## L X X X V I I.

Soo vele is rakende de Macghen, Vrienden, Dienaers, Aenhanghers, oft Domeſtiken vanden voorſz. Heere Prince, t'zy Gheeftelycke oft Weerlycke die fijne partye gheuolght hebben, die fullen vermoghen ingheuoelghe vande Vergiffeniſſen ende Abolitiën hier voren gheſeydt in t' 85. Article, wederom komen in Vrankryck metten voorſz. Heere Prince, ende haer wooninghe ſtellen in ſulcke plaetie als ſy fullen begheren, ende fullen herſteelt worden ghelyck

lyck d'andere Onderdanen vande twee Heeren Koninghen, in vredelycke possessie ende ghebruyck van hare goederen, eeren, ende digniteyten, met exceptie ende referue vande Lasten, Officien, ende Gouvernemenen, die sy besaten voor hun vertreck uyt het Koninghryck, om by henlieden te ghenieten de voorfz. goederen, eeren, ende digniteyten, ghelyck sy die waren houdende ende besittende; sonder nochtans te moghen pretenderen eenighe restitutie ouer de genietingen van t'gepasseerde, t'zy vande gene aende welcke sijne Majesteit daer van soude gedaen hebben gifte, oft in hoedanige andere maniere dat het zy. Als van ghelycken sullen herstelt worden in hare rechten namen, redenen, actien, successien, ende erfensien henlieden aenghekomen, oft aende kinderen ende weduwen der ouerledene, gedurende hare afghewesenhuyt uyt het Koninghryck; als oock hen sullen worden wederom ghegheuen henne meublen, soo die noch in wesen zyn. Ende sijne Majesteit, ter contemplatie vanden Peys, verklaert nul ende van egheender weerden ende effect (uytgheromen ten oplichte vande voorsyde henne Lasten, Officien, ende Gouvernemenen) alle Procedures, Arresten, seluer dat van t' Parlement van Parys vanden 27. Meert 1654. Vonnissen, Oordeelen, Adjudicaten, Donatien, Incorporatien, ende andere Acten, die teghen hun, oft henne Erfghenamen souden moghen zyn ghedaen gheweest, uyt redenen van gheuolgt te hebben de partyc vanden voorfz. Heere Prince, ende dat soo wel in materie ciuile als criminele, ten zy datse in materie ciuile ghewillighlyck hebben ghecontesteert, sonder dat sy, noch henne eruen, daeromme oynt moghen worden ondersocht, ghestoort, oft verontrufficht. Ouer alle welcke I ken hier bouen verhaelt, sijne alder-Christelyckste Majesteit sal doen expedieren, soo aenden voorfz. Heere Prince, als aen sijne Maeghen, Vrinden, Dienaers, Aenhanghers, ende Domestiquen, t'zy Gheestelycke oft Weerlycke, alle noodtsakelycke opene brieuen, inhoudende t'ghene hier bouen, in goede ende sekere forme: Welcke opene brieuen haer sullen worden toeghestelt, als den voorfz. Heere Prince sal volbroght hebben van sijnen t'wegen d'inhoudt vande drye Artikelen 80. 81. ende 82. van het teghenwoordigh Tractaet.

## L X X X V I I I.

In conformiteyt van t'ghene is begrepen inden 84. Artikel van het teghenwoordigh Tractaet by twelck sijne alder-Christelyckste Majesteit sich verobligeert te gheuen aenden voorfz. Heere Prince van Condé, ende aenden voorfz. Heere Hertogh van Enguien synen Sone, de Gouvernemenen ende den Last aldaer ghespecificceert, ende sijn Catholycke Majesteit belooft ende sich verobligeert van synen kant, op trouwe ende woordt van Koninck, te doen uyt gaen uyt de Stadt, Kasteel, oft Citadelle van Gulyck, het Spaens garrisoen, t'welck is inde voorfz. Stadt ende Citadelle oft Kasteel, ende d'andere troppen die daer kortelincxs souden in gegaen zyn, oft van nieuws moghten daer binnen-

ko-



komen; om het garnisoen te verstercken, laetende binnen de voorseyde Stadt ende Citadelle, allen t' gheschut d'welck sal gheteeckent wesen mette wapenen van 't huys van cleve ende van Gulyck, oft d'welck 't selve sal hebben toebehoort: ende voor de reste van 't gheschut, waepenen, munitien, ende ghereedschap van oorloghe, dat syne Majesteyt heeft binnen de voorseyde Stadt ende Kasteel van Gulyck, De selve sal die moghen doen uyttrecken: laetende de selve Stadt ende citadelle, oft Kasteel van Gulyck aen den Heere Hertogh van Nieuwborgh, oft aen de ghene die van hem sullen last hebben, die t' ontfanghen, in de selve qualiteyt als hy heeft het besidt van den Staet van Gulyck: Den voorfsz. Heere Hertogh stellende van te vooren in handen van syne Catholycke Majesteyt een gheschrift in goede forme, met syne handt onderteckent, ende ter vernoeginghe van syne catholycke Majesteyt, by d'welck hy hem verbindt van niet te moghen verkoopen, vervrempden, noch verpanden de voorfsz. Stadt, Citadelle, oft Kasteel, aen eenich, noch eenighe andere Princen, noch aen besondere personen, ende dat hy daer inne niet setten noch stellen en sal eenich garnisoen, als van syne eyghene Troppen: Als oock t' accorderen aen den voorschreven syne catholycke Majesteyt, als die dat sal van doen hebben, de passagie van syne Troppen, 't zy door de voorfsz. Stadt, 't zy door den Staet van Gulyck, Syne voorfsz. Majesteyt betaelende 't synen koste de verteerdinghen van de passagien der voorseyde Troppen, die sullen gheschieden by ghereglerde dachreylen, ende redelycke marcheringhen, sonder in het Landt te moghen vertoeven, ende den voorfsz. Heere Hertogh nemende in sulcken occasien de noodtsaekelycke precautien, voor de sekerheyt van de voorseyde Stadt ende citadelle. Ende in allen ghevalle dat den voorfsz. Heere Hertogh, manqueeerde te voldoen 't ghene, waer toe hy sal wesen verplicht, soo van niet te vervrempden, als van niet te setten enich ander garnisoen binnen de voorfsz. plaetse ende citadelle, als syn eyghene, oft dat hy weygerde passagie te gheven aen de Troppen van Syne catholycke Majesteyt, mits betalende; Soo Belooft den voorfsz. Heere Alderchristelycksten Koninck, op trouwe ende Konincklyck woordt, den voorschreven Heere Hertogh niet by te staen, met geldt noch Kryghsvolck, noch in eenighe andere maniere, door hem selven, oft door gheinterposeerde personen, om de voorseyde contraventie 't ondersteunen, ende dat hy ter contrarien sal gheven syne eyghene machten, in dien het noodtsaekelyck is, totte voldoeninghe van 't ghene hier boven verhaelt is.

## L X X X I X.

't Is uyt-druckelyck overkomen ende vastgesteld tusschen die voorseyde volmachtichden, dat de reservacion begrepen in de 21. ende 22. artielen van het Tractaet van Vervins, sullen haer vol ende ghcheel effect hebben, sonder dat men moghe by brenghen eenighe explicatie, contrarie aen haeren waerachtighen sin; ende in ghevolgen van de selve, sullen syu voorbehouden aen den

voorz. Heere catholycken Koninck van Spaignien, syne naercomelinghen ende actie hebbende, niet teghenstaende eenighe prescriptie ende laps van tyde, diemen mocht allegeren ter contrarien, allen de rechten, actien ende pretensien, die hy verstaet hem toe te behooren ter oorfaecke van de voorz. Koninckcrycken, Landen ende Heerlyckheden, oft andersints elders, om wat oorfaecke dat het zy, aen de welke niet en soude by hem oft syne voorfaeten Koninghen, expresselyck syn gherenonceert gheweest, om oock die te moghen vervolghen door den wech van vrientdschap ende justitie ende niet door de wapenen.

## X C.

Ende aen den voorseyden Heere Alderchristelycksten Koninck van Vranckryck ende van Navarre, syne naercomelinghen ende actie hebbende, syn voorhouden, niet teghenstaende wat prescriptie oft laps van tyde die men mochte allegeren ter contrarien, allen de rechten, actien ende pretensien, die hy verstaet hem toe te behooren, ter oorfaecke van de voorseyde Koninckcrycken, Landen, ende Heerlyckheden, oft andersints elders, om wat faecke dat het zy, aen de welke by hem, noch by syne voorfaeten niet uyt druckelyck en is gerenonceert gheweest, om die te vervolghen door den wech van vrientdschap ende van justitie ende niet door de wapenen.

## X C I.

Alfoo den voorschreven Heere Cardinael Mazarin, volmachtighde van syne alder-Christelyckste Majesteyt, soude verthoont hebben, dat om beter tot eenen goeden vrede tegheraecken, het noodtsakelyck is, dat den Heere Hertogh van Savoyen, die hem in desen oorlegh ghemenghelt heeft, voeghende syne wapens tot die van Vranckryck, (van d'welck hy is bondt ghenoodt) begrepen zy in't teghenwoordigh Tractaet: syne alder-Christelyckste Majesteyt desirerende 'tgoedt ende de conservatie van den voorz. Heere Hertogh, als syn eyghene, om de maetschap van bloede ende alliantie met de welke hy hem bestaet, ende syne Catholycke Majesteyt hebbende redelyck bevonden, dat den voorseyden Heere Hertogh in desen Vrede begrepen zy, op d'instantien ende door d'interpositie van syne alder-Christelyckste Majesteyt: Is vast ghestelt ende overkomen gheweest, datter voortaan sal wesen schorsinghe van alle vyandtlycke acten, soo ter zee ende andere wateren, als telande, tusschen syne Catholycke Majesteyt, ende den voorseyden Heere Hertogh van Savoyen, hennē kinderen ende erfgenamen, naercomelingen geboren ende noch gheboren te worden, hare Staten, Dominatien, ende Heerlyckheden, herstellinge van vrientdschap, Navigatie, ende Commercie, ende goede correspondentie tusschen d'onderdanen van syne voorz. Majesteyt, ende den voorseyden Heere Hertogh, sonder distinctie van plaetsen, noch van persoonen: ende sullen de voorseyde onderdanen worden herstelt, sonder swaricheyt noch uytstel, in het vrye ende vredelyck besit ende ghebruyck van allen de goederen,

rech-

rechten, namen, redenen, pensioenen, actien, immuniteyten ende privilegien; van wat natuere datse zyn, die sy besaten in de Staten van den eenen ende den anderen, voor den teghenwoordighe oorlogh, oft die haer souden wesen verschenen gheduerende den selven, ende hen souden zyn aengheslaghen ghewerst ter occasien van dyer, sonder nochtans te moghen pretenderen noch cysschen eenighe restitutie van het voorgaende gheniet, gheduerende den oorlogh.

## XCII.

In ghevolghe van den voorz. Vrede, ende ter consideratie van d'Officien van syne alder-Christelyckste Majesteit, sal den voorseyden Heere Catholycken Coninck wederom gheven aen den voorseyden Heere Hertogh van Savoyen, reelyck ende metter daet, de stadt ende 'tCasteel van Verceil, ende alsyn territoir, toebehoorten, dependentien ende by-voeghselen, sonder dat-men vermoghe iet af te worpen nochte beschadighen van de fortificatien die aldaer zynghemaect gheweest, ende in den selven staet aengaendet'gheschut, munitie van oorloghe, vivres ende andere dinghen die in de voorz. plaetse waren, doen het voorseyde Verceil wierde ghenomen door de wapenen van syne Catholycke Majesteit. Ende aengaende de plaetse van Cencio in de Langues, die sal oock wederom ghegheven worden aen den voorz. Heere Hertogh van Savoyen, in den staet als die haer teghenwoordelyck bevindt, met de dependentien ende by-voeghsels.

## XCIII.

Aengaende de dote van wylen de Serenissime Infante Catherine, om redene van de welcke datter verschil is tusschen de Huysen van Savoye ende Modena, syne Catholycke Majesteit beloofst, ende verbindt haer, effectivelyck te doen betalen aen den Heere Hertogh van Savoyen d'achterstellen die-men mach schuldigh zyn aen synen Huysc, t'sedert dat de voorz. dote wierde gheconstitueert, totten 17. December van den jare 1620. dat wylen den Hertogh Carolus Emanuël van Savoyen, de selve dote in appannage gaf, aen wylen Prins Philibert synen Sone, volghens t'ghene dat rakende dese schult sal bevestight worden door de boecken van de Conincklycke Camere van het Coninckryck van Napels. Ende voor de betalinghe in't toekomende, van den loop van de selve dote ende van andere achterstellen, sal ghedaen worden, alsoo, ghelyck meer nederwarts is ghedisponneert, by anderen artyckel van het teghenwoordigh Tractact.

## CXIV.

Ende ghemerckt de verschillen ofte pretensien van de Huysen van Savoye ende van Mantua, seer dickwils hebben troubelen verveckt in Italien, om de hulpen die de voorz. Heeren Coninghen in verscheide tyden ghgheven hebben, een ieder aen synen bondt-ghenoedt, om in het toekomende niet te laten eenigh subjeet noch pretext, dat van nieuws moghe stooren de goede intelli-

gentie ende vriendtschap van hare Majesteyten, is overkomen ende gheacordeert gheweest, voor 't goedt van den Vrede, dat de Tractaten ghemaect tot Querasque, in den jare 1631. over de verschillen der selver Huysen van Savoyen ende van Mantua, sullen ghe-executeert worden nae hare forme ende inhoudt: Ende syne catholycke Majesteyt belooft ende verpandt syne trouwe ende Conincklyck woordt, van sich noynt t'opponeren, noch te doen iet contrarie in eenighe maniere aen de voorseyde Tractaten, noch aen hare executien, om wat redene, actien ende pretext dat het moghe wesen, ende van egheen bystandt te gheven, noch faveur, directelyck noch indirectelyck, in wat sorte dat het zy, aen eenighen Prince die wilde contravenieren aen de voorseyde Tractaten van Querasque, waer van syne alder-Christelyckste majesteyt sal moghen ondersteunen d'onderhoudt ende executie met syne autoriteyt, ende is 't noodtsaeckelyck met syne wapenen, sonder dat syne Catholycke majesteyt vermoghe t'employeren de syne om dat te belotten; niet teghenstaende d'inhoudt van den derden artyckel van het teghenwoordich Tractaet, waer aen uytdruckelyck by desen is ghederogeert, ten oplichte deses alleenelyck.

## XCV.

Alsoo het verschil datter noch is tusschen de voorsz. Heeren Hertoghen van Savoye ende van mantua, over de Dote van wylen de Princesse marguerite van Savoyen, groot-moeder van den voorseyden Heere Hertogh van mantua, niet en heeft kunnen worden gheaccomodeert in verscheyden Conferencien die de commissarissen van de voorsz. Heeren Hertoghen, over de selve materie hebben ghehadt, soo in Italien als in dese plaetse, in de teghenwoordichyit van de voorseyde volmachtiche van haere majesteyten, uyt redenen van al te grooten verschil der pretensien van den eenen, ende der exceptien van den anderen, sulcx datse niet en hebben kunnen over-komen voor het sluyten van desen vrede, den welcken niet en heeft moeten verachtert worden om desen interest alleen. Soo is vast ghestelt, ende gheacordeert dat de voorsz. Heeren Hertoghen sullen doen vergaderen hunne commissarissen in Italien, binnen dertich daghen naer d'onderteekeninghe van dit Tractaet (ende tydelycker is 't moghelyck) ter plaetfen die sal worden bestemp tusschen den Heere Hertogh van Navailles, ende in syne af-wesenheyit den Ambassadeur van den alder-Christelycksten Coninck in Piedmont, ende den Heere Grave van Fuenfaldafia, oft in der manieren dat sy het best sullen oordeelen. Op dat by interventie van de ministers van der twee Heeren Koninghen (die veel sal kunnen contribueren tot lichtmaeckinghe ende vervoordinghe van dit accordt) sy wercken tot d'effeninghe van dese affaire, in der vueghen dat binnen andere veertich daghen naer dat sy hun sullen vergadert hebben, de voorseyde effeninghe ghesloten sy, ende dat de Partyen overkomen zy raeckende de somme dier schuldich is, wel verstaende, dat in soo verre dese nieuwe conferentie niet voorts en brenghet d'effect dat

men pretendeert voor den Lenten, dat de voorseyde twee Heeren volmachtichde van haere Majesteyten, haer alnoch sullen 't samen vinden op dese selve frontiere van de twee coninckrycken, haere Majesteyten als dan hebbende de kennisse die haere Ministers haer sullen hebben ghegheven; van de redenen van weder-syde ende van d'expedienten die sullen syn gheproponeert, sullen nemen den genen die hun sal duncken rechtveerdich ende redelyck, om te middelen het accommodement van dese affaire in het vriendelyck, ende alsoo dat de twee Heeren Hertoghen moghen ende moeten blyven met gemeyne voldoeninghe: Ende haere voorfsz. Majesteyten sullen daer naer ghelyck-formelyck concurreren, om te besorghen dat 't ghenc sy sullen hebben ghedetermineert, gheexecuteert worde, sulcx datter gheen oorfaecke en blyve die de ghemeyne gherusticheyt van Italien moghe verstooren.

## XCVI.

Ende door dien dat 't sedert de doot van den Heere Hertogh van Modena, ghebeurt in Piedmont, in 't voorleden jaer 1658. Syne catholycke Majesteyt is gheinformeert gheweest door syne Ministers in Italien, dat den Heere Hertogh van Modena synen naerkomer, heeft betuyght een misnoeghen van de dinghen die ghepasseert syn, gheduerende desen oorloch, ende te hebben eene vaste intentie, van Syne Majesteyt te vreden te stellen over synen persoon ende over syne actien, ende te verdienen door syn beleydt, syne conincklycke goet jonsticheyt, hebbende den selven Heere Hertogh tot dien eynde ghedaen verscheyde officien by den Heere Grave van Fuenfaldafia Gouverneur ende capiteyn generael in den Staet van Milanen: in dese consideratie, ende van de entremise van den alder-christelyckiten coninck, ontfanght syne catholycke Majesteyt van nu af, in syne goede gratie, den persoon ende 't huys van den voorschreven Heere Hertogh: Den welcken voort aen, sal leven ende procederen in goede ende vrye neutraliteyt mette twee Kroonen van Spaignien ende van Vranckryck, ende syne onderdaenen sullen moghen hebben ende houden in de Saeten van ieder van de voorfsz. Croonen, een vrye commercie: Ende sullen den selven Heere Hertogh ende syne voorfsz. onderdaenen ghenieten de renten ende gratien, die sy souden hebben bekomen, oft hier naer souden moghen bekomen van haere Majesteyten, ghelyck sy waeren ghewoon die te ghenieten sonder swaerichedyt, voor de roeringhe van de wapenen.

## XCVII.

Op dese selve maniere heeft Syne catholycke Majesteyt gheconsenteert ende gheaccordeert, van niet meer te seynden binnen de plaetse van Correggio, t' garnisoen dat de selve ghevee don was in 't voorleden aldaer te houden. Sulcx dat het besith van de voorfsz. plaetse van Correggio, blyve vry van 't voorfsz. garnisoen: Ende selfs tot meerdere sekerheyt ende voordel van den voorsyden Hertogh, beloofst syne Catholycke Majesteyt, seer dringende officien te

doen, by den Keyfer, op dat hem aenghenaem fy aen den voorseyden Heere Hertogh t' accorderen, tot syne voldoeninghe, d'investiture van den voorz. staet van Correggio, gheleyck de Princen van 't voorz. Correggio die hadden.

## XCVIII.

Soo vele belanght de Dote van wylen de Serenissime Infante catherine gheassigneert op de Douane van Foia in't Coninckryck van Napels, in acht-eneveertigh duysent ducaten jaerlycks innekomens, oft sulcke andere quantiteyt als blycken sal by de boecken van de Conincklycke Camer van dat Ryck, uyt redene van welcke dote verschil is tusschen den Heere Hertogh van savoyen ende den Heere Hertogh van Modena, syne Catholycke Majesteit sonder eenighe swaricheyt toestaende, die schuldich te wesen, ende intentie hebbende van die te betalen, aen die van de voorseyde Heeren Hertoghen, den welcken den eyghendom van de selve dote by justitie sal worden aenghewesen, oft aen dien de selve blyven sal by besondere conventie, die sy tusschen hun souden moghen maecten, is overkomen ende gheaccordeert gheweest, dat syne Catholycke Majesteit sal teghenwoordighlyck de saecken raeckende de voorz. dote herstellen in den selven staet, als die waren doen de betalinghe van de voorseyde dote heeft opgehouden te loopen, ter occasie van 'tgrypen van de wapenen. Dat is te segghen, by soo verre dat in dien tydt de penninghen van de voorz. dote waren ghesequestreert, deselve het noch sullen wesen in't toekomende, tot dat het verschil van de voorz. Heeren Hertoghen by een eyndelyck ghewysde in Justitie ghetermineert zy, oft by accordt onder hun. Ende waert dat ten voorseyden tyde den voorz. Heere Hertogh van Modena hem bevondt in't besit van te ghenieten de voorz. dote, sonder dat de penninghen daer van waren ghesequestreert, syne Majesteit sal van nu af continueren de selve te doen betalen aen den voorz. Heere Hertogh van Modena synen sone, soo d'achterstellen, die sullen bevonden worden schuldigh te staen voor het ghepasseerde, als het loopende, tot het aenkomen van d'inkomste der voorz. dote: afflaende, niet te min op d'achterstellen, allen 'tghemoeth van den tydt af dat het Huys van Modena de wapenen in de handt heeft ghedacht teghens den staet van Milanen: Ende in dit leste gheval, sullen ondertuschen blyven aen den voorz. Heere Hertogh van savoyen, alle redenen, rechten, ende actien, om die te vervolghen in Justitie, ende te doen verclaren aen wien den eyghendom van de selve dote is toebehoorende: naer welck ghewysde ofte besondere conventie, dier mochte komen, tusschen de voorz. Heeren Hertoghen, sal syne Catholycke Majesteit betalen onder swaricheyt, d'innecomn van de voorz. dote, aen dien van hnn, aen den welcken de selve sal bevonden worden toe te behooren by vonnis diffinitif in Justitie, oft door een ghewillichlyck accommodement gheschiedt tusschen de voorseyde Heeren Hertoghen van savoyen ende van Modena.

## XCIX.

Ende ter wylen de voorseyde Heeren Coninghen gheconfidereert hebben, dat de verschillen van andere Princen henne vrienden ende aenhanghers, hen sommighe reysen teghens hennen wille, als oock de coninghen henne voorsaten (van gloricuse ghedachtenisse) hebben ghetrocken tot het grypen van de wapenen. Hare Majesteyten, begherende voor soo vele in henne macht is, van alle kanten te weren door desen teghenwoordighen Vrede de minste subjecten van dissentie, om daer van de langhduerigheyt te vaster te stellen, ende insonderheyt de ruste van Italien, die dickwils is gheschoort gheweest door de besondere gheschillen, ghebeurt tusschen de Princen die aldaer Staten besitten. De twee Heeren coninghen zyn over-een-komen ende veraccordeert, dat sy met ghemeyne bestemminghe, sinceerlyck ende dringhende, sullen interponen henne Officien ende henne supplicatien, by onsen Heylighen Vader den Paus, tot dat sy van syne Heylicheyt sullen mogen hebben bekomen dat de selve voor aengenaem hebben te doen eyndighen sonder uytstel, by accordt oft door Justitie, het verschil d'welck den voorsz. Heere Hertogh van Modena heeft t' sedert soo langhen tydt mette Apostelycke Camere, rakende den eyghendom ende het besit der Valleyen van Commachio: de voorseyde twee Heeren Coninghen hen belyvende van de Souveraine equiteyt van syne Heylicheyt, dat de selve niet en sal weygheren de rechtveerdighe voldoeninghe, aen eenen Prins, wiens voor-ouders, soo veel van den Heylighen Stoel verdient hebben, ende den welcken in eenen seer considerabelen intrest, tot noch toe gheconsenteert heeft te nemen syne partyen voor rechtars.

## C.

De twee Heeren Coninghen door de selve consideratie van uyt te roeden t'saet van alle verschillen die souden moghen stooren de ruste van Italien, zyn insgelycks overkomen, dat sy sullen interponeren t'samenderhandt, sinceerlyck ende dringhende hunne Officien ende supplicatien by onsen H. Vader den Paus, tot dat sy sullen moghen hebben verkregen van syne Heylicheyt, de gratie die henne Majesteyten hem dickwils ghenoech separatelyck ghevraecht hebben, in faveur van den Heere Hertogh van Parma, op dat hy de faculteyt hebbe, te quyten in verscheyden intervallen van tyde, de schalk die hy ghecontracteert heeft ieghens d' Apostolycke Camer, in de selve maniere van differente intervallen; ende dat by dien middel, ende mette verpandinghe oft alienatie van een deel van syne Staten van Castro ende van Ronciglione, hy moghe vinden het ghelt dat hem noodtsakelyck is, om sich te conserveren het besit van de reste der selver Staten. D'welck hare Majesteyten zyn verhopende van de goedtheyt van syne Heylicheyt, niet min om de begheerte die de selve hebben sal, van te voorkomen allen d'occasien van tweedracht in de Christenheyt, als van syne disposicie om jonstigh te wesen aen een huys, dat soo veel van den Heylighen Apostelycken Stoel verdient heeft.

## C I.

De voorfz. Heeren Coninghen achtende niet beter te moghen voor Godt erkennen de gratie die fy ghehad hebben van fyne fouveraine goedtheyt alleen, die hen heeft innegheblafen de begeerte, ende gheopent die middelen van hen t'famen te bevredighen, ende van tegheven de ruste aen henne volcken, als hen aenleggende ende werckende, met alle henne mogelyckheynt om te beforghen ende te bewaren de selve ruste aen allen d'andere Chrifteleycke Staten van de welke de stilleheynt ghefloort is, oft staer om fich te veranderen, haere Majesteyten aenfiende met groot misnoeghen de teghenwoordighe difpositie van Duytslandt, ende andere Noordfche-landen, daer den oorlogh ontfteken is, ende dat dien noch mochte vlammen in 't Keyferryck, door de divisie van fyne Princen ende Staeten, fyn over een komen, ghevallen d'accordt ende ghe-rcfolveert, te feynden sonder uyt-ftel henne Ambaffadeurs, oft te doen wercken de ghene die fy alreede in het Keyferryck fyn hebbende, t'famenderhant, om te menageren in hennen naeme ende door henne entremife, een goedt ende prompt accommodement, soo van alle de verschillen die moghen flooren de ruste van 't Keyferryck als de ghene die t' sedert eenighe jaeren, hebben veroorfaeckt den oorlogh in d'andere Noortfche ghewesten.

## C II.

Ende midts men vernempt, dat niet teghenstaende d'accommodement dat ghemaect wiert over eenighe jaeren, raeckende de tweedrachten als doen opgherefen tusschen de Cantons in Switser-landt Catholycke ende Proteftanten, noch onder d'afken fyn liggende de vonken viers, d'welck mochte, indien men het niet teenemael uyt en bluft, veroorfaecken nieuwe troublen tusschen de volcken die mette twee Croonen zyn gheallieert, ende hen oorfaecke gheven van nieuwe twiffen. Hebben de twee Heeren Coninghen gheoordeelt noodtfaeckelyck hun van hunnen kandt t' appliceren soo vele het in henne macht wesen sal totte voorkominghe van dit peryckel, eer de faecken haer verargheren: Overfulcx is gheaccordeert ende overkomen gheweest tusschen henne Majesteyten, dat fy teynden sullen op dit subjeet besondere Ministers, yghelyck aende Cantons van fyne Bondt-ghenooten (ten fy datse oordeelen dat de ghene die fy aldaer ordinaerlyck zyn houdende, ghenoch fyn, tot het eynde, d'welck fy hun zyn voorftellende) met ordre, van naer datse hun ernstelyck sullen gheinformeert hebben over de motiven ende oorfaecken die plaets geven aen het misverftandt ende onenicheynt van de voorseyde Natie, fy hen vergaderen ende eendrachtelyck ende met concert wercken om te beforghen de eenicheynt, ende te maecken dat alle dinghen weder-keeren in vrede, tot ruste ende totte broederschap, mette welke de voorfz. Cantons in t' voorleden gewoon waeren te leven, doende verstaen aen haere oversten de voldoeninghe die haere Majesteyten daer van sullen ontfanghen, om d'affectie die fy fyn draghende aen henne



Staeten, ende hoe grootelyckx dat die herstellinge van d'eendracht, hun sal aenghenaem wesen, om de begeerte die sy hebben van hun welvaren ende de gemeyne ruste.

## CIII.

D'opgheresene verschillen in de Landen van de Grifons, over de saecke van de Valteline, hebbende verscheyden reysen verobligeert beyde Coninghen ende veel meer andere Princen, tot het grypen van de wapenen; om te schouwen dat in t' toekomende, sy niet en moghen altereren de goede intelligentie van haere Majesteyten, is gheacordeert gheweest, dat binnen ses maenden naer het verkondighen van het teghenwoordich Tractaet, ende naer datmen van d'een ende d'andere syde, sal syn gheinformeert gheweest, van d'intentie der Grifons raekende d'onderhouden van de Tractaten hier te vorens ghemaect, sal in der minnen overkomen worden tusschen de twee Croonen, over allen d'intresten die sy in dese affaire moghen hebben, ende dat tot desen effect een ieder van de voorseyde Heeren Coninghen sal volkomen macht gheven om te Tracteren aenden Ambassadeur die hy sal seynden in t'Hof van den anderen naer de publicatie van den Vrede.

## CIV.

Den Heere Prins van Monaco sal sonder dilay herstelt worden in het vrede-lyck besit van alle syne goederen, rechten ende innecompten die hem zyn toe-behoorende, ende die hy was ghenierende voor den oorlogh in t' Coninck-ryck van Napels, Hertoghdom van Milanen ende andere van de ghehoorfa- mheynt van syne Catholycke Majesteyt: met vryheyt van die t'alienieren, ghelyck hem goet duncken sal, door verkoopinge, donatie, oft andersints: sonder dat hy moghe worden ghestoort noch gheinquiereert in het gheniet der selver, om sich ghestelt te hebben onder de protectie van de croone van Vranckryck, noch om eenich ander subjeet ofte pretext dat het zy.

## C V.

Is insghelyckx gheacordeert ende overkomen, dat syne Catholycke Maje- steyt sal betaelen aen de Vrouwe Hertoghinne van Chevreuse, de somme van vyf-en-vyftigh duysent Philippen van thien realen t' stuck, die weerdich zyn hondert ende vyf-en-estich duysent ponden, munte van Vranckryck, ende dat voor den prys van de Landeryen ende Heerlyckheden van Carpen, ende Lommersein, mette ayden ende dependentien der selver Landeryen die de voorsz. Hertoghinne van syne catholycke Majesteyt, volghens d'opene brieven van de selve Majesteyt van den tweeden Junii 1646. van welcke Landeryen ende Heerlyckheden de voorseyde Vrouwe t' sedert is ghedeposseert gheweest door de Ministers van syne Catholycke Majesteyt ter occasie van de teghen- woordighe oorloghe, ende heeft syne Majesteyt daer van ghedisponeert in fa- veur van den Heere Keurvorst van Colen: Ende sal de voorschreven batalinghe

58

van vyf-en-vyftich duysent Philippen van thien realen t' stuck door syne voorschreven Catholycke Majesteit ghedaen worden aen de voorseyde Hertoghinne van Chevreuse in twe termynen den eersten binnen ses maenden te rekenen van den dach ende date van dese teghenwoordighe, ende het surplus ses maenden daer naer sulcx dat binnen een jaer sy ontfanghen hebbe de geheele somme.

## C VI.

Alle Krygns-ghevanghenen van wat natie ende conditie datse syn ghehouden wesende van d'eene oft d'andere syde, sullen in vryheyt ghestelt worden, betalende henne kosten ende t'ghene datse anderssints mochten schuldich syn, sonder ghehouden te wesen eenich rantsoen te betalen, ten sy datse dyen aengaende overkomen syn: In welcken ghevalen, de Tractaeten voor desen dach ghemaect, sullen worden gheexecuteert naer haere forme ende teneur.

## C VII.

Allen andere ghevanghenen ende Subjecten van de voorschreven Heeren Coninghen, die doorde ellende van de oorloghen souden moghen ghehouden zyn op de Galeyn van haere Majesteiten sullen restonts verlost ende in vryheyt ghestelt worden, sonder eenighe verlengeringhe, om wat oorsaek oft occasie dat het sy, ende sonder dat men vermoghe iet te eysschen voor hen rantsoen, oft voor henne kosten. Gelyck oock sullen in vryheyt ghestelt worden op de selve maniere de Franse soldaten die bevonden sullen worden ghevanghen te syn in de plaetsen die syne Catholycke Majesteit is besittende op de Kusten van Afriken, sonder dat men van hen iet moghe eysschen (ghelyck ghefeyt is) voor hen rantsoen oft voor henne kosten.

## C VIII.

Midts het gheheel onderhoudt van allen t'ghene hier boven, soo is overkomen ende gheaccordeert gheweest, dat het Tractaet ghemaect tot Vervins in den jare 1598. is van nieuws bevesticht ende gheapprobeert door de voorseyde Ghevolmachtighe, in allen syne puncten, als oft het alhier van woordt tot woorde ware gheinsereert, ende sonder iet in t'selve t'innoveren, noch in d'andere voorgaende, alle dewelcke blyven sullen in haer gheheel, ende allen t'ghene waer aen door dit teghenwoordigh Tractaet niet en is ghederogeert.

## C IX.

Ende wat aengaet die dinghen in t'selve Tractaet van 1598. ende in t' voorgaende ghemaect in den jare 1559. die niet en zyn ghe-executeert gheweest volghens t'ghene daer by ghedraghen is, sal d'executie daer van gheschieden ende voleyndt worden, in t'ghene datter overghebleven is t'executeren: Ende tot dien effecte sullen worden ghedeputeert Commissarissen van d'eene ende d'andere syde binnen twee maenden, met ghenoechsame macht, om t'samen t'overkomen, over d'uytsel d'welck met hem ynen consent gheaccordeert sal worden, van allen die dinghen die sullen resteren ghe-executeert te worden,

soo

foo voor t'ghehe is raekende den interest van de voorseyde Heeren Coningen, als voor dien van de Ghemyenten ende particuliere henne onderdanen, die sul- len te doen hebben eenighe eysschen ofte klachten van den eenen kant oft den anderen.

## C X.

De voorseyde Commissarissen sullen oock arbeiden uyt kracht van de voor- seyde hare Volmachten, om te regleren de palen, soo tusschen de Staten ende Landen die van oudts toebehoort hebben aen de voorz. Heeren Coninghen, om redenen van de welcke datter gheweest is eenighe contestatie als tusschen de Staten ende Heerlyckheden die door dit teghenwoordigh Tractaet van Vre- de aen iedervan hen moeten blyven in de Nederlanden: Ende sal beson- derlyck door de voorz. commissarissen ghemaect worden d'af-scheydinghe van de Casselryen ende andere Landeryen ende Heerlyckheden die moeten blyven aen den voorseyden Heere catholycken Coninck, van d'andere casselryen, Landeryen, ende Heerlyckheden die blyven sullen aen den voorz. Heere alder- christelycksten Coninck: sulcks dat hier naermaels gheene contestatie daer over en moghe vallen, ende dat d'inwoonders ende ondernanen van d'eene ende d'andere syde niet en moghen worden gheinquieteert. Ende by soo verre men niet en soude kunnen accorderen over d'inhoudt van den teghenwoordighen artyckel, ende van den voorgaenden, soo sal men over een komen van Arbiters, die sullen kennisse nemen van allen t'ghene dat tusschen de voorseyde Commis- sarissen sal zyn ghebleven onghedecideert: ende de vonnissen die door de voor- seyde Arbiters sullen worden uytghesproken, sullen van d'eene ende d'andere syde ghe-executeert worden, sonder eenighe verlengheringhe oft difficulteyt.

## C X I.

Tot voldoeninghe ende betalinghe van t'ghene men van d'eene ende d'an- dere syde mach schuldigh wesen voor het rantsoen van de Kryghs-gevangenen, ende voor d'onkosten die sy ghedaen hebben gheduerende henne gevangenisse, t'federt den oorspronck van den oorlogh, tot den dagh van den teghenwoor- dighen Vrede, in conformiteyt van de Tractaten, die ghemaect zyn over de wisselinghe van de voorseyde ghevanghenen, ende namentlyck dat van t'jaer 1646. gheschiedt tot Soissons, den Marquis van Castel Rodrigo wesende Gou- verneur van de Nederlanden, is over een komen ende gheaccordeert gheweest, dat men sal betalen ghercedt, teghenwoordelyck van den eenen kant ende den anderen, de verteringhen van de ghevanghenen, die alreede zyn uytghegaen oft moeten uytgaen, uyt kracht van desen teghenwoordighen Vrede, sonder rantsoen; ende dat ten opsichte van d'ander ghevanghenen die uytghegaen zyn uyt kracht van de besondere Tractaten van wisselinghe die ghemaect zyn ghe- weest gheduerende den oorlogh, ende voor t'voorz. teghenwoordigh Tra- ctaet, sullen beyder-sydts ghenoeemt worden Commissarissen een maendt naer

de wisselinghe van de ratificatien van dit teghenwoordigh Tractaet; die haer sullen versamelen in de plaetse die men sal bestemmen, op de syde van Vlaenderen: alwaer men oock brenghen sal de rekeninghen rakende de ghevanghenen, die zyn ghedaen gheweest, in de Coninckrycken van Napels ende Sicilien, ende henne dependencien, in den Staet van Milanen ende Piedmont, in het Prinsdom van Catalonien, ende Graeffschap van Roussillon ende van Cerdana, ende andere ghevesten van Spaignien, boven t'ghene d'welck is raeckende de frontieren van Vranckryck mette Nederlanden: Ende de rekeninghen by hun ghesloten wesende, soo over henne onkosten, voor haer voedsel als voor hun rantsoen, inder voeghen die ghepractiseert gheweest is in andere Tractaten van dese natuere, den ghenen van de twee Heeren Coninghen die sich sal bevinden schuldnaer van den anderen door t'sloth van de voorsyde rekeninghen verobligert hem, ghereedt te beralen ter goeder trouwen ende sonder uytstel, aen den anderen van de voorsz. Heeren Coninghen, de sommen gheldts, waer van hy t'hem waer sal zyn ghebleven schuldnaer, voor d'onkosten ende rantsoen van de voorsyde kryghs-ghevanghenen.

## C XII.

Alsoo het soude moghen gheschieden dat de besondere gheinteresseerde personen van beyde syden in de restitutie van de goederen, in't gheniet ende eyghendom van de welckesy moeten wederom keeren uyt kracht van het teghenwoordigh Tractaet renconteren, onder verscheide pretexten, swaricheden ende resistentie in henne herstellinghe van weghen der ghene die teghenwoordelyck zyn in't besit van de goederen, oft datter onstaen andere bekommeringhen aen de gheheele executie, van t'ghene hier boven gheseyt is: Soo is bestemt ende gheaccordeert, dat de voorsyde Heeren coninghen sullen ieghelyck deputeren een van henne Ministers, in t'Hof van den anderen, ende in andere ghewesten, is't noodtsakelyck, ten eynde, dat ghelyckelyck verstaende ter plaetse daer de voorsz. Ministers hun sullen versamelen, de personen die sich op dese materie aen hun sullen adresseren ende kennisse nemende van den inhoudt van d'artyckelen van dit Tractaet ende van t'ghene de partyen hen sullen presenteren, sy t'samen ende met goedt accordt verclaren, kortelyck ende sommierlyck, sonder andere forme van Justitie, t'ghene sal moeten worden ghe-executeert, ghevende d'Acte ende noodigh instrument van haer verclaren: Welcke Acte sal moeten volbrocht worden, sonder toe te laten oft noch plaetse te gheven aen eenigh teghen-segghen oft replycke.

## C XIII.

D'executie van den teghenwoordighen Vrede, ten oplichte van t'ghene is rakende de restitutie oft remise der plaetsen, die de voorsyde Heeren Coningen moeten wederom gheven ende in handen stellen respectivelyck den eenen aen den anderen, oft aen hennae bondt-ghenooten, uyt kracht ende in conformiteyt

teyt van dit Tractaet, sal gheschieden ten tyde ende in de maniere naer-volghende.

## C X I V.

Ierstelyck, sonder te vertoeven de wisselinghe der ratificatien van het teghenwoordigh Tractaet, ten eynde dat de Troppen die zyn t'samen maeckende het legher van den alder-Christelycksten Koninck, ende de garnisoenen van de plaetsen die hy is houdende in Italiën, moghen wederom-passeren de Berghen, eer het ys de door-ganghen der selver kome te stoppen, zyn de voorz. twee Ghevolmachtighde over een ghekomen ende gheaccordeert, datse op hun nemen te doen seynden sonder ophouden, door expresse Couriers d'Ordres van hare Majesteyten respectivelyck aen den Heere Grave van Fuensaldaña ende aen den Heere Hertogh van Navailles als oock aen den Heere Marquis van Carazena, voor t'ghene hem is aengaende, om op den dertichsten dagh van de teghenwoordighe maendt van November te doen de naer volghende restitucien: te weten, sullen ten selven daghe worden wederom ghegheven door den Heere alder-Christelycksten Coninck aen syne catholycke Majesteyt, de plaetsen van Valence op de Po, ende van Mortare, in den staedt van Milanen. Als van gholycken ten selven daghe 30. van November, sullen wederom ghegheven worden door den Heere Catholycken Coninck aen den Heere Hertogh van Savoyen, de plaetse ende t' Kasteel van Verseil in het Piedmont: ende op de syde van de Nederlanden de plaetse van Castellet aen syne alder-Christelyckste Majesteyt: De voornoemde Heeren Ghevolmachtighde hebbende op hun ghenomen uyt kracht van de besunderere Ordres die sy hebben van hare Majesteyten op dit subiect, de punctuele executie van desen artyckel, voor, ghelyck geseyt is, de wisselinghe der ratificatien van het teghenwoordigh Tractaet.

## C X V.

De wisselinghe der ratificatiengheschiedt zynde ten daghe als hier naer sal gheseyt worden, den 27. dagh van December van desen teghenwoordighen jaer, sullen door den voorz. Heere alder-Christelycksten Coninck, aen syne Catholycke Majesteyt wederom ghegheven worden de plaetsen van Oudenaerde, Marville, Meenen ende Comens, op de I. ye, Dixmuyden ende Veurne, mette Posten van de Fintelle ende van de Quenoque, ghelyck besonderlyck, ten selven daghe 27. van December, sullen door den voorseyden Heere Catholycken coninck, aen syne alder-Christelyckste Majesteyt wederom ghegheven worden de plaetsen van Rocroy ende van Linchamp.

## L X V I.

Acht daghen daer naer, d'welck sal wesen den vierden Januarij van hettoek omende jaer 1660. sullen door den voorz. alder-Christelycksten Coninck, aen syne Catholycke Majesteyt wederom ghegheven worden de plaetsen van Ipre, la Bassée, S. Wynocx Berghe, ende syne Royale schansse, ende allen de Pollen,

Posten, Steden, Forten ende Kasteelen, die de Franse wapenen gheoccupeert hebben in het Prinssdom van Catalonien, behoudens Roses, het Fort de la Trinité ende Cap de Quiers: Als van ghelycken, ten selven daghe vierden Januarij, sullen door den voorz. Heere Catholycken Coninck wederom ghegheven ende ghestelt worden in de handen ende macht van synre alder-Christelyckste Majesteit, de plaetsen van Hefdyn, Philippeville, ende Marienborgh.

## CXVII.

Naer dat den Heere Prince van Condé sal ghegheven hebben synre respecten aen den alder-Christelycksten Coninck, synen Souverainen Heere ende wederom sal ghestelt wesen in d'eere van synre goede gratien, sullen de plaetsen van Avesnes ende van Gulyck door den voorz. Heere Catholycken Coninck worden ghestelt in de handen ende in de macht van synre alder-Christelyckste Majesteit, ende van den Heere Hertogh van Nieuwenborgh: Ende ten selven daghe, sal den voorz. Heere alder-Christelycksten Coninck aen synre Catholycke Majesteit wederom gheven, de Posten, Steden, Forten ende Kasteelen die Vranckryck gheoccupeert heeft in e' Graeffschap van Bourgoignien, op die maniere ende ten tyde als henne voorseyde Majesteiten dat besonderlycker hebben bestempt.

## CXVIII.

Ghepresupponeert, ende op conditie dat de voorseyde Commissarissen, die sullen zyn ghedeputeert gheweest om te verclaren de plaetsen die sullen moeten toebehooren aen ieder van de voorz. Heeren Koninghen, in de Graeffschappen ende Vigueryen van Conflans, ende van Cerdana, sullen van te voren zyn over een ghekomen ende by ghemeynen accorde ghedaen hebben, de verclaringhe, dewelcke in't toekomende moet regleren de palen van de twee Coninckrycken: Als mede, dat allen de restituten hier boven vermeld sullen zyn punctuellyck volbrocht gheweest, sal synre alder-Christelyckste Majesteit op den 5. Mey van het toekomende jaer 1660. aen synre Catholycke Majesteit restitueren, de plaetsen ende Havenen van Roses, Fort de la Trinité ende Cap de Quiers, op de conditien tusschen henne Majesteiten besonderlycker gheaccordeert.

## CXIX.

Is insghelycks veraccordeert ende overkomen gheweest, dat in de wisselinghe die gheschieden sal van la Bassée ende van S. Wynocx-Berghen, ende synre Royale schanse, met Philippeville ende Marienborgh sal ghelaten worden in de voorseyde plaetsen soo veel gheschuts, soo in ghetal, als van t'selve gewicht ende calibre, in d'eene als in d'andere: Als mede soo veel munitie van oorloghe, van alle sorten, ende van vivres, waer over de Commissarissen ghedeputeert van d'eene ende d'andere syde, sullen ter goeder trouwen over een komen ende dat doen executeren: Sulcks dat t'ghene meer sal bevonden worden, in d'eene als in d'andere sal moghen ghetrocken worden uytte voorseyde plaet-

plaetsen , ende elders ghetransporteert , daer het goet-duncken sal aen de voorseyde Commissarissen van dien van de voorz. Heeren Coninghen , aen den welcken de meeste menichte van de voornoemde dinghen sal bevonden worden toe te behooren.

## CXX.

Hare voorseyde Majesteyten zyn insghelycks overkomen , veraccordeert , gheresolveert , ende hebben beloofd op henne Conincklycke trouwe ende woordt , een ieder van syne syde te seynden henne Ordres aen de Generalen van honne leghers , oft Gouverneurs van henne Wapenen ende Landen , ten eynde sy de handt houden aen de punctuele executie van de voorz. respectie restituïen der plaetsen , op de sekere daghen die hier boven zyn gheprengiert , bestemmende t'samen ter goeder trouwen , de middelen , ende alle andere dinghen , die moghen raken de ghetrouwe executie van t'ghene beloofd ende vastghestelt is gheweest tusschen hare voorz. Majesteyten , inder vueghen ende op den tydt die gheseyt is.

## CXXI.

Den Heere Hertogh Charles van Lorainen aennemende desen teghenwoordighen Vrede voor t'ghene den selven hem is rakende , ende op de conditien hier boven tusschen de twee Coninghen ghestipuleert ende anderssints niet , syne alder-Christelyckste Majesteyt sal den voorseyden Heere Hertogh herstellen binnen vier maenden te rekenen van den dagh van de wisselinghe der ratificatien van dit teghenwoordigh Traetaet , in de Staten , Landen , ende plaetsen als hier bovengheseyt is : Behoudelyck van t'ghene aen syne alder-Christelyckste Majesteyt moet blyven in eyghendom ende souverainiteyt , door dit teghenwoordigh Traetaet : Wel veritaende , dat den voorz. Heere Hertogh , voor date van dese herstellinghe boven syne acceptatie van de conditien die hem zyn aengaende inden teghenwoordighen Vrede , sal ghesfurniert hebben aen syne alder-Christelyckste Majesteyt ende tot voldoeninghe , allen de verscheyde Aften ende obligatien , die hy hem wederom moet in handen stellen uyt krachte ende in conformiteyt van dit Traetaet inder voeghen als t' hier bovenghespecificiert ende ghestipuleert is.

## CXXII.

In desen Vrede , Verbondt ende vriendtschap sullen wesen begrepen met ghemeyn accord ende consente van de voorz. Heeren catholycke ende alder-Christelyckste Coninghen (ist datse begeren begrepen te zyn ) van wegghen syne Catholycke Majesteyt , onsen alder-Heylighsten Vader den Paus , den Heylighen Apostolycken Stoel den Roomschen Keyser , allen d'Arts-Hertoghen van Oostenryck , ende allen de Coninghen , Princen , Republycken , Staten , Steden ende besunderere perfoonen , die als Bondt-ghenoooten van syne Croonc , ghenaeamt wierden in den Vrede , ghemaect tot Vervins , in den jare 1598.

ende

ende die hen fullen ghehouden hebben ende hen hedens-daeghs noch houden in syne alliantie: Totte welcke nu ghevoeght worden de Gheunieerde Nederlandtsche Provintien, ende den Hertogh van Guastale: als oock fullen wesen begrepen, allen d'andere de welcke men met gemeynen consente van de voorsz. twee Coninghen sal willen noemen binnen een jaer t' sedert de publicatie van het teghenwoordigh Tractaet, aen de welcke, als oock de ghene hier boven ghenoomt, ist dat sy het in't besonder begheren, fullen worden ghegheven brieven van nominatie respectivelyck obligatoir, om teghenieten het beneficium van desen Vrede ende met uytdruckelyck verclaren dat den voorsz. Heere alder-Christelycksten coninck, niet en sal vermoghen directelyck noch indirectelyck, door hem, oft door een ander, te quellen eenighen van hun, ende dat in soo verre hy iet teghens hun is pretenderende, hy hun allcenyck sal moghen vervolghen door recht voor de competente Rechters, ende niet door gheweldt in eenigherhande manieren.

## CXXIII.

Ende van weghen syne alder-Christelyckste Majesteit, fullen boven de Heeren Hertoghen van Savoyen, den Hertogh van Modena, ende den Prins van Monaco, principale contractanten in dit Tractaet, ghelyck hier boven ghesoght is, ende Bondt-ghenooten van Vranckryck in desen Vrede ende Verbondt begrepen zyn (ist datse daer in begrepen willen wesen) ernstelyck onsen Heylighen Vader den Paus, den Heylighen Apostolycken Stoel, de Heeren Keurvorsten, ende andere Princen van het Ryck, gheallieert ende gheconfedereert met syne Majesteit tot handt-havinghe van den Munsterschen Vrede, te weten: de drye Heeren Keurvorsten van Ments, van Colen, ende Paltz-Grave van den Ryn, den Hertogh van Nieuwborgh, de Hertoghen Augustus Christiaan, Louys ende Georgius Guillelmus van Bruynswyck ende van Lunenborgh, den Landt-Grave van Hessen-cassel, ende den Landt-Grave van Darmstadt, den Coninck van Suede, den Hertogh ende de Signorie van Venetien, de dertien Cantons van de Switserse Liguen, ende henne gheallieerde ende gheconfedereerde, ende alle andere Coninghen, Potentaten, Princen ende Staten, Steden ende particuliere personen aen de welcke syne alder-Christelyckste Majesteit op het behooryck versoek dat sy hem daerom fullen doen, sal van synen tweghen accorderen begrepen te worden in dit Tractaet, ende hy aen syne catholycke Majesteit noemen sal binnen een jaer t' sedert de publicatie van den Vrede, door besondere verklaringhe om te ghenieten het weldaet van den voorsz. Vrede, soo de hier boven ghenoomde, als d'andere, die binnen den voorsyden tydt door haer fullen ghenoomt worden: Ghevende hare Majesteiten hare brieven declaratoire ende obligatoire, in sulcken ghewalle respectivelyck gherequireert, alles met uytdruckelyck verclaren dat den voorsyden Heere Catholycken Coninck niet en sal vermoghen te quellen directe-



reſtelyck, noch indirectelyck, door hem oft anderen, iemandt van de ghene die van weghen den voorſeyden Heere alder-Chriſtelyckſten Coninck, zyn hier boven begrepen gheweelt oft ſullen hier naer begrepen worden by beſunder verclaren: ende dat in ſoo verre den voorſeyden Heere Catholycken Coninck iet pretendeert teghens hen-lieden, hy hun ſal moghen alleenlyck vervolghen door recht, voor de competente Rechters, ende niet door gheweldt, in wat maniere dat het zy.

C X X I V. ende den leſten.

Ende tot meerder verſekeringhe van dit Tractaet van Vrede ende van allen de punten ende articulen daer inne begrepen, ſal het voorſz. Tractaet worden gheverifieert, ghepubliceert ende gheregiſtreert, ſoo in den Grooten Raedt ende andere Raden, ende Kamer van Rekeninghe des voorſz. Heere Catholycken Coninck in de Nederlanden, als in d'andere Raden van de Kroonen van Caſtillien ende van Arragon: Ghelyck oock t'voorſeyde Tractaet ſal ghepubliceert, gheverifieert, ende gheregiſtreert worden, in t'Hof van t'Parlement van Parys, ende in alle andere Parlementen van het Coninckryck van Vranckryck ende Reken-Kamere van t'voorſz. Parys, alles volghens ende in de forme begrepen in't Tractaet van Vervins van den jare 1598. waer van ſullen ghegheven worden autentycke Acten van d'eene ende d'andere zyde, binnen drye maenden naer de publicatie van het teghenwoordigh Tractaet.

Welcke punten ende articulen hier voren vermdt, midtſgaders allen het inhoudt van eenen ieghelycken der ſelver, zyn ghetraecteert, gheacordeert, ghepaſſeert ende gheſtipuleert gheweelt, tuſſchen de boven gheſeyde Ghevolmachtighde van de voorſz. Heeren Catholycken ende alder-Chriſtelyckſte Coninghen in den name van hare Majesteiten: Welcke Ghevolmachtighde, uyt kracht van henne machten, waer van de copyen zyn gheinferceert onder het teghenwoordigh Tractaet, hebben beloofte ende beloven, onder verbinteniffe van alle ende ieghelycke de Goederen, Staten, teghenwoordigh ende toekomende van de Coninghen hare Heeren, datſe door henne Majesteiten ſullen onderhouden ende volbrocht worden, ende van hun te doen ratificeren ſuyverlyck ende ſimpelyck ſonder iet daer toe te voeghen, noch daer van te verminderen oft af te doen, ende daer van reciproquelyck te gheven ende te leveren den eenen aen den anderen, autentycke ende beſeghelde brieven, in de welke het gheheel teghenwoordigh Tractaet van woordt tot woorde ſal zyn gheinferceert, ende dat binnen dertigh daghen, van den dagh ende date van de teghenwoordighde, ende tydelycker indien het gheſchieden kan. Daer-en-boven hebben de voorſeyde Ghevolmachtighde, in de namen als voren, beloofte ende beloven dat de voorſz. brieven van ratificatie ghewiffelt ende ghefurniert zynde den voorſeyden Heere Catholycken coninck, ſoo haelt als't gheſchieden kan ~~ende in de teghenwoordighdeyt van ſulcke perſoon oft perſoonen, die ſyne alder-~~  
Chriſte

Christelycke Majesteit sal believen daer toe te deputeren, sweren sal, solemnellyck op het Kruys, de Heylighe Evangelien, Canons van de Missē, ende op syne Eeret' onderhouden ende te volbrenghe ghebeelyck metter daet, ende ter goeder trouwe allen d'inhoudt van d'articulen van het teghenwoordigh Tractaet: Ende t'selve sal ghedaen worden oock op t'spoedighste dat het moghelyck wesen sal by den voorseyden Heere alder-christelycksten coninck, in de teghenwoordigheyt van alsulcke persoon oft personen, alst aenden voorsz. Heere Catholycken Coninck sal believen te deputeren. T'oirconden van welcke dinghen, hebben de voorsz. Ghevolmachtighde het teghenwoordigh Tractaet met henne namen onderteekent, ende daer op doen drucken t' Cachet van henne wapenen.

*Volgt het formulier van de brieven, die by de Steden ende Zeehavennen ghegheven moeten worden aen de Schepen ende schipladinghen die van daer sullen vertrecken.*

**A** En allen die ghenc die de teghenwoordighe sullen sien. Wy Regenten, consuls, ende Magistraten der Stede van . . . . . Docx te weten aen die t'behooren sal, dat N. . . . . Meester van t'Schip . . . . . is ghecompareert voor ons ende onder solemnelen eedt heeft verclaert dat het Schip ghenoemt N. . . . . van . . . . . lasten ladinghe (luttel meer oft min) van d'welck hy teghenwoordelyck Meester is: Is een Frans Schip; ende begherende dat den Meester van t'voorseyde Schip, gheholpen zy in syne negotien, versoeken in't generael ende in't besonder aen allen de personen die het voorsz. Schip sullen recontreren, ende aen allen de plaetsen daer hy met syne koopmanschappen aankomen sal, te hebben voor aenghenaem, hem jonstelyck t'admitteren, hem wel te traeteren, ende t'onsanghen in henne havens, kacyen, ende Dompynen, oft hem toe te laten van buyten in henne rivieren, midts de betalinghe van de rechten van den Thol, ende andere ghewoonelycke: hem latende varen, passeren, frequenteren ende negocieren, daer ende in alderhande andere ghewesten als hem bequaem duncken sal, sake die wy beleeftelyck sullen herkennen, in gheloove van d'welck hebben wy de teghenwoordighen gheteeckent ende met onser Stadts Seghel beseghelt.

In't Eylandt ghenoecht des Faifans gheleghen in de Riviere de Vidafoa een halve ure van Arum, die is in de Provincie van Cupiscoa, ende soo vele van de Vlecke van Andaye van de Provincie van Guienne, in t'huys, dat in't voorsz. Eylandt om het teghenwoordigh Tractaet is ghebouwt gheweest, den 7. van November des jaers duysent ses hondert ende neghen-en-vyftigh. *Don Louys Mendez de Haro. Le Cardinal Idazarin,*

*Volght de copye van de macht van syne Catholycke Majesteyt, ende  
het translaet van de ghene van syne alder-Christelyckste  
Majesteyt.*

**D**On Philippe by der gratien Godts, coninck van Castille, van Leon, van Arragon, van beyde Sicilien van Jerusalem, van Portugael, van Navarre, van Grenade, van Toledede, van Valence, van Galicie vande Maillorcken, van Seville, van Sardaigne, van Cordube, van Corsycke, van Murcie, van Jaen, van de Algarben, van Algezire, van Gibraltar, van d' Eylanden van Canarie, van d' Indien Orientale ende Occidentale, van de Eylanden ende vaste landt van de Zee Oceane: Arts-Hertogh van Oostenryck: Hertogh van Bourgognen van Brabant, ende van Milanen: Grave van Habsbourgh, van Vlaenderen, van Tirol ende van Barcelone: Heere van Biscaye ende van Molina, &c. Voor soo vele als t' sedert dat Godt onsen Heere ghedient wierdt te stellen onder myne ghehoorsaemheyt de voorseyde Coninckrycken ende Staten by manquement van den Coninck mynen Heer ende Vader (diesy in de heylighe glorie) d'eerste ende de meeste van alle myne sorghen, altydts ghewest is, te bencerstigen door alle moghelycke middelen, te behouden den Vrede ende gheruftygheyt in alle kanten aen myne onderdanen herkennende sulcks voor eyghen plicht der Coninghen, ende den wegh aen Godt seer aenghenaem, ende den aldernutsten tot het ghemeyne beste, ende al-hoe-wel dat door rechtveerdighe oordeelen van syne Goddelycke voorsichtigheyt dit ghemeyn gheluck, is ghestoort geweest met Vranckryck, en heb ick noyt uyt het gesicht verloren de brandende begeerte van te keeren totten Vrede, noch van mynen kant achtergelaten geene van de devoiren, die my hebben moghelyck ghedocht om te gheraken tot het eynde soo betamelyck aen de ghcheele Christenheyt, vele van de welcke sonder vrucht zyn verdwenen door de selve heymelycke oordeelen Godts, tot dat uyt eenighe practycken die op d'eynden van t'voorleden jaer 1658. onder hun hadden myne Ministers ende die van den alder-Christelycksten Coninck van Vranckryck mynen seer lieven ende seer beminden Broeder ende Neve, is, ontsproten, dat-men erkent heeft de begheerte van alle beyde, ende onse goede intentien van te vinden gheproportioneerde middelen om te gheraacken tot eenen goeden ende sekeren Vrede ende vriendtschap, ende met het vervolgh van de voorsz. practycken, men heeft hope ghehad te bekomen een eynde, soo betamelyck ende noodtsakelyck, uyt redenen van d'welck wicden ghemaectt eenighe over een kominghen tusschen de voorseyde Ministers, op dewelcke ende tot meerdere ghemackelyckheyt om te brenghen tot perfectie een soo grooten werck, resolveerden wy, ick ende den voorschreven

coninck mynen seer lieven ende seer beminden Broeder ende Neve te seynden  
 Don Louys Mendez de Haro ende Gusman, ende den cardinael Jule Mazarin,  
 onse eerste ende principaelste Ministers op de frontieren van de twee Coninck-  
 rycken ter syde de Berghen Pireneen, gheinstruert, met Ordres ende ghe-  
 noechsame machten, begherende (ghelyck ick beghere) te winnen d'uren  
 om te doen beginnen aen d'onderdanen van de twee Kroonen t'ghenieten van  
 de ruste die hen soo noodtsakelyck is, ende die sy verdienen hebben door den  
 arbydt ende ellenden van eenen soo langhen ende swaren oorlogh, ende datse  
 keeren tot malcanderen onderlinghe te beminnen ende te corresponderen ghe-  
 lyck sy onder hun-lieden plachten te doen, soeckende d'een des anders verlich-  
 tinghe ende het meeste goet van allen. Daeromme soo ist, dat concurrerende,  
 ghelyck concurreren in den persoon van den voorsz. Don Louys Mendez de  
 Haro ende Gusman, Marquis van Carpio, Grave Hertogh van Olivares, eeu-  
 wigh Gouverneur van de Conincklycke Paleysen ende Arsenalen der Stadt  
 van Seville, eeuwigh Groot Cancellier van de Indien, Groot Commandeur  
 van d'Ordre van Alcantara, van mynen Raedt van State, Edelman van myne  
 Camere ende mynen opper Stal-Meester, de voordeelen van myn eerste betrou-  
 wen, de qualiteyt, wysheyt ende experientie, iever ende liefde van mynen  
 dienst, die verheyscht moghen worden ende soo noodtsakelyck zyn, totte  
 handelinghe ende bestieringhe der materie van sulcken importancie ende conse-  
 quentie, ick hebbe gherefolveert van hem te noemen ende t'authoriseren, als  
 by de teghenwoordighe, ick hem noeme ende autorisere, ende gheveghe-  
 heele ende volle macht die van recht gherequireert is, ten eynde by voor my,  
 ende in mynen Conincklycken naem, representerende mynen eygenen Persoon,  
 tractere, confere, effene, ende sluyte metten voorsz. Cardinael Jule Mazarin:  
 uyt kracht van de machte, die van ghelycken hy sal brenghen van den voorsz.  
 Heere alder-Christelycksten Coninck mynen seer lieven ende seer beminden  
 Broeder ende Neve, hoe danighe Tractaten van Vrede ende schorsinghen van  
 Wapenen tusschen de twee Kroonen, daer inne begrypende de Bondt ghe-  
 nooten die van d'eene ende d'andere syde sullen ghe-noemt worden, ende oock  
 moghen ramen hoe danighe Liguen ende Tractaten van Unie ende Alliantie  
 als hem goet-duncken sal, als oft ick aldaer teghenwoordigh ware, ende  
 soude moghen doen, teghenwoordigh zynde, tot welcken effect ick hem ghe-  
 ve alle de selve macht ende jurisdictie die ick ben hebbende in mynen coninck-  
 lycken Persoon, my verobligerende (ghelyck ick my verobliger) op trouwe  
 ende woordt van Coninck, daer door te zyn ende te passeren, dat t'approben-  
 ren ende te ratificeren metten eedt ende andere dinghen gherequireert, ende  
 solemniteyten die in sulcken ghevalle sullen noodtsakelyck wesen, binnen den  
 termyn, die daer toe sal wesen ghesigneert, sonder eenighe verminderinghe.  
 T'oirconden van d'welck hebbe ick doen dese teghenwoordighe des-  
scherert

scheren gheteekent van myne handt, endz befehelt met mynen secreten Seghel. Ghegheven tot Madrid den vyfden van Julius, in den jare duysent ses hondert en aen neghen-en-vyftigh. *Ick den Coninck. Don Ferrnando de Fonseca Ruiz de Contreras.* Befehelt metten secreten Seghel van lyne Majestejt.

**L**Ouys by der gratie Godts Coninck van Vranckryck ende van Navarre. Aen allen de ghene die de teghenwoordige brieven sullen sien saluyt. Godt in wiens handt zyn de herten der Coningen, ende die siet het binnenste van het onse, is ons ghetuyghe, dat t'sedert den tydt, dat wy zyn ghekomen totten ouderdom van kennisse, wy geene vierighe begeerte ghehadt en hebben, volgens d' exempel ende goeden raedt, van de Coninghinne onse seer ghe-eerde Vrouwe ende Moeder, als dat, van voleyndt te sien eenen oorlogh, den welcken wy t'onser successie aen de Kroone hebben ontfleken ghevonden tusschen Vranckryck ende Spaignien, ende dat wy gheene van de middelen hebben achtghehelen, die wy gheoordeelt hebben in onse macht te wesen om den Vrede te gheven aen de volcken die zyn onderworpen aen onse ghehoorsaemheyt, ende t'samen te doen ghenieten de Christenheyt die ruste, die sy soo seer van noode is hebbende, maer door d'oordeelen gherefervcrt aen de Goddelycke voorsichtigheyt, syn onse ghedachten ende begheerte ghebleven sonder effect, tot dat in't voorleden jaer 1658. openinghen ghedaen wierden van accommodement, tusschen eenighe van onse Ministers ende van den Catholycken Coninck van Spaignien onsen seer lieven ende seer beminden Broeder ende Oom, ende naer sich herkent te hebben van eenen anderen kant de goede intentien die wy alle beyde waren hebbende van te vinden sonder uytstel, de middelen om te gheraken totte herstellinghe van eenen goeden ende geduerighen Vrede ende vrient-schap, zyn de voorsz. Ministers overkomen door onse ghemeyne Ordres, dat wy souden seynden onsen seer lieven ende seer beminden cofyn den cardinael Mazarin, ende den Heere Don Louys de Haro ende Gusman, onse twee eerste ende principaelste Ministers op de frontieren van de twee coninckrycken ter syde de Pirenéen, met ample, volle ende ghenoechsame machten ende instruetien ten effect hier boven gheseght van te tracteren ende te sluyten eenen goeden Vrede. **WY DOEN TE VVETEN**, dat begherende te stellen eenen geduerighen Vrede in de christenheyt ende proficteren oft ons behelpen van allen de favorable conjuncturen, die sich sullen presenteren om te voorderen ende te besorghen een soo noodtfakelyck ende univcrselyck begheerde goedt, ende zynde noodtfakelyck, t'employeren in eene materie van soo groote importantie, die omhelst d'intresten van soo veel coninghen, Potentaten ende Republycken, eenen persoone van bequamicheyt, ghetrouwicheyt, voorsichteicheyt, ende experientie, op den welcken wy ons ghecheelyck moghen betrouwen, wy hebben ghesien, dat wy niet beter mochten doen, noch weerdigher kiesen als onsen voorsz.

voorz. cofyn den cardinael Mazarin, om de uytnemende proeven, die hy onts ghegheven heeft, ende ons gheduerighlyck is ghevende van syne affectie, ghetrouwigheyt ende sufficientie in't regime ende principale administratie van onsen Staet, onder onse autoriteyt, om dese oorsaken ende andere groote bemerekinghen daer toe ons berocrende, met advys van onsen Raedt, waer dat was de Coninghinne onse seer ghe-eerde Vrouwe ende Moeder, onser seer lieven ende seer beminden eenigen Broeder den Hertogh van Anjou, ende verscheide Princen, Hertoghen, Pairs, Officieren van onse Kroone, Grootte ende notable perfoonen van onsen Raedt: Hebben wy aen onsen voorz. Cofyn ende Cardinael Mazarin, ghecommitteert, geordonneert ende gedeputeert, committeren, ordonneren ende deputeren by dese teghenwoordige, gheteeckent van onse hant, met volle macht, commissie ende bevel, om gepasseert synde gelyck hier boven gheseydt is tot op de frontieren van de twee Koninckrycken en op de syde van de Pirenées, te confereren metten voorz. Heere Don Louys de Haro, cersten ende principaelsten Minister van den voorz. Koninck onsen Broeder ende Oom, oft andere commissarissen, oft gedeputeerde, die sullen macht hebben daer toe genoegsaem ende valide te middelen t'accorderen ende te bevredigen de verschillen die den oorlogh heeft veroorsaect t'sedert soo vele jaren, tusichen ons ende onse Bontghenooten te Tracteren ende t'samen t'overkoinen, ende daer op te maecken, te sluyten, vast te stellen ende te teekenen enen goeden ende sinceren Vrede tusichen onse Koninckrycken, Landen, Landeryen, Heerlyckheden ende onderdaenen ende onse Bondt-ghenooten, ende den voorz. Koninck van Spaignien, syne Bondt-ghenooten, ende generalyck doen, negotieren, beloven, accorderen ende teekenen ten effeete, hier boven gheseyt, allen t'ghene sal noodtsaeckelyck wesen, op de selve maniere, als wy-andere souden doen, ende doen moghen, waert dat wy aldaer in perfoone teghenwoordich wacren, al-hoe-wel datter iet sy, d'welck vereysche speciaelder bevel, als t'ghene in dese teghenwoordighe is begrepen, belovende op trouwe ende Konincklyck woordt, ende onder verbintenisse van alle hoedaenighe onse goederen, teghenwoordighe ofte tockomende, te houden voor aenghenaem, vast ende stabel, voor altydts, allen t'ghene dat door onsen gheseyden cofyn den Cardinael Mazarin, sal gheghe- daen, beloof, gheaccordeert ende overkoinen worden, en te subministreren allen de brieven van ratificatie binnen den tydt dat hy ons sal hebben verobligeert, ende van dat t'observeren, te bewaren ende t'onderhouden onverbrekelyck sonder infractie want sulcx is onsen wille. T oirkonden deses, hebben wy de teghenwoordighe gheteeckent, ende daer op doen stellen onsen segghel. Gegheven tot Parys den thiensten van Mey 1659. ende van onse rycken het seventhienste. *Louys*, By den Coninck, *De Lomenie*. Ghesegghelt metten segghel van den Koninck van *Vranckryck* in ghelen wasse.

Welck Tractaet alhier gheschreven ende gheinsereert, ghelyck hier boven gheseyt is, my ghepresenteert synde door den voorz. Don Louys de Haro, naer het te hebben ghesien ende onderfocht rypelyck van woordt tot woordt in mynen Raedt, ick voor my, myne erf ghenamen ende naerkomelighen, als oock voor de Vasallen, onderdaenen ende inwoonders in alle myne Rycken, Landen, ende Heerlyckheden, approbre ende ratificere, allen d'inhoudt van dyen, ende ieder punct in 't besonder van de ghone diet begrypt, ende gheve het voor goedt, vast, ende van weerden by dese teghenwoordighe, Belovende op trouwe ende woordt van Koninck, ende voor alle myne naer-komelighen ende erf-ghenamen het te volghen ende te volbrengghen onverbrekelyck, naer syne forme ende inhoudt, ende het te doen volghen, observeren ende volbrengghen op de selve maniere, als oft ick t' selver in eyghen persoon hadde ghetracteert, sonder te doen, noch te laten doen in eenigherhande maniere dat het sy, noch toe te laten, datter iet gheschiede ter contrarien, ende dat indien eenighe contraventie aen den inhoudt van het voorz. Tractaet, geschiede ick die sal doen repareren in effecte, sonder swaericheyt noch uytstel, castydende, ende doende castyden de delinquanten, verbindende tot het effect van t' ghene hier boven alle ende ieghelyck van myne Koninckrycken, Landen, ende Heerlyckheden ende alle myne andere goederen teghenwoordich ende toekomende als oock myne erf-ghenamen ende naerkomelighen, sonder iet uyt te nemen, ende totte vasticheyt van dese verbintenisse hebbe ick vertegghen aen alle wetten, costuymen, ende allen andere dinghen, dien ter contrarien, ende in betuyginghe van t' ghene hier boven: hebbe ick doen depescheren de teghenwoordighe gheteeckent met myne handt, besegelt met mynen secreten seghel ende teghen-gheteeckent van mynen Secretaris van State. Gegheven tot Madrid den thiensten van Decceber van den jare duyfent ses hondert, neghen-en-vyftich. *Ick de Koninck, Don Fernando de Fonseca, Ruiz de Contreras.*



I. LeGhers. Sc.